

ingediend op **2168** (2023-2024) – Nr. 1
2 mei 2024 (2023-2024)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van diverse bepalingen
van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 14 juli 2023	43
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....	49
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	53
Voorontwerp van decreet van 10 november 2023.....	57
Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit	69
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	79
Voorontwerp van decreet van 19 januari 2024.....	103
Advies van de Raad van State	115
Ontwerp van decreet.....	133

**ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE BEPALINGEN IN
HET BODEMDECREET VAN 27 OKTOBER 2006****Samenvatting**

Het ontwerp van decreet voorziet in de wijziging van verschillende bepalingen van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006.

Het beoogt een eerste invulling te geven aan een aantal aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS en bij te dragen tot de realisatie van de operationele doelstellingen rond bodemsanering en bodemzorg om op korte termijn op het terrein te realiseren (quick wins) in afwachting van een diepgaande herevaluatie van het bodembeleid en het Bodemdecreet in 2023-2024.

Het ontwerp van decreet bevat volgende inhoudelijke wijzigingen:

- de invoering van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches met informatie uit het Grondeninformatieregister en informatie over het zorgzaam beheer van bodems;
- de optimalisering van de audit voor erkende bodemsaneringsdeskundigen;
- de optimalisering van de aanpak van verontreinigde waterbodems en gronden verontreinigd ingevolge verspreiding van waterbodemverontreiniging;
- de aanscherping van het beginsel de vervuiler betaalt in het Bodemdecreet door uitbreiding van het toepassingsgebied van de verplichting tot het stellen van financiële zekerheden en de mogelijkheid om de veroorzaker van de verontreiniging aan te spreken voor de uitvoering van de bodemsanering bij vrijstelling van de saneringsplichtige personen van de huidige cascaderегeling in het Bodemdecreet.

Daarnaast omvat het ontwerp van decreet nog een optimalisering van de decretale procedure rond ambtshalve uitvoering van bodemonderzoek en bodemsanering en verder nog een aantal juridisch-technische aanpassingen en correcties. Tenslotte voorziet het ontwerp van decreet in een regeling voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit ontwerp van decreet kadert in het beleidsveld Omgeving en Natuur, inhoudelijk structurelement Bodem en Ondergrond en de strategische doelstelling SD 2 "Herstel van bodemdiensten en bodemzorg".

Meer specifiek dragen de voorgestelde beleidsmaatregelen in het ontwerp van decreet bij tot de realisatie van de volgende operationele doelstellingen: OD 1 "Bodemkwaliteit garanderen via bodemsanering" en OD 2 "Bodemkwaliteit versterken via bodemzorg" (Beleids- en begrotingstoelichting, Omgeving en Natuur, Begroting 2023, Vlaams Parlement, 13-S (2022-2023) nr. 1). Verder wordt met voorliggend ontwerp van decreet al een eerste invulling (quick wins) gegeven aan een aantal aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS om op korte termijn op het terrein te realiseren (Vlaams Parlement, verslag van 28 maart 2022, 844 (2021-2022), nr. 36). Een diepgaande herevaluatie van het bodembeleid, het Bodemdecreet en het VLAREBO-besluit is gepland voor 2023-2024 met raadpleging van een extern expertenpanel.

B. Inhoud

Het ontwerp omvat vier soorten wijzigingsvoorstellen:

a) Inhoudelijke wijzigingen:

- (1) De invoering van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiche met digitale toegang tot informatie uit het Grondeninformatieregister van de OVAM en informatie over het zorgzaam beheer van bodems (art. 3 ontwerp van decreet). Deze instrumenten kaderen in de vraag om bodeminformatie waarover de OVAM beschikt nog beter toegankelijk te maken, zoals aanbevolen in het eindverslag van 28 maart 2022 van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS. De onderzoekscommissie wil milieu-informatie verder openbaar maken. Daarnaast pleitte ook de Vlaamse Ombudsdienst in haar jaarverslag 2022 voor meer toegankelijke, accurate en bevattelijke bodeminformatie.
- (2) De optimalisering van de audit van erkende bodemsaneringsdeskundigen met de opdeling van de audit in een technische audit (OVAM) en een procesaudit (externe auditor). Deze beleidsmaatregel draagt bij aan de realisatie van de hogervermelde operationele doelstelling en de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS om de kwaliteit de kwaliteit en onafhankelijkheid van de erkende bodemsaneringsdeskundigen te

garanderen via een robuust controlesysteem (art. 4 ontwerp van decreet).

- (3) De optimalisering van de aanpak van verontreinigde waterbodems en gronden verontreinigd ingevolge verspreiding van waterbodemonverontreiniging (artikel 2, 6-7 en 9 ontwerp van decreet).
- (4) De aanscherping van het beginsel de vervuiler betaalt in het Bodemdecreet door het toepassingsgebied van voor het stellen van financiële zekerheden uit te breiden tot de waarborg van de uitvoering van de wettelijke saneringsplicht in de algemene saneringsplichtregeling en de specifieke saneringsplichtregeling voor waterbodems in het Bodemdecreet. Om de saneringsplichtregeling van het Bodemdecreet nog nauwer te laten aansluiten op het beginsel de vervuiler betaalt wordt verder ook voorzien dat de veroorzaker van de verontreiniging of diens rechtsopvolger(s) kan worden aangesproken om de bodemsanering uit te voeren en dit na vrijstelling van de saneringsplichtige personen van de huidige cascaderegeling en dus voor de ambtshalve uitvoering van de bodemsanering door de OVAM. Met deze beleidsmaatregelen wordt uitvoering gegeven aan de hogervermelde operationele doelstellingen en aan de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS (art. 12, 2°, en 13 ontwerp van decreet).
- b) Optimalisering van de decretale procedure rond ambtshalve uitvoering van bodemonderzoek en bodemsanering met een verval van vrijstelling van onderzoeksplicht of saneringsplicht als de eigenaar van de grond de uitvoering van een krachtens het Bodemdecreet verplichte sanering in het algemeen belang (bescherming van mens en milieu) onmogelijk maakt (artikel 10 en 11 ontwerp van decreet).
- c) Juridisch-technische aanpassingen en correcties (artikel 5, 8, 10 en 12, 1°, ontwerp van decreet).
- d) Regeling van de verwerking van persoonsgegevens, voor zover deze voorkomen in het kader van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 (art. 14 tot en met 19 ontwerp van decreet).

De volgende beleidsmaatregelen van het ontwerp van decreet hebben een **budgettaire impact** voor de Vlaamse overheid:

- (1) De optimalisering van de audit voor erkende bodemsaneringsdeskundigen
Met artikel 4 van het ontwerp van decreet wordt voorzien in de optimalisering van de audit van erkende bodemsaneringsdeskundigen. De OVAM zal niet langer de audit volledig voor haar rekening nemen. Maar de audit wordt opgedeeld in een technische audit door de OVAM en een procesaudit door een externe auditor. De budgettaire impact voor de Vlaamse overheid beperkt zich tot minimale administratieve kosten die binnen de beschikbare kredieten opgevangen zullen worden. Het vrijgekomen budget en personele middelen ingevolge het niet uitvoeren van de procesaudit door de OVAM zullen worden ingezet om de frequentie en inhoud van de technische audit op het terrein van de erkende bodemsaneringsdeskundigen te verhogen.
- (2) De aanscherping van het beginsel 'de vervuiler betaalt' in het Bodemdecreet door de mogelijkheid te voorzien om de veroorzaker van de

verontreiniging aan te spreken voor de uitvoering van de bodemsanering bij vrijstelling van de saneringsplichtige personen van de huidige cascaderегeling in het Bodemdecreet

Gebaseerd op de vaststellingen in de laatste jaren wordt bij ongeveer 3% van de ambtshalve tussenkomsten van de OVAM een terugvordering in aansprakelijkheid opgestart naar de veroorzaker. Jaarlijks wordt er in afgerond 100 dossiers een saneringsvrijstelling verleend voor alle potentiële saneringsplichtigen in de cascaderегeling (exploitant, gebruiker, eigenaar van de grond waar de bodemverontreiniging tot stand kwam).

De beleidsmaatregel voorzien in artikel 12, 2°, van het ontwerp van decreet zal jaarlijks naar schatting aanleiding geven tot jaarlijks 3 dossiers waar de veroorzaker de wettelijke saneringsplicht op zich moet nemen, terwijl dit in de huidige regeling de OVAM de uitvoering van de bodemsanering ambtshalve moet uitvoeren met poging van kostenverhaal op de aansprakelijke veroorzaker.

Bij alle betrokken dossiers dient een beschrijvend bodemonderzoek opgemaakt (gemiddelde kost 16.500 EUR). Er is afgerond 50% kans dat er verdere maatregelen, met name bodemsaneringswerken, noodzakelijk zijn (gemiddelde kost hiervan is 635.000 EUR). Gecombineerd over de fases bedraagt de gemiddelde uitgespaarde kost 334.000 EUR. Jaarlijks kan met de nieuwe beleidsmaatregel dus naar schatting mogelijk 1 miljoen EUR aan overheidsmiddelen uitgespaard worden.

Dit brengt op financieel vlak de doelstellingen voor 2036 slechts beperkt dicht bij. Momenteel beloopt de totale saneringsraming voor de ambtshalve dossiers in portefeuille zo'n 350 miljoen euro. Bij gelijkblijvende dotaties en personele middelen duurt het voor OVAM 10,5 jaar vooral de huidige reeds vrijgestelde dossiers financieel kunnen aangepakt worden. Deze achterstand zal in kleine mate teruggeschoefd worden.

C. Totstandkomingsprocedure

a) Wetgevingsadvies

Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het **wetgevingsadvies** nr. 2023/49 van 23 februari 2023.

b) Advies Inspectie van Financiën

De **Inspectie van Financiën** heeft op 17 maart 2023 advies gegeven over het voorontwerp van decreet. De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op voorwaarde dat de voorgestelde verruiming van de vrijstelling van de eenmalige bodemonderzoeksplicht voor bepaalde risicogronden ex artikel 31 Bodemdecreet uit het voorontwerp van decreet zou worden verwijderd. De Inspectie van Financiën geeft in zijn advies aan dat de maatregel opgenomen in de betreffende bepaling zowel qua praktische als budgettaire impact beter onderzocht en onderbouwd moet worden.

- 1) De Inspectie van Financiën heeft weliswaar geen bezwaar bij de vervanging van de voorwaarde dat de eigenaar de grond sedert de verwerving enkel heeft gebruikt voor particulier gebruik door de voorwaarde dat de eigenaar een natuurlijk persoon moet zijn, maar merkt wel op dat deze verandering op zijn beurt ervoor zal zorgen dat de aangehaalde onbillijkheden hiermee niet weggewerkt zullen zijn. Zo geeft IF aan dat onder de nieuwe voorwaarden de eigenaar, zoals de maatschap van een uitoefenaar van een vrij beroep of een vzw, die hun activiteit al dan niet elders uitoefenen, nog steeds geen vrijstelling verkrijgen van de eenmalige onderzoeksplicht. Verder stelt IF in het advies dat onder de nieuwe voorwaarde een vennootschap of vzw die eigenaar is van het betreffende onroerend goed/terrein niet langer vrijgesteld zal zijn, terwijl er net zoals vandaag misschien louter een maatschappelijke zetel gevestigd is, zonder activiteit of een niet verontreinigende activiteit zoals bijvoorbeeld de vrije beroepen.

Repliek

De Vlaamse Regering is van oordeel dat de voorgestelde maatregel wel degelijk doelmatig is in het licht van de doelstelling om natuurlijke personen wat betreft de eenmalige bodemonderzoeksplicht van artikel 31 van het Bodemdecreet verder te ontzorgen. IF geeft verkeerdelijk aan dat onder de nieuwe voorwaarden de eigenaar, zoals de maatschap van een uitoefenaar van een vrij beroep, nog steeds geen vrijstelling van de onderzoeksplicht zal verkrijgen. Dit klopt evenwel niet. Een maatschap is een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid. Concreet betekent dit dat de burgerlijke maatschap geen afgescheiden vermogen heeft en dat aldus de achterliggende maten-natuurlijke personen vanuit juridisch oogpunt kunnen worden beschouwd als (onverdeeld) eigenaar van de grond. De betreffende natuurlijke personen-eigenaars kunnen dus ingevolge de voorgestelde maatregel wel voor de vrijstelling in aanmerking komen. Het klopt verder ook niet dat onder de nieuwe voorwaarde een vennootschap of vzw die eigenaar is van het betreffende onroerend goed/terrein niet langer vrijgesteld zal zijn, terwijl er net zoals vandaag misschien louter een maatschappelijke zetel gevestigd is, zonder activiteit of een niet verontreinigende activiteit zoals bijvoorbeeld de vrije beroepen. Ook in de huidige regeling van artikel 31, §3, van het Bodemdecreet is de voormelde vennootschap of vzw niet vrijgesteld van de eenmalige onderzoeksplicht zodat de voorgestelde maatregel hierop geen impact heeft in tegenstelling tot hetgeen IF aangeeft. Zoals hoger reeds vermeld, is de Vlaamse Regering van oordeel dat de voorgestelde maatregel wel degelijk doelmatig is in het licht van de doelstelling tot verdere ontzorging van natuurlijke personen.

- 2) Wat de budgettaire impact van de maatregel van artikel 4 van het ontwerp van decreet betreft, geeft Inspectie van Financiën in zijn advies aan dat in de nota aan de Vlaamse Regering weinig of geen onderbouwing wordt gegeven van de geraamde meerkost van 1,5 miljoen euro als gevolg van een verwachte stijging van 50% van de vrijstellingen en de daaruit volgende ambtshalve bodemonderzoeken

door OVAM. IF stelt dat de budgettaire impact van de maatregel beter onderzocht en onderbouwd moet worden.

Repliek

Het aandeel gronden in particulier gebruik waar ook een KBO-nummer op gevestigd is, is moeilijk in te schatten. Bij 2 pilootprojecten te Lievegem en te Beersel varieerde het aandeel tussen 20% en 50%. Hoewel de steekproef heel klein is, nemen we grofweg 1/3 aan als zogenoemde KBO-particulier. Met een raming van 28.800 nog te onderzoeken percelen in particuliere eigendom, zijn er dus naar schatting minder dan 10.000 percelen in particuliere eigendom met een KBO-nummer.

De OVAM onderzoekt de particuliere percelen via een sitebesluit. Siteonderzoeken hebben het schaalvoordeel van de grote getallen en van meerdere onderzoekslocaties kort bijeen, waardoor de kost heel wat lager uitvalt dan een apart ambtshalve (O)BBO. Zo bedroeg in 2021 de kost 3630 EUR/locatie bij een siteonderzoek t.o.v. 16.500 EUR/locatie apart. Indien de KBO-particulieren niet mee opgenomen worden, valt het schaalvoordeel gedeeltelijk weg en zal de gemiddelde kostprijs bij siteonderzoeken stijgen.

Het voornaamste argument pro opname van KBO-particulieren is evenwel naar outcome. Heel wat 'oude' risicolocaties, nu in eigendom van particulieren, hebben meerdere aanpalende percelen met verschillende niet-verbonden eigenaars, denk maar aan voormalige stortplaatsen met woonbestemming en aparte kavels. Indien we de KBO-particulieren zouden uitsluiten van de sites/onderzoeksvrijstelling en louter het exclusieve particulier gebruik zouden onderzoeken, dan krijgen we een lappendeken van deels onderzochte, deels niet-onderzochte percelen op één locatie. Voor enkele bodemverontreinigingen kun je de conclusie uit de onderzochte deellocaties extrapoleren naar de niet-onderzochte percelen, voor vele andere kun je die extrapolatie niet maken. Dit impliceert een arbeidsintensieve afstemming of handhaving, waardoor het uiteindelijk veel langer zal duren om per locatie van aaneengesloten percelen, een sluitende conclusie te treffen.

- 3) Tenslotte heeft de Inspectie van Financiën nog de volgende punctuele opmerking bij artikel 14 van het ontwerp van decreet (inwerkingtredingsbepaling): *"In artikel 14 van het voorliggende ontwerp wordt voorzien dat de Vlaamse Regering de datum van inwerkingtreding bepaalt voor de artikelen 3, 5 en 9. Men kan aannemen dat de datum van inwerkingtreding voor de andere artikelen 10 dagen is na de publicatie in het Belgische Staatsblad, maar het zou duidelijker zijn indien dit ook expliciet zo zou worden opgenomen in het ontwerp."*

Repliek

In het wetgevingsadvies nr. 2023/49 van 23 februari 2023 bij voorliggend ontwerp van decreet werd die opmerking evenwel niet gemaakt. Hierbij kan verwezen worden naar de gemeenrechtelijke

regel uit de Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2019/4 (aanwijzing 224) dat als voor een wetgevende tekst of specifieke wettelijke bepalingen uit een wetgevende tekst niet uitdrukkelijk is voorzien in een bepaling die de inwerkingtreding ervan regelt, dat de wetgevende tekst of de betreffende bepalingen in werking treedt of treden de tiende dag na de bekendmaking van de wetgevende tekst in het Belgisch Staatsblad.

c) Begrotingsakkoord

De **minister, bevoegd voor de begroting**, heeft bij brief van 3 juli 2023 met verwijzing naar het advies van IF meegedeeld dat hij het begrotingsakkoord verleent aan het voorliggend ontwerp van decreet op voorwaarde dat artikel 4 wordt verwijderd en op voorwaarde dat de budgettaire impact wordt opgevangen binnen de beschikbare kredieten en geen aanleiding geeft tot een meervraag in de toekomst. In navolging van het voorwaardelijk begrotingsakkoord werd in het ontwerp van decreet het ontworpen artikel 4 (ontzorging eenmalige bodemonderzoeksplicht voor natuurlijke personen) verwijderd.

d) Eerste principiële goedkeuring Vlaamse Regering

Op 14 juli 2023 heeft **de Vlaamse Regering** het voorontwerp van decreet principieel goedgekeurd en de Omgevingsminister ermee gelast het advies van de strategische adviesraden (SERV en Minaraad) te vragen (zie VR 2023 1407 DOC 1053-1 t.e.m. 5).

e) Advies Strategische Adviesraden

Op 5 september 2023 deelde de **Minaraad** mee de adviesvraag niet te behandelen vanwege het prioritaire karakter van andere lopende adviesprojecten.

Op 9 oktober 2023 besliste de **SERV** om niet in te gaan op de adviesvraag met de opmerking dat ze uiteraard wel bereid is om te adviseren over de diepgaande herevaluatie van het Bodemdecreet voorzien in 2023-2024.

f) Tweede principiële goedkeuring Vlaamse Regering

Op 10 november 2023 heeft de **Vlaamse Regering** het voorontwerp van decreet opnieuw principieel goedgekeurd en de Omgevingsminister ermee gelast het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) te vragen (zie VR 2023 1011 DOC 1459).

g) Advies verwerking persoonsgegevens

Op de zitting van 18 december 2023 besliste het Kenniscentrum van de **Gegevensbeschermingsautoriteit** (GBA) om geen specifiek advies over het voorontwerp van decreet uit te brengen, maar om te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Het voorontwerp van decreet werd naar aanleiding van het

standaardadvies niet aangepast omdat het de essentiële elementen voor normatieve teksten bevat, zoals vereist door de GBA conform voormeld standaardadvies.

Op 12 december 2023 heeft de **Vlaamse Toezichtcommissie** voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) advies nr. 2023/142 gegeven over het voorontwerp van decreet.

Het voorontwerp van decreet werd na het advies van de VTC op de volgende punten aangepast:

- Verder uitwerken van de categorieën van persoonsgegevens: in artikel 15 van het voorontwerp van decreet en de memorie van toelichting bij de betreffende bepaling werden een aantal categorieën van persoonsgegevens verder gespecificeerd;
- Bepalen van de doelstellingen en gegevens per ontvanger van persoonsgegevens: in de memorie van toelichting bij artikel 15 tot en met 17 van het voorontwerp van decreet, meer specifiek bij het ontworpen artikel 174bis, §6, artikel 174ter, §5 en artikel 174quater, §5 van het Bodemdecreet, is verdere duiding gegeven bij de doelstellingen en de gegevens;
- Toepassen van een belangenafweging in het kader van het publiek (toegankelijk) maken van persoonsgegevens met de bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiches: in de memorie van toelichting bij artikel 3 van het voorontwerp van decreet werd een belangenafweging opgenomen;
- Verdere motivering van de bewaartermijnen voor de verwerking van persoonsgegevens door de gemeenten en de erkende bodemsaneringsdeskundigen: in de memorie van toelichting bij artikel 16, en 17 van het voorontwerp van decreet is hierover verdere duiding gegeven.

h) Derde principiële goedkeuring Vlaamse Regering

Op 19 januari 2024 heeft de **Vlaamse Regering** het voorontwerp van decreet principiële goedgekeurd en de Omgevingsminister ermee gelast de afdeling wetgeving van de Raad van State te vragen advies over het voorontwerp te verlenen binnen een termijn van 30 dagen.

i) Advies Raad van State

Op 17 april 2024 heeft de afdeling wetgeving van de **Raad van State** advies (nr. 75.421/16) gegeven over het voorontwerp van decreet.

- In randnummer 3 wijst de Raad van State op een verwijzingsfout in het ontworpen artikel 5bis, §2 en §3 van het Bodemdecreet (art. 3 ontwerp van decreet).
Replik: De verwijzingsfout werd gecorrigeerd.
- Conform het ontworpen artikel 5bis, §1 van het Bodemdecreet maakt de OVAM informatie uit het grondeninformatieregister en informatie over zorgzaam beheer van bodems toegankelijk via een

bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiches. In randnummer 4 geeft de Raad van State aan dat niet duidelijk is waarop de notie “zorgzaam beheer van bodems” betrekking heeft.

Repliek: In de memorie bij het ontworpen artikel 5bis, §1, eerste lid van het Bodemdecreet wordt verduidelijkt waar ‘informatie over zorgzaam beheer van bodems’ betrekking op heeft.

- In het randnummer 6 van haar advies merkt de Raad van State op dat het instrument van ‘bodemverontreinigingsverkenner’ in de memorie van toelichting omschreven wordt, en dat die definitie in het Bodemdecreet zelf moet worden opgenomen aangezien het gaat om een sleutelbegrip.

Repliek: In het ontworpen artikel 5bis, §2 wordt het instrument ‘bodemverontreinigingsfiche’ nader omschreven op basis van elementen uit de tekst van de memorie.

- Verder geeft de Raad van State in randnummer 6 van haar advies dat in de memorie van toelichting bij het ontworpen artikel 5bis gezinspeeld wordt op beperkingen op de toegang tot de bodemverontreinigingsfiche, meer bepaald een beperking van de toegang in een eerste fase tot “personen met een binding met het Vlaamse grondgebied”, en enkel met het oog om kennis te krijgen over hun “leefomgeving”. De Raad van State stelt de vraag of die toegang zo niet te beperkend wordt ingevuld. Zo blijkt volgens de Raad van State bijvoorbeeld niet of iemand, mogelijk ook een EU-burger uit een andere lidstaat, die op zoek gaat naar een bouwgrond in een regio waar deze persoon op dat ogenblik niet woont, noch werkt, doorheen de toegangscontrole kan geraken om toegang te hebben tot de bodemverontreinigingsfiche of de onderliggende data.

Repliek: In het ontworpen artikel 5bis, §3 van het Bodemdecreet is voorzien dat een natuurlijke persoon of natuurlijke persoon verbonden aan een rechtspersoon na toegangscontrole via een toegangs- en gebruiksbeheer van de Vlaamse overheid toegang heeft tot de bodemverontreinigingsfiche. De Vlaamse Regering kan nadere regels over de toegangscontrole vaststellen en in dat kader ook beperkingen aan de toegang tot de bodemverontreinigingsfiche opleggen.

De regeling van de toegangscontrole was aanvankelijk niet voorzien in het voorontwerp van decreet. In haar advies 12 december 2023 (nr. 2023/142) op het voorontwerp had de VTC benadrukt dat de maximalistische openbaarheidsregeling, zoals voorzien in het voor advies voorgelegde voorontwerp van besluit, in het kader van het beginsel van minimale gegevensverwerking (artikel 5.1, c) AVG) en gelet op het vooropgestelde doelstelling, grondig moest worden herdacht en herwerkt. Conform AVG moet de verwerking van persoonsgegevens redelijk en proportioneel zijn voor het beoogde doel. Op basis van het subsidiariteitsvereiste moet altijd gekeken worden of het beoogde doel dat voor de verwerking is vastgesteld, ook op een minder ingrijpende manier en/of met minder ingrijpende middelen kan worden bereikt. In haar advies van 12 december 2023 heeft de VTC met betrekking tot de bodemverontreinigingsfiche onder meer aangegeven dat het ter

beschikking stellen van persoonsgegevens aan iedereen ter wereld niet vereist is om het doeleinde dat de decreetgever op het oog heeft te realiseren, meer bepaald de mogelijkheid om kennis te nemen van beschikbare relevante bodeminformatie over gronden in zijn leefomgeving, namelijk de omgeving waar de betrokkene woont, werkt, ontspant en de kinderen naar school gaan.

Het in het ontwerp voorziene systeem van de toegangscontrole via een toegangs- en gebruiksbeheer van de Vlaamse overheid voor de toegang tot de bodemverontreinigingsfiche is dan ook belangrijk in het kader van de proportionaliteits- en subsidiariteitsvereiste van de AVG.

Verder wordt in het ontworpen artikel 5bis, § 3, van het Bodemdecreet de bevoegdheidsdelegatie gespecificeerd in die zin dat wordt verduidelijkt dat de Vlaamse Regering in het kader van de vaststelling van nadere regels over de toegangscontrole ook beperkingen aan de toegang tot de bodemverontreinigingsfiche kan voorzien.

- In randnummer 7 geeft de Raad van State aan dat het ontworpen artikel 5bis, § 1, tweede lid, van het Bodemdecreet een aantal elementen van de informatie opsomt die de bodemverontreinigingsverkenner ontleent aan het grondeninformatieregister. De Raad van State stelt verder dat het Grondeninformatieregister wordt geregeld in het (ongewijzigde) artikel 5 van het Bodemdecreet, maar dat die bepaling niet opsomt welke (persoons)gegevens in dat register zijn opgenomen, terwijl dat overzicht volgens haar wel is opgenomen in artikel 13 van het VLAREBO-besluit van 14 december 2007. De Raad van State stelt dat uit die bepaling blijkt dat die informatie ook betrekking heeft op persoonsgegevens, die krachtens het ontworpen artikel 5bis van het Bodemdecreet verder zullen worden verwerkt. De Raad van State merkt op dat ter nakoming van het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 22 van de Grondwet de essentiële elementen van de verwerking van de persoonsgegevens in het grondeninformatieregister bij decreet moeten worden bepaald en dat in het licht hiervan artikel 5 van het Bodemdecreet op dit punt zal moeten worden aangevuld.

Repliek: Deze opmerking van de Raad van State kan niet helemaal begrepen worden. Het bestaande (ongewijzigde) artikel 5, §1, van het Bodemdecreet bepaalt dat in het Grondeninformatieregister gegevens over gronden worden opgenomen die de OVAM in het kader van het Bodemdecreet of het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten worden bezorgd. Op basis van de samenlezing van artikel 5, §1 en de overige bepalingen van het Bodemdecreet is het wel duidelijk welke gegeven in het Grondeninformatieregister opgenomen zijn: zie onder meer artikel 5, §3 (identificatie van de gronden), artikel 7, §2 (informatie uit de gemeentelijke inventaris), artikel 8 en 8bis (info over erkende bodemsaneringsdeskundigen), artikel 11, 22 en 12, 23 (informatie/beslissingen rond saneringsplicht en vrijstelling van saneringsplicht), art. 28, §2, 28ter, 38, §2, 40, 44 (verslag van oriënterend bodemonderzoek, beschrijvend bodemonderzoek, oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek en de beslissingen die daaromtrent genomen worden), art. 31, §3 (aanvraag vrijstelling van verplichting tot oriënterend bodemonderzoek en de beslissingen hierover), art. 47-50 (info over bodemsaneringsprojecten en de beslissingen hierover), (...),

artikel 69 tot en met 72 (informatie over veiligheids-, verzorgs- en nazorgsmaatregelen, gebruiksbeperkingen), (...) etc. Het lijkt dan ook niet nodig om in artikel 5, §1, van het Bodemdecreet zelf ook nog eens in extenso op te lijsten welke gegevens precies in het Grondeninformatieregister zijn opgenomen.

Bepaalde categorieën gegevens in het Grondeninformatieregister kunnen inderdaad worden gekwalificeerd als persoonsgegevens die door de OVAM in het kader van het beheer van het Grondeninformatieregister worden verwerkt. Vandaar dat met het voorliggende wijzigingsdecreet in het Bodemdecreet bepalingen worden voorgesteld om de essentiële elementen van onder meer die gegevensverwerking in het kader van het Bodemdecreet en diens uitvoeringsbesluiten te regelen, meer bepaald het ontworpen artikel 174bis van het Bodemdecreet. Die bepaling omvat naast de verwerking van persoonsgegevens door de OVAM in het kader van het beheer van het Grondeninformatieregister onder meer nog de verwerking van persoonsgegevens door de OVAM m.b.t. de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiche. Om dit nog eens extra te benadrukken wordt in de wettekst van het ontworpen artikel 174bis, §1, eerste lid van het Bodemdecreet verduidelijkt en wordt dit verder geduid in deze memorie van toelichting.

- In randnummer 8 van haar advies merkt de Raad van State op dat artikel 5 van het ontwerp van decreet een tweede lid toevoegt aan artikel 57 van het Bodemdecreet en hierdoor de artikelen 47bis, §§ 1 en 2 en § 3, eerste tot en met vijfde lid, van het Bodemdecreet van overeenkomstige toepassing zijn op beperkte bodemsaneringsprojecten. De Raad van State stelt de vraag of de initiatiefnemer voor zo'n beperkt bodemsaneringsproject ook OVAM zelf kan zijn, en als dat mogelijk is, of het dan ook OVAM is die beslist op basis van de screeningsnota of een project-MER vereist is. Volgens de Raad van State zou dat op gespannen voet staan met de noodzaak om belangenconflicten te vermijden overeenkomstig artikel 9bis, tweede lid, van richtlijn 2011/92/EU.

Repliek: In de memorie van toelichting bij artikel 5 van het ontwerp van decreet is hieromtrent verdere toelichting opgenomen.

- In randnummer 9 van haar advies merkt de Raad van State op dat het cruciaal is om te weten wie de 'beheerder van de waterbodem' is aangezien met artikel 9 van het ontwerp van decreet een objectieve verplichting tot gezamenlijke bodemsanering invoert met een (pre)financiering op basis van een door OVAM te bepalen verdeelsleutel ten laste van de 'beheerder van de waterbodem' en/of personen, vermeld in artikel 22 van het Bodemdecreet (de exploitant, gebruiker of eigenaar van de grond waar de verontreiniging tot stand kwam in de zin van artikel 2, 11° Bodemdecreet).

Repliek: Om aan de opmerking van de Raad van State tegemoet te komen, wordt via artikel 2 van het ontwerp van decreet in het Bodemdecreet (art. 2, 40°) een definitie van het begrip 'beheerder van de waterbodem' opgenomen met verduidelijking ervan met een aantal voorbeelden in de memorie van toelichting.

- In randnummer 11 van haar advies wijst de Raad van State er op dat de OVAM in het ontworpen artikel 132, § 1, laatste lid, van het Bodemdecreet de bevoegdheid krijgt om naar alle redelijkheid de verdeelsleutel vast te stellen voor de (pre)financiering van de gezamenlijke plicht tot bodemsanering op basis van de beschikbare gegevens. De Raad van State vraagt om te verduidelijken of dit een individuele beslissing is, en wat de administratieve en/of rechterlijke beroepsmogelijkheden zijn die tegen die beslissing open staan.

Repliek: In het ontworpen artikel 132, §1, van het Bodemdecreet wordt de administratieve beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse Regering tegen de OVAM-beslissing over de verdeelsleutel opgenomen.

- In repliek op de opmerking van de Raad van State in randnummer 12 van haar advies wordt in het ontworpen artikel 157, eerste lid, van het Bodemdecreet aanvullend de verwijzing naar de rechtsopvolger(s) van de veroorzaker van de bodemverontreiniging opgenomen.
- Gevolg gevend aan de opmerking van de Raad van State in randnummers 13 , 18 en 21 worden in het ontwerp van decreet nog een aantal juridisch-technische correcties aangebracht.
- De opmerkingen van de Raad van State in randnummers 14 tot en met 20 van haar advies hebben betrekking op de regeling die in het ontwerp van decreet (ontworpen artikel 174bis tot en met 174sexies van het Bodemdecreet) is opgenomen rond de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten. Repliek: Waar nodig zijn de voormelde ontworpen bepalingen verduidelijkt, aangevuld of aangepast, zo onder meer de maximale bewaartermijnen van de persoonsgegevens en de opname van de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten door de erkende organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, van het Bodemdecreet (o.a. de bodembeheerorganisaties), en het Fonds, vermeld in artikel 82bis, 2° van het Bodemdecreet (Stookoliefonds).

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1. Bevoegdheidsbepaling

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2. Definitie 'rechtsvoorganger' – waterbeheerder onbevaarbare waterloop – hercategorisering (art. 2, 27°, Bodemdecreet)

Met voorliggende wijziging wordt de definitie van het begrip 'rechtsvoorganger' in artikel 2, 27°, van het Bodemdecreet uitgebreid.

In de regeling over vrijstelling van saneringsplicht van het bodemdecreet is voorzien dat een saneringsplichtige niet in aanmerking komt voor vrijstelling van de verplichting tot beschrijvend bodemonderzoek en bodemsanering als de OVAM aantoonst dat een 'rechtsvoorganger' de bodemverontreiniging heeft veroorzaakt of dat de bodemverontreiniging tot stand is gekomen tijdens de periode dat een rechtsvoorganger de grond in exploitatie, gebruik of eigendom had (artikel 12, §3 en artikel 23, §3 Bodemdecreet).

De decreetgever heeft het begrip 'rechtsvoorganger' omschreven in artikel 2, 27°, van het Bodemdecreet. Door de huidige omschrijving worden echter enkel rechtshandelingen in een vennootschapscontext gevat door het begrip wettelijke rechtsopvolging.

In het geval van een waterbodemverontreiniging of een bodemverontreiniging van een oever door het bergen van verontreinigd ruimingsslib betekent dit dat de waterbeheerder (en dus beheerder van de waterbodem in de zin van artikel 124 en 132 Bodemdecreet) die aan de toepasselijke voorwaarden voldoet, zal kunnen beroep doen op de vrijstellingsregeling wanneer hij beheerder werd naar aanleiding van een herindeling van de waterloop op grond van een rangschikkingsbesluit overeenkomstig artikel 4 of 4bis van de Wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, minstens voor het deel van de bodemverontreiniging dat voor het rangschikkingsbesluit tot stand kwam. De verwerving via een rangschikkingsbesluit is niet opgenomen in de lijst van rechtshandelingen en transacties van artikel 2, 18°, van het Bodemdecreet die als overdracht van grond worden beschouwd en verder wordt ook de waterbodem niet als risicoground gekwalificeerd in de zin van artikel 2, 13°, van het Bodemdecreet. Bij de overdracht naar de nieuwe waterbeheerder ingevolge een herschikkingsbesluit zijn de bepalingen rond de bijzondere overdrachtsprocedure van artikel 102-115 van het Bodemdecreet dan ook niet van toepassing waarbij de overdrager de nodige bodemonderzoeken moet uitvoeren en in voorkomend geval voorafgaand aan de overdracht de nodige garanties naar de uitvoering van bodemsanering moet stellen (eenzijdige verbintenis tegenover de OVAM en financiële zekerheid).

De OVAM kan de vrijstelling niet weigeren ondanks het feit dat de bodemverontreiniging werd veroorzaakt door de vorige beheerder of tijdens de periode dat de vorige beheerder eigenaar was van de waterbodem of eigenaar of gebruiker van de oever. Nochtans bevinden de beheerders zich in een zelfde situatie als vennootschappen die een verontreinigde grond via wettelijke rechtsopvolging verwierven. Het is dan ook onbillijk dat de OVAM de waterbodemverontreiniging of de bodemverontreiniging van de oever ambtshalve ten laste zal moeten nemen als een beheerder de waterbodem en (het gebruik

van de) oever heeft verworven via een rangschikkingsbesluit. De voorgestelde wijziging werkt deze onbillijkheid weg.

Om de leesbaarheid van de wettekst van het Bodemdecreet te verhogen wordt met voorliggende wijziging verder in artikel 2 van het Bodemdecreet ook nog een definitie ingevoerd met een verkorte omschrijving van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming of "AVG"). Het ontwerpdecreet voegt een titel in voor de verwerking van persoonsgegevens en hanteert verder deze definitie.

In replik op de opmerking van de Raad van State in haar advies van 17 april 2024 (randnummer 9) werd in het Bodemdecreet (art. 2, 40°) een definitie van het begrip 'beheerder van de waterbodem' opgenomen.

Artikel 9 van het ontwerp van decreet vervangt artikel 132, § 1, van het Bodemdecreet en voert een objectieve verplichting tot gezamenlijke bodemsanering in met een (pre)financiering op basis van een door OVAM te bepalen verdeelsleutel ten laste van de beheerder van de waterbodem en/of personen, vermeld in artikel 22 van het Bodemdecreet (de exploitant, gebruiker of eigenaar van de grond waar de verontreiniging tot stand kwam in de zin van artikel 2, 11°, Bodemdecreet). De Raad van State geeft aan dat het dan ook cruciaal is om te weten wie 'de beheerder van de waterbodem' is.

Voor de goede orde is het relevant om er op te wijzen dat het begrip 'beheerder van de waterbodem' reeds op het moment van de inwerkingtreding op 1 juni 2008 van het Bodemdecreet opgenomen was en de notie tot op heden geen aanleiding heeft gegeven tot betwisting.

De beheerder van de waterbodem is in eerste instantie de rechtspersoon die door of krachtens een wet of een decreet verantwoordelijk is voor het beheer van het oppervlaktewater, zoals gedefinieerd in artikel 1.1.3., §2, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, waarvan de bodem de waterbodem vormt.

Als het bijvoorbeeld om de waterbodem van een ingedeelde onbevaarbare waterloop in de zin van de Wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen (art. 1, 1°) gaat, is op basis van voormelde omschrijving de waterbeheerder de beheerder van de waterbodem, zoals vermeld in het ontworpen artikel 132, §1, Bodemdecreet. Artikel 7 van voormelde wet bepaalt wie verantwoordelijk is voor het beheer van de onbevaarbare waterlopen (waterbeheerder) in het Vlaamse Gewest en wie bijgevolg beheerder is van de waterbodem van de betreffende onbevaarbare waterlopen: VMM, provincies, gemeenten, dan wel de polders en wateringen.

Als het om de waterbodem van een waterweg (een als bevaarbaar aangeduide waterloop of kanaal met een verbindingsfunctie via het water, alsmede de havens en dokken: artikel 1.1.3., §2, 51°, van Gecodificeerd Decreet van 15 juni 2018 betreffende het integraal waterbeleid) gaat, dan is het de rechtspersoon die door of krachtens een wet of decreet de verantwoordelijk heeft over het beheer van de waterweg die de beheerder is van de waterbodem van die waterweg, zoals bijvoorbeeld:

- De Vlaamse Waterweg nv voor de waterbodem van de waterwegen, aangeduid krachtens artikel 5, §1, van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht.
- De afdeling Maritieme Toegangspoort van het departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse overheid voor de waterbodem van de maritieme toegangswegen naar de zeehavens van Antwerpen, Gent, Oostende en Zeebrugge.
- De havenbedrijven voor de waterbodem van de (kanaal)dokken in de havengebieden zoals geregeld in het Havendecreet van 2 maart 1999.

Wat betreft de waterbodems die geen betrekking hebben op ingedeelde, onbevaarbare waterlopen en waterwegen, maar bijvoorbeeld op vijvers, meren, wachtbekkens en spaarbekkens waarvan het beheer niet door of krachtens een wet of decreet aan een rechtspersoon is toegewezen, wordt de natuurlijke persoon of rechtspersoon die titularis is van een zakelijk of persoonlijk recht op de waterbodem met uitzondering van de eigenaar (gebruiker) van de betreffende vijver, meer, wachtbekken en spaarbekken als beheerder van de waterbodem beschouwd, dan wel de eigenaar van de waterbodem bij gebrek aan gebruiker of als de gebruiker vrijstelling van de verplichting tot bodemsanering heeft bekomen om basis van artikel 133 van het Bodemdecreet. Voor zover nodig wordt er in dit kader op gewezen dat er voor de verplichting tot waterbodemonderzoek voor de beheerder van een waterbodem op basis van artikel 124, §1, van het Bodemdecreet geen vrijstelling van deze onderzoeksplicht in het Bodemdecreet voorzien is.

Artikel 3. Invoering bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches (art. 5bis Bodemdecreet)

Deze bepaling voorziet in de invoering van de informatie-instrumenten 'bodemverontreinigingsverkenner' en 'bodemverontreinigingsfiches' in het Bodemdecreet. Via deze instrumenten kan de OVAM informatie uit het Grondeninformatieregister die zij in het kader van haar wettelijke taak van algemeen belang beheert en informatie over zorgzaam beheer van bodems voor digitaal toegankelijk maken. Via de voormelde instrumenten kan kennis worden genomen van beschikbare relevante bodeminformatie over gronden in de leefomgeving, in het bijzonder de woon-, werk-, school- en ontspanningsomgeving.

Hierbij enkele illustraties:

- Ruim een kwart van de Vlamingen (waaronder meer dan de helft in de grootsteden) zijn geen eigenaar van hun woning en bijhorende grond. (Meer informatie: <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bouwen-en-wonen/eigendomsstatuut>) In de huidige situatie hebben dus heel wat Vlamingen geen vrije toegang tot de bodeminformatie van hun woning.
- We weten dat bij overdrachten van onroerende goederen de bodeminformatie soms pas na aanvaarding van het aankoopbod wordt verstrekt. Op die manier worden de belangen van de toekomstige eigenaars en eventuele kinderen niet optimaal beschermd.

- Voorafgaand aan maar ook na het aangaan van een huurovereenkomst kan een (potentiële) huurder zich niet informeren.
- Bij ondernemingen waarbij de grond in particuliere eigendom is, kunnen werknemers zich ook niet informeren over de bodemkwaliteit in hun werkomgeving. Dit geldt eveneens voor omwonenden of naburige werknemers van deze gronden.
- Voor aannemers van openbare werken is het een meerwaarde als zij in het kader van de bescherming van de werkomgeving weten waar er bodemverontreiniging kan zijn.
- Ook voor het beheersen van een gezonde bodem en water zou een ruimere openbaarheid een meerwaarde hebben. De regie van bouwprojecten wordt in veel gevallen in de handen gelegd van architecten en bouwbedrijven. Zij hebben geen rechtstreekse toegang tot de nodige specifieke grondinformatie. Op die manier kan via de grondverzetsregeling dus ongewild bodemverontreiniging verspreid worden.

Ook bij bemalingen stelt zich dit probleem. Grondwaterverontreinigingen kunnen via de bemaling verplaatsen binnen het terrein of naar nabijgelegen gronden. Ook kan verontreinigd grondwater via de bemaling in het oppervlaktewater terecht komen. In het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende de zogenaamde grondwatertrein, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 27 oktober 2023 (<https://omgeving.vlaanderen.be/nl/grondwatertrein>), worden maatregelen voorzien bij bemalingen als er binnen de 20 meter bodemverontreiniging kan zijn. Via een uitgebreidere toegang zouden de aannemers vlot over deze informatie kunnen beschikken. Dit is vandaag niet mogelijk.
- Gelijkaardige maatschappelijke belangen gelden voor alle gronden. Dus ook voor gronden waarop kinderen naar school gaan, volkstuintjes, sportvelden, ... en dit ongeacht de feitelijke eigendomssituatie.

De toegang tot de betreffende milieu-informatie kan dan ook relevant zijn voor individuele burgers bij het nemen van welbepaalde beslissingen inzake hun leefomgeving.

Verder kan ook nog worden verwezen naar de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS die aanbevelingen formuleerde voor transparante en goed begrijpbare bodeminformatie met de uitdrukkelijke vraag om stappen vooruit te zetten in het kader van actieve openbaarheid. De intentie voor grotere openbaarheid werd eveneens ingegeven door de Europese regelgeving (zie bijv. artikel 7 Richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie). Ook de op 5 juli 2023 door de EU-commissie voorgestelde bodemrichtlijn voorziet momenteel dat bodeminformatie in principe voor iedereen beschikbaar zou moeten zijn.

De toegang tot voormelde milieu-informatie draagt ook bij aan de transparantie en zal het publieke bewustzijn rond en de betrokkenheid bij het bodembeleid (bodemzorg) verhogen.

De bodemverontreinigingsverkenner is een digitale kaart van Vlaanderen met weergave aan de hand van een kleurencode van informatie over de

bodemkwaliteit van gronden (gronden met bodemverontreiniging, risicogronden, stortplaatsen) en informatie over de bescherming van mens en milieu tegen de risico's van bodemverontreiniging (o.a. aandachtsgebieden), en eventueel informatie over het zorgzaam beheer van bodems.

De bodemverontreinigingsfiche voor een specifieke grond bevat onder meer de volgende informatie over de grond: de ligging van de grond, de eventuele risico-inrichtingen die op de grond geëxploiteerd worden of werden, gegevens over de eventueel aanwezige bodemverontreiniging op de grond, eventuele verslagen van bodemonderzoeken uitgevoerd en bodemsaneringsprojecten opgemaakt met betrekking tot de bodemverontreiniging op de grond, eventuele voorzorgsmaatregelen, gebruiksadviezen of overlap met aandachtsgebieden (bv. no-regretzones). Verder kunnen op de bodemverontreinigingsfiche voor een grond ook adviezen over het zorgzaam beheer van de betreffende grond vermeld worden.

De informatie over het zorgzaam beheer van bodems heeft betrekking op de volgende aspecten:

- Informatie over het voorkomen van bodemverontreiniging;
- Informatie over de mogelijkheden om bij het gebruik van gronden de ecosysteemdiensten van de bodem te behouden en/of eventueel te versterken;
- Adviezen voor een gezond contact van mens en (huis)dier met de bodem;
- Richtlijnen voor het zorgzaam beheren van bodems bij het stellen van handelingen die een mogelijks negatieve impact kunnen hebben op de bodem, zoals bv. het onttrekken van grondwater, het aanleggen van infrastructuur, het bewerken van de bodem, ...

De OVAM zal tijdig een publiekscampagne lanceren zodat de burger zijn weg zal vinden naar de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches.

De voormelde instrumenten kunnen bv. toegankelijk worden gemaakt via de campagnesite, de website van de OVAM, de website van Databank Ondergrond Vlaanderen en de Woningpas. Deze instrumenten zullen geen direct identificerende persoonsgegevens bevatten.

De bodemverontreinigingsverkenner is vrij publiek toegankelijk. De achterliggende data en informatie is toegankelijk volgens de modellicentie voor gratis hergebruik.

De bodemverontreinigingsfiche is toegankelijk via de OVAM-website met toegangscontrole via een toegangs- en gebruikersbeheer van de Vlaamse overheid. Hierdoor kan iedereen met Belgisch elektronisch identiteitsbewijs (identiteitskaart, vreemdelingenkaart of Kids-id) toegang krijgen tot de bodemverontreinigingsfiche.

Voor de achterliggende data en informatie zal er eerst een technische aansluitprocedure moeten worden doorlopen. De technische aansluitprocedure omvat de aanvraag aan de OVAM om aan te sluiten op de achterliggende technologie. Na afweging en goedkeuring van deze aanvraag zal de OVAM de

nodige technische specificaties en wachtwoorden worden verstrekt zodat de informatie binnen de infrastructuur van de aanvrager toegankelijk wordt.

De bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiche wil eigenaars, bewoners, gebruikers, exploitanten, houders van zakelijke rechten, rechtspersonen en overheden, bereiken. Deze personen hebben een belang bij deze informatie ingevolge artikel 23 van de Grondwet op grond waarvan ieder het recht heeft op een menswaardig leven. Dit recht omvat ook het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, het recht op bescherming van de gezondheid, het recht op een behoorlijke huisvesting en recht op informatie binnen de arbeidsomgeving.

Verder is één van de centrale doelstellingen van het Bodemdecreet om een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak te scheppen waarbij educatie en voorlichting van de doelgroepen inzake bodembeheer wordt gestimuleerd (art. 3, §1, Bodemdecreet). Ook moet de OVAM haar taken uitvoeren door onder meer gegevens te verzamelen over de factoren, inrichtingen en activiteiten die aanleiding gaven of kunnen geven tot bodemverontreiniging. Deze gegevens worden ook verwerkt met het oog op het rapporteren en informeren (art. 10.3.3, §4, Decreet van 5 april 1995 algemene bepalingen milieubeleid). Op basis van deze bepalingen heeft eenieder een toegangsrecht tot de inhoud van de bodemverontreinigingsfiche voor diens leefomgeving. De leefomgeving omvat de gronden die impact kunnen hebben op o.a. waar iemand woont, werkt, waar de kinderen naar school gaan of waar iemand zich ontspant. In die zin is ieders leefomgeving ruimtelijk niet afgelijnd en veranderlijk, maar desondanks toch relatief klein.

De gebruiker van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches zal zich met oog op toegang tot de bodeminformatie ook telkenmale akkoord moeten verklaren met:

- ofwel de voorwaarden voor gebruik in lijn met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het doel om vanuit het algemeen belang toegang te verlenen tot informatie over de leefomgeving. Een ander gebruik van de informatie zoals bijvoorbeeld contactname, direct marketing, en profilering wordt niet toegestaan.
- ofwel de modellicentie voor gratis hergebruik, vermeld in artikel 7, 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 2016 tot uitvoering van titel II, hoofdstuk 4, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, betreffende het hergebruik van overheidsinformatie en tot bepaling van de kosteloze uitwisseling van bestuursdocumenten tussen instanties, vermeld in artikel III.72 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

De OVAM beheert voor de bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiche een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB). Hierdoor kan de OVAM dynamisch inspelen op evoluties met betrekking tot openbaarheid van overheidsinformatie en de bescherming van persoonsgegevens.

Ook elke ontvanger van gegevens uit voornoemde instrumenten dient als afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijke steeds de AVG na te leven en mag de ontvangen informatie behoudens een specifieke toestemming van de OVAM niet verder hergebruiken. De regelgeving inzake het hergebruik van

overheidsinformatie uit het Bestuursdecreet blijft met andere woorden onverkort van toepassing. Dat hergebruik (dat bv. een commercieel hergebruik zou kunnen zijn) vereist overeenkomstig artikel II.62/8 ev. van het Bestuursdecreet immers een specifieke aanvraag van de betrokken en beoordeling door de OVAM. Het Bodemdecreet wijkt op dat punt niet af van de regeling uit het Bestuursdecreet.

Artikel 4. Procesaudit en technische audit over de wering van erkende bodemsaneringsdeskundigen (art. 8bis Bodemdecreet)

Audits maken integraal deel uit van het kwaliteitszorgsysteem dat de OVAM hanteert voor de erkende bodemsaneringsdeskundigen.

Met de voorgestelde wijzigingsbepalingen worden de audits opgesplitst in technische audits en procesaudits, waarbij de erkende bodemsaneringsdeskundige zelf instaat voor zijn procesaudit via een externe controle. De wijziging beoogt een verdere verhoging van de responsabilisering van de erkende bodemsaneringsdeskundigen.

Aan de hand van concrete onderzoeksrapporten wordt tijdens de technische audit geëvalueerd hoe eindproducten tot stand komen. De kennis van de relevante wetgeving en het vermogen om alle noodzakelijke gegevens te verzamelen, resultaten correct te interpreteren en tot juiste conclusies te komen, wordt getoetst. Deze audits blijven zoals bij de huidige regeling in het beheer van de OVAM.

De procesaudit heeft als doel de werking van de bodemsaneringsdeskundige procesmatig te bekijken. De structuren die hij opgezet heeft om kwaliteit te waarborgen bij de uitvoering van zijn taken als bodemsaneringsdeskundige worden beoordeeld. De erkende bodemsaneringsdeskundige moet door middel van een goedgekeurd auditverslag kunnen aantonen dat hij de procesaudit heeft uitgevoerd. De specifieke bepalingen in verband met de frequentie, de inhoud en de uitvoering van de audit, het auditverslag, de corrigerende maatregelen en het plan van aanpak, worden geregeld in de uitvoeringsbesluiten.

Artikel 5. Beperkt bodemsaneringsproject en geïntegreerde project-m.e.r.-screeningsprocedure (artikel 57 Bodemdecreet)

De decreetgever heeft met het instrument van het beperkt bodemsaneringsproject een vereenvoudigde en snelle procedure voorzien voor de bodemsanering van bodemverontreinigingen die binnen een beperkt tijdsbestek kunnen worden gerealiseerd en die slechts een beperkte impact hebben op mens en milieu.

In het Bodemdecreet worden voor het beperkt bodemsaneringsproject specifieke bepalingen van het reguliere bodemsaneringsproject van overeenkomstige toepassing verklaard. Zo verwijst artikel 57 van het bodemdecreet voor het doel, de procedure en de inhoud van het beperkt bodemsaneringsproject naar de bepalingen van artikel 47 en 48 over het gewone bodemsaneringsproject die van overeenkomstige toepassing worden verklaard.

In die verwijzing is de bepaling van artikel 47bis van het bodemdecreet over project-m.e.r.-screening echter niet opgenomen. Het was geenszins de bedoeling van de decreetgever om voor een beperkt bodemsaneringsproject de generieke bepalingen van het DABM inzake project-m.e.r.-screening toe te passen, terwijl

daarvan voor een gewoon bodemsaneringsproject expliciet wordt afgeweken met toepassing van de geïntegreerde procedure uitgewerkt in artikel 47bis van het bodemdecreet.

Met voorliggende wijzigingsbepaling wordt deze vergetelheid in de redactie rechtgezet door de bijkomende verwijzing naar artikel 47bis in artikel 57 van het bodemdecreet.

In het kader van haar advies van 17 april 2024 over het voorontwerp van decreet heeft de Raad van State aan de gemachtigde gevraagd of de initiatiefnemer voor een beperkt bodemsaneringsproject ook OVAM zelf kan zijn, en zo ja, waaruit dit blijkt. Indien dat mogelijk is, rijst volgens de Raad van State de vraag of het dan ook OVAM is die beslist op basis van de screeningsnota of een project-MER vereist is. Dat zou volgens de Raad van State dan weer op gespannen voet staan met de noodzaak om belangenconflicten te vermijden overeenkomstig artikel 9bis, tweede lid, van richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten. Conform die bepaling zorgen de lidstaten ervoor dat de bevoegde instantie of instanties hun uit deze richtlijn voortvloeiende taken op objectieve wijze vervullen en zich niet bevinden in een situatie die tot een belangenconflict aanleiding geeft.

Het Bodemdecreet voorziet met het instrument van het *beperkt* bodemsaneringsproject (in plaats van het reguliere bodemsaneringsproject: art. 47 Bodemdecreet) in een vereenvoudigde en snelle procedure voor de bodemsanering van bodemverontreinigingen die binnen een beperkt tijdsbestek (max. 180 dagen) kunnen worden gerealiseerd en die slechts een *beperkte impact* hebben op mens en milieu (art. 56 Bodemdecreet).

Hoewel het toepassingsgebied van het beperkt bodemsaneringsproject zich beperkt tot bodemsaneringswerken die slechts een *beperkte impact* op mens en milieu hebben, kan *niet volledig* worden uitgesloten dat het toch activiteiten omvat waarvoor met toepassing van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid een project-m.e.r.-screeningsnota moet worden opgesteld. Voor het beperkt aantal gevallen waarin een project-m.e.r.-screeningsnota in het kader van de opmaak van het beperkt bodemsaneringsproject toch verplicht zou zijn, beoogt de voorgestelde decretale wijziging om de geïntegreerde procedure van artikel 47bis van het bodemdecreet toe te passen die geldt voor het reguliere bodemsaneringsproject.

In het Bodemdecreet heeft de decreetgever de verplichting tot uitvoering van bodemonderzoeken en eventuele bodemsanering (met in dat kader ook de opmaak van een bodemsaneringsproject/beperkt bodemsaneringsproject) toegewezen aan de saneringsplichtige persoon die in het decreet wordt aangeduid volgens een getrappt systeem. De saneringsplichtige persoon (personen) is (zijn) de volgende:

1° als op de grond waar de bodemverontreiniging tot stand is gekomen, een inrichting of activiteit gevestigd is die vergunnings- of meldingsplichtig is krachtens titel V DABM: de exploitant;

2° bij gebrek aan een exploitant, of als de exploitant is vrijgesteld van de saneringsplicht conform artikel 12 of 23 Bodemdecreet: de gebruiker van de grond waar de verontreiniging tot stand is gekomen. Als de exploitant

vrijgesteld is van de saneringsplicht voor een deel van de bodemverontreiniging, rust de saneringsplicht van de gebruiker op dat deel van de bodemverontreiniging;

3° bij gebrek aan een exploitant en gebruiker, of als de exploitant en gebruiker vrijgesteld is van de saneringsplicht conform artikel 12 of 23 Bodemdecreet: de eigenaar van de grond waar de verontreiniging tot stand is gekomen. Als de exploitant en de gebruiker vrijgesteld zijn van de saneringsplicht voor een deel van de bodemverontreiniging, rust de saneringsplicht van de eigenaar op dat deel van de bodemverontreiniging.

Voor de bodemverontreinigingsgevallen waarbij voormelde personen in toepassing van artikel 12 of 23 van het Bodemdecreet van de saneringsplicht vrijgesteld zijn, heeft de decreetgever met oog op de bescherming van mens en milieu (algemeen belang) voorzien in de bevoegdheid voor de OVAM om ambtshalve de bodemonderzoeken en de bodemsanering uit te voeren (art. 157, eerste lid, Bodemdecreet). In het kader van die taak van algemeen belang zou het dus mogelijk zijn dat de OVAM de initiatiefnemer is voor de opmaak van een beperkt bodemsaneringsproject onder leiding van een erkende bodemsaneringsdeskundige.

Het is belangrijk hierbij te benadrukken dat een beperkt bodemsaneringsproject wordt opgesteld *onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige* (artikel 57 en artikel 47, §2, Bodemdecreet). In het kader van het beperkt bodemsaneringsproject is het dan ook de bodemsaneringsdeskundige die de eventueel verplichte project-m.e.r.-screeningsnota opmaakt. Een bodemsaneringsdeskundige is een *onafhankelijke* deskundige erkend met toepassing van titel V, hoofdstuk 6, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (artikel 2, 30°, Bodemdecreet). In het VLAREL van 19 november 2010 zijn gebruikseisen opgenomen die een onafhankelijke en objectieve uitvoering van de werkzaamheden van de erkende bodemsaneringsdeskundige moeten waarborgen. Zie onder meer artikel 34, §1, VLAREL dat als algemene gebruikseis vooropstelt dat het gebruik van de erkenning op een kwalitatief goede wijze verloopt, en de erkende persoon daarbij een objectieve en onafhankelijke houding aanneemt.

Verder voorziet artikel 53/5, §1, van het VLAREL als bijzondere gebruikseis dat de erkende bodemsaneringsdeskundige een kwaliteitsvolle uitvoering van de werkzaamheden garandeert, die ook de objectieve en onafhankelijke uitvoering van de dienstverlening omvat. De bodemsaneringsdeskundige kan geen gebruik maken van zijn erkenning als de objectieve en onafhankelijke uitvoering van de dienstverlening ten aanzien van de opdrachtgever of de uitvoerder van de bodemsaneringswerken niet kan worden gewaarborgd.

Met artikel 5 van het voorliggende ontwerp van decreet wordt voorgesteld om ook de regeling van artikel 47bis van het Bodemdecreet voor reguliere bodemsaneringsprojecten van overeenkomstige toepassing te maken voor de beperkte bodemsaneringsprojecten. Dit impliceert overeenkomstig paragraaf 3 van voormelde bepaling dat de OVAM op basis van de project-m.e.r.-screeningnota die in voorkomend geval in het kader van een beperkt bodemsaneringsproject (beperkte impact op mens en milieu) onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige moet worden opgemaakt de beslissing neemt of een project-MER moet worden opgesteld.

Overeenkomstig artikel 9bis, tweede lid, van richtlijn 2011/92/EU zorgen de lidstaten ervoor dat de bevoegde instantie of instanties hun uit deze richtlijn voortvloeiende taken op objectieve wijze vervullen en zich niet bevinden in een situatie die tot een belangenconflict aanleiding geeft. Indien de bevoegde instantie tevens de opdrachtgever is, brengen de lidstaten in elk geval binnen hun organisatie van administratieve bevoegdheden een passende scheiding aan tussen conflicterende functies bij het uitvoeren van de uit deze richtlijn voortvloeiende taken. In overeenstemming hiermee zal de OVAM binnen de interne organisatie van de uitoefening van haar bevoegdheden een passende functiescheiding aanbrengen, zodat ze op objectieve wijze haar decretale taak kan uitvoeren tot beoordeling van de noodzaak tot opmaak van een project-MER op basis van een project-m.e.r.-nota die in voorkomend geval in het kader van een beperkt bodemsaneringsproject door een erkende bodemsaneringsdeskundige met de OVAM als opdrachtgever zal worden opgemaakt.

Artikel 6 en 7. Overdracht van risicogronden – Waterbodemverontreiniging en verspreide waterbodemverontreiniging (art. 104 en 109 Bodemdecreet)

De specifieke regeling voor waterbodems in het Bodemdecreet (artikel 124 tot en met 135) staat niet in de weg dat in het kader van de algemene saneringsplichtregeling (artikel 9-11 en artikel 19-22) een verontreinigde waterbodem als grond waar de verontreinigende stoffen zich hebben verspreid deel uitmaakt van het onderzoek en de bodemsanering van risicogronden (bronpercelen).

Kenmerkend voor een waterbodemverontreiniging is echter dat ze, zeldzame uitzonderingen daargelaten, deels is veroorzaakt door één of meerdere toewijsbare bronnen en deels een diffuus karakter heeft. Bovendien is het risico op herverontreiniging na de uitvoering van bodemsaneringswerken niet uit te sluiten zolang niet alle stroomopwaartse bronnen en waterbodemverontreinigingen onderzocht en gesaneerd zijn.

Een bodemverontreiniging ter hoogte van de waterbodem is dan ook wezenlijk anders dan een klassieke (land)bodemverontreiniging waar een verontreiniging wel, ook hier zeldzame uitzonderingen daargelaten, geval per geval en dus bron per bron kan worden aangepakt zonder onderlinge interferentie tussen de verschillende bodemonderzoeken en -saneringen.

Het verder onderzoek en de bodemsanering van een waterbodem noodzaakt bijgevolg een integrale aanpak voor alle relevante toewijsbare bronnen door de betrokken plichtigen van de bronpercelen en voor het diffuus deel van de waterbodemverontreiniging door de beheerder van de waterbodem.

Het is dan ook niet aangewezen om geval per geval een beschrijvend bodemonderzoek en een bodemsanering van de waterbodem uit te voeren naar aanleiding van de vaststellingen volgend uit een oriënterend bodemonderzoek van een risicogrond.

Het is bijgevolg evenmin aangewezen de plichtige op het ogenblik van de overdracht te vatten via de bijzondere overdrachtsregeling. De algemene overdrachtsregeling (artikel 101 en 102 Bodemdecreet) blijft wel van toepassing waardoor de verwerver via het bodemattest op de hoogte wordt gebracht van de

eventuele aanwezigheid van een bodemverontreiniging ter hoogte van de waterbodem die tot stand kwam op de over te dragen grond en die verdere maatregelen noodzaakt. De verwerver zal zich bijgevolg bewust zijn van het verder onderzoek en de eventuele sanering van de waterbodem waarvoor hij de plichtige zal worden, tenzij hij de grond verwerft van een vrijgestelde overdrager, en beschikt over de mogelijkheid om met de overdrager contractuele regelingen te treffen voor de financiële gevolgen van de verdere maatregelen.

Artikel 109 van het Bodemdecreet is de spiegelbepaling van artikel 104 van het Bodemdecreet voor wat betreft historische bodemverontreiniging. Voor de toelichting van deze wijziging, wordt verwezen naar de toelichting bij de wijziging van artikel 104.

Artikel 8. Versnelde overdrachtsprocedure – administratief beroep (artikel 115 Bodemdecreet)

In artikel 115 van het Bodemdecreet heeft de decreetgever voorzien in een procedure waarbij verontreinigde risicogronden sneller kunnen worden overgedragen dan in de reguliere procedure (art. 102- 114 Bodemdecreet). In de versnelde overdrachtsprocedure moet de verwerver vooraf de nodige garanties geven over de uitvoering van de bodemsanering. Hij moet een eenzijdige verbintenis aangaan tegenover de OVAM tot uitvoering van de bodemsanering en een financiële zekerheid stellen tot waarborg van de uitvoering van die verbintenis.

De OVAM beslist over het verzoek tot toepassing van de versnelde overdrachtsprocedure (artikel 115, §3, Bodemdecreet).

Op grond van artikel 115, §5, van het Bodemdecreet kunnen de belanghebbende partijen tegen deze beslissing van de OVAM administratief beroep indienen bij de Vlaamse Regering. In voormelde beroepsbepaling wordt echter verkeerdelijk bepaald dat ook tegen de beslissing van de OVAM, vermeld in artikel 115, §4, van het Bodemdecreet, administratief beroep kan worden ingesteld. De betreffende bepaling voorziet evenwel niet in enige beslissing van de OVAM. Met de voorliggende wijzigingsbepaling wordt deze ongerijmdheid weggewerkt.

Artikel 9. Aanduiding van de plichtige tot uitvoering en (pre)financiering van de bodemsanering (artikel 132 Bodemdecreet)

Zoals onder de toelichting bij artikel 6 en 7 vermeld, vereist de bodemsanering van een waterbodemverontreiniging een integrale en bijgevolg gezamenlijk aanpak door de betrokken plichtigen. Voorliggende wijziging voert een objectieve verplichting tot gezamenlijke bodemsanering in met een (pre)financiering op basis van een door de OVAM te bepalen verdeelsleutel.

De regeling van de vermengde bodemverontreiniging van artikel 27bis van het Bodemdecreet is door de koppeling met de grond waar de bodemverontreiniging tot stand kwam niet toepasbaar op een vermengde waterbodemverontreiniging. Voor het diffuus deel van een vermengde waterbodemverontreiniging kan immers geen grond worden aangeduid waar de bodemverontreiniging tot stand kwam. Veeleer dan in te grijpen in het voormelde artikel 27bis, werd ervoor geopteerd om de gezamenlijke plicht voor waterbodemsanering rechtstreeks in te voeren in artikel 132 van het Bodemdecreet.

De objectieve plicht impliceert dat het aanduiden van de bronpercelen van een toewijsbare verontreiniging van groot belang is in het waterbodemonderzoek. Hieraan moet dan ook de nodige aandacht worden besteed in de code van goede praktijk of standaardprocedure voor waterbodemonderzoek evenals bij de conformverklaring van het waterbodemonderzoek.

Er wordt tevens verduidelijkt dat de saneringsplicht voor de toewijsbare verontreiniging zowel geldt voor de waterbodemverontreiniging als voor de gronden die verontreinigd zijn ten gevolge van de verspreiding van de verontreiniging van de waterbodem of het oppervlaktewater. Op basis van de huidige bewoording van artikel 132 van het Bodemdecreet geldt de toewijsbare plicht enkel voor de verontreiniging van de waterbodem zelf. Het is uiteraard onbillijk dat de beheerder van de waterbodem plichtig zou blijven voor een verspreiding van een waterbodemverontreiniging op de (land)bodem terwijl het bronperceel en de plichtige van de verontreiniging gekend zijn.

Artikel 10. Georganiseerd administratief beroep – vrijstelling site-onderzoek (art. 155 Bodemdecreet)

In artikel 155, §1, van het Bodemdecreet wordt het administratief beroep tegen de beslissing van de OVAM over onder meer de exoneration van de verplichting om een site-onderzoek uit te voeren als een vol beroep gekwalificeerd.

Bij decreet van 28 maart 2014 werd evenwel niet langer voorzien in de mogelijkheid om bij de OVAM een aanvraag in te dienen tot vrijstelling van de verplichting om een site-onderzoek uit te voeren. In artikel 155, §1, van het Bodemdecreet is de verwijzing naar de beslissing van de OVAM over de exoneration van de verplichting tot een site-onderzoek evenwel bij vergetelheid niet geschrapt.

Met voorliggende wijzigingsbepaling wordt die vergetelheid rechtgezet.

Artikel 11. Verval vrijstelling van eenmalige onderzoeksplicht van artikel 31 bodemdecreet (art. 156 Bodemdecreet)

Bij decreet van 8 december 2017 heeft de decreetgever in het Bodemdecreet (art. 31) een eenmalige onderzoeksplicht ingevoerd voor gronden met potentieel historische bodemverontreiniging waar nog geen oriënterend bodemonderzoek is uitgevoerd. In het decreet is ook voorzien dat eigenaars een vrijstelling van die onderzoeksplicht kunnen krijgen als is aangetoond dat aan aantal voorwaarden is voldaan (art. 31, §3, Bodemdecreet). Verder is voorzien dat bij overdracht van de grond door een vrijgestelde eigenaar de vrijstelling van de bodemonderzoeksplicht op het moment van de overdracht van de grond van rechtswege kan overgaan op de verwerver (art. 31, §4, Bodemdecreet).

In geval van vrijstelling van de onderzoeksplicht kan de OVAM op basis van artikel 156 van het Bodemdecreet beslissen om ambtshalve het eenmalig oriënterend bodemonderzoek uit te voeren, dan wel de grond op te nemen in een site met het oog op de uitvoering van een siteonderzoek. Om het onderzoek uit te voeren, is het noodzakelijk om toegang te krijgen tot de grond om de nodige onderzoeksverrichtingen te kunnen laten doen. De uitvoering van het oriënterend bodemonderzoek en het site-onderzoek hebben tot doel mens en milieu te beschermen en dienen dan ook het algemeen belang. Als de betrokken vrijgestelde eigenaar of verwerver blijvend weerstand biedt om de betreffende

taak van algemeen belang te kunnen uitvoeren door toegang tot zijn terrein te weigeren, is het redelijk dat zijn vrijstelling van onderzoeksplicht van rechtswege vervalt en hij van rechtswege de verplichting krijgt om alsnog zelf het oriënterend bodemonderzoek uit te voeren.

Artikel 12. Ambtshalve optreden van de OVAM – veroorzaker als saneringsplichtige (art. 157 Bodemdecreet)

In gevallen waar de saneringsplichtigen (exploitant, gebruiker en eigenaar), aangeduid overeenkomstig het cascadesysteem, zoals voorzien in artikel 11 (nieuwe verontreiniging) en artikel 22 (historische bodemverontreiniging) zich kunnen laten vrijstellen (overeenkomstig de artikelen 12 en 23 Bodemdecreet – zie eveneens de artikelen 105 en 110 Bodemdecreet in het kader van de overdracht van risicogronden en artikel 133 Bodemdecreet voor waterbodems), kan de OVAM overeenkomstig artikel 157 Bodemdecreet beslissen om ambtshalve een beschrijvend bodemonderzoek, bodemsanering of de andere maatregelen, vermeld in afdelingen III, VI en VII van hoofdstuk VI, uit te voeren.

De ambtshalve uitvoering van saneringswerken door de OVAM vereist echter het inzetten van publieke middelen. De OVAM dient vervolgens het nodige te doen om die kosten van de veroorzaker te trachten terugvorderen.

Voor zover de veroorzaker van de verontreiniging gekend is, is het moeilijk te verantwoorden dat een dergelijke financiële en administratieve last op de OVAM rust. Een dergelijke aanpak is evenmin in overeenstemming met het beginsel van «de vervuiler betaalt» of het zorgvuldigheidsbeginsel, of nog, de zuinigheidsplicht als specificering van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Overeenkomstig artikel 191.2 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, streeft de EU in haar milieubeleid naar een hoog niveau van bescherming, rekening houdend met de uiteenlopende situaties in de verschillende regio's van de Unie. Haar beleid berust op het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden, en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

In het recentste Environmental Performance Review van de OESO over België (rapport van 2021) *“The Assessment and recommendations present the main findings of the OECD Environmental Performance Review of Belgium and identify 38 recommendations to help the country make further progress towards its environmental objectives and international commitments. The OECD Working Party on Environmental Performance reviewed and approved the Assessment and recommendations at its meeting on 8 December 2020”* wordt als aanbeveling opgenomen: *“Reduce the public burden of environmental remediation by ensuring that landowners or other responsible parties either clean-up contaminated sites directly or pay fees to constitute public funds earmarked for remediation”*.

De voorziene wijziging is tevens ingegeven vanuit administratieve vereenvoudiging en efficiëntie.

Daarbij komt nog dat bij een ambtshalve optreden van de OVAM de gebruikers, exploitanten en eigenaars van de gronden die sanering of andere maatregelen

vereisen afhankelijk zijn van wat financieel en organisatorisch op een welbepaald ogenblik voor de OVAM mogelijk is.

Er wordt daarom in het Bodemdecreet voorzien, dat vooraleer de OVAM overgaat tot ambtshalve sanering van gronden of waterbodems, de OVAM kan beslissen dat de saneringsplicht rust op de veroorzaker van de verontreiniging of diens rechtsopvolgers. Voor dat begrip kan per analogie worden verwezen naar het begrip rechtsvoorganger, zoals gedefinieerd in artikel 2, 27° Bodemdecreet

Ook het Waalse Bodemdecreet en de Nederlandse Wet Bodembescherming voorzien in een saneringsplicht ten laste van de (gekende) veroorzaker van de verontreiniging.

De veroorzaker van de verontreiniging is de veroorzaker, al dan niet buiten zijn wil om of al dan niet door diens fout, van de emissie waardoor bodemverontreiniging is ontstaan. Het begrip emissie is gedefinieerd in artikel 2, 12°, van het Bodemdecreet, nl. *elke inbreng door de mens van verontreinigingsfactoren in de atmosfeer, de bodem of het water*. Die veroorzaker zal, wanneer dat mogelijk is, in het beschrijvend bodemonderzoek worden aangeduid. Immers voorziet de standaardprocedure dat de erkende bodemsaneringsdeskundige in het verslag van het beschrijvend bodemonderzoek een uitspraak doet over de bepaling van de bron en de oorsprong van de onderzochte bodemverontreiniging. Gelet op de impact van de bepaling van bron en oorsprong van de verontreiniging in het verslag van het beschrijvend bodemonderzoek zal dit aspect naar aanloop van de inwerkingtreding van dit wijzigingsdecreet in de standaardprocedure verder worden verduidelijkt.

Het wijzigingsdecreet voorziet, gelet op het voorgaande, dat enkel de uitvoering van bodemsanering of de andere maatregelen vermeld in afdelingen III, VI en VII van hoofdstuk VI (i.e. nazorg, behandeling van bodemverontreiniging bij schadegevallen en risicobeheer) aan de veroorzaker van de verontreiniging kan worden opgelegd, en niet de uitvoering van het beschrijvend bodemonderzoek zelf.

Het wijzigingsdecreet voorziet dat de OVAM de persoon die de bodemverontreiniging heeft veroorzaakt *kan* aanmanen om de bodemsanering uit te voeren. Aan de OVAM wordt hierbij een zekere discretionaire beoordelingsmarge gelaten. Over de identiteit van de veroorzaker dient voldoende zekerheid te bestaan.

Wanneer de eigenaar krachtens de voormelde bepalingen voor een deel van de bodemverontreiniging van de saneringsplicht vrijgesteld is, kan de OVAM beslissen om voor dat deel van de bodemverontreiniging ambtshalve een beschrijvend bodemonderzoek, bodemsanering of de andere maatregelen, vermeld in titel III, hoofdstuk VI, afdeling III en VI van het Bodemdecreet, uit te voeren.

Aan het voormelde cascadesysteem van saneringsplichtigen uit het Bodemdecreet wordt evenwel niets gewijzigd. Die regeling van saneringsplichten heeft in Vlaanderen haar nut reeds bewezen. Immers rust de saneringsplicht daarbij op de persoon die daadwerkelijke zeggenschap heeft over bodem die sanering of andere maatregelen vereist. Tevens is die persoon makkelijker identificeerbaar. Zij kunnen zich tevens tegen de eigenlijke veroorzaker richten

op basis van de saneringsaansprakelijkheid zoals uitgewerkt in het Bodemdecreet.

Verder wordt met voorliggende wijzigingsbepaling nog een verwijzingsfout in het eerste lid van artikel 157 van het Bodemdecreet gecorrigeerd.

Tenslotte wordt in artikel 157 van het Bodemdecreet voorzien dat de vrijstelling van saneringsplicht die de exploitant, gebruiker, eigenaar of de verwerver heeft verkregen op basis van de bepalingen van het bodemdecreet, van rechtswege vervalt als de OVAM in het kader van haar toezichtsbevoegdheid vaststelt de betrokken exploitant, gebruiker, eigenaar of verwerver na eerdere initiatieven van de OVAM finaal geen gevolg geeft aan het bevel van de OVAM (art. 171 Bodemdecreet) voor de betrokken exploitant, gebruiker, eigenaar of verwerver om de door de OVAM aangewezen personen toegang te verlenen tot zijn terrein om de nodige verrichtingen te kunnen doen voor de uitvoering van het ambtshalve beschrijvend bodemonderzoek of de ambtshalve bodemsanering. De uitvoering van het beschrijvend bodemonderzoek en de bodemsanering hebben tot doel mens en milieu te beschermen en dienen dan ook het algemeen belang. Als de betrokken exploitant, gebruiker of eigenaar blijvend weerstand biedt om de betreffende taak van algemeen belang te kunnen uitvoeren door toegang tot zijn terrein te weigeren, is het redelijk dat die verplichting om het beschrijvend bodemonderzoek of bodemsanering uit te voeren van rechtswege op de betrokken exploitant, gebruiker of eigenaar komt te liggen.

Artikel 13. Financiële zekerheid tot waarborg van de uitvoering van de wettelijke saneringsplicht

In het huidige Bodemdecreet wordt al voor een aantal verplichtingen voorzien dat een financiële zekerheid moet worden gesteld tot waarborg van de uitvoering van die verplichtingen.

Zo moet de overdrager bij de overdracht van een verontreinigde risicoground een financiële zekerheid stellen als garantie voor de conforme uitvoering na de overdracht van de tegenover de OVAM aangegane eenzijdige verbintenis tot bodemsaneringswerken (art. 104, §2, eerste lid, 3°, en art. 109, §2, eerste lid, 3°, Bodemdecreet).

Dit geldt niet enkel voor saneringsovereenkomsten aangegaan tegenover de OVAM conform de bepalingen van het Bodemdecreet, maar ook voor de uitvoering van wettelijke saneringsverplichtingen die vastgesteld zijn krachtens het Bodemdecreet. Zo kan de OVAM in het kader van de sluiting van een risico-inrichting van de exploitant eisen dat hij een financiële zekerheid stelt tot waarborg van de naleving van zijn wettelijke verplichting tot uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek, bodemsanering en eventuele nazorg (artikel 122, §4, derde lid, Bodemdecreet).

In de algemene saneringsplichtregeling van het Bodemdecreet (artikel 9-11: nieuwe bodemverontreiniging; artikel 19-22: historische bodemverontreiniging) en in de regeling rond de sanering van verontreinigde waterbodems (art. 130-132 Bodemdecreet) is dergelijke eis tot het stellen van een financiële zekerheid door de saneringsplichtige tot waarborg van de uitvoering van zijn wettelijke saneringsplicht evenwel niet meer opgenomen. Recente ervaringen hebben echter geleerd dat vooral bij langlopende, complexe en ingrijpende

saneringsoperaties zich tal van omstandigheden kunnen voordoen waardoor de conforme uitvoering van de wettelijke saneringsplicht door de saneringsplichtige in het geding kan komen. De tijdige en zorgvuldige uitvoering van de saneringen moet evenwel gegarandeerd worden met oog op de bescherming van mens en milieu tegen de gevaren van de aanwezige bodemverontreiniging. Verder is het belangrijk dat zoveel mogelijk moet worden voorkomen dat de kosten voor de decretaal verplichte saneringsoperaties afgewenteld worden op de overheid en belastingbetaler. Een verdere aanscherping van het principe de vervuiler betaalt als een van de leidende beginselen van het milieubeleid, door de uitbreiding van het toepassingsgebied van de verplichting tot het stellen van een financiële zekerheid tot de algemene saneringsplicht en de saneringsplicht van waterbodems, is een proportionele maatregel die overigens tegemoet komt aan de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS. In het Bodemdecreet wordt daarom de bevoegdheid toegekend aan de OVAM om financiële zekerheden te eisen van de saneringsplichtige tot waarborg van de uitvoering van zijn verplichting tot beschrijvend bodemonderzoek, bodemsanering en eventuele nazorg opgelegd door of krachtens dit decreet. De OVAM heeft ook de mogelijkheid om de aanpassing van de gestelde financiële zekerheid te vragen naar aanleiding van nieuwe elementen die een impact hebben op de draagwijdte, looptijd, geraamde kostprijs of andere relevante aspecten van de saneringsoperatie. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop die financiële zekerheden worden gesteld en aangepast. In het huidige VLAREBO-besluit van 14 december 2007 heeft de Vlaamse Regering reeds een regeling vastgesteld rond de vorm, looptijd, bedrag en aanpassing van de financiële zekerheid.

Deze bepaling is bij inwerkingtreding onmiddellijk van toepassing op alle gevallen waarin een saneringsplichtige zijn verplichtingen tot het opstellen van een beschrijvend bodemonderzoek, de uitvoering van bodemsanering of eventuele nazorg nog niet (volledig) is nagekomen.

Artikel 14. Verwerking van persoonsgegevens in het kader van het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten

Voor zover er in het kader van en krachtens het Bodemdecreet verwerkingen van persoonsgegevens plaatsvinden, strekt het ontwerp van decreet ertoe hiervoor een regeling te treffen. Deze regeling zal bijdragen tot een transparantere gegevensbescherming voor betrokkenen door een kader te voorzien voor de verwerkingen van persoonsgegevens.

De opmerkingen van de Vlaamse Toezichtcommissie op het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen in het VLAREBO-besluit van 14 december 2007 zijn in overweging genomen (Vlaamse Toezichtcommissie, Advies wetgeving VTC nr. 23/100 van 12 september 2023)

Artikel 15. Verwerking van persoonsgegevens door de OVAM en de Vlaamse Regering

Paragraaf 1 van het ontworpen artikel 174bis van het Bodemdecreet is slechts van toepassing in de mate dat het gaat om een verwerking van persoonsgegevens. Daarmee wordt bedoeld persoonsgegevens in de zin van artikel 4, 1) AVG. In het kader van het Bodemdecreet en haar

uitvoeringsbesluiten gaat het voornamelijk over locatiegegevens, die op zich (zonder bijkomende informatie) geen persoonsgegevens zijn uit hun aard omdat ze niet toelaten een persoon te identificeren. Maar op basis van de geografische ligging van de gronden kan men door overlap met publiek beschikbare webkaarten de kadastrale percelen of adrespunten achterhalen. Het is dus mogelijk dat de eigenaar van een perceel geïdentificeerd of identificeerbaar wordt.

Daarnaast zullen de gegevens doorgaans informatie over rechtspersonen bevatten. Toch kunnen ook deze gegevens soms (onrechtstreeks) in verband worden gebracht met natuurlijke personen, waardoor zij als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd (Beraadslaging Vlaamse Toezichtcommissie nr. 26/2017 van 17 mei 2017, para. 10).

De gegevensverwerkingen die plaatsvinden in het kader van het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten vloeien voort uit de noodzaak om te voldoen aan een wettelijke of decretale verplichting (artikel 6, eerste lid, c), AVG) of het vervullen van taken van algemeen belang of taken in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag (artikel 6, eerste lid, e), AVG).

Paragraaf 2 duidt de verwerkingsverantwoordelijken aan voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten. Artikel 4, 7), AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

Deze paragraaf duidt de OVAM aan als verwerkingsverantwoordelijke voor de (meerderheid van de) gegevensverwerkingen in het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten, met uitzondering van onder meer de verwerkingen door de bodemsaneringsdeskundigen en de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II van het Bodemdecreet, beschreven in de artikelen 174quater en 174quinquies, en de verwerkingen door de gemeente beschreven in artikel 174ter. De OVAM heeft met betrekking tot de bodemsanering de taken opgesomd in artikel 10.3.3., §3, van het Decreet van 5 april 1995 algemene bepalingen milieubeleid. Zij vervult deze taken op de wijze uiteengezet in artikel 10.3.3., §4, van voormeld decreet.

De Vlaamse Regering treedt op als verwerkingsverantwoordelijke specifiek (en enkel) voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van:

- het administratief beroep tegen beslissingen van de OVAM;
- artikel 95 Bodemdecreet over de erkenning van bodemsaneringsorganisaties;
- artikel 98 Bodemdecreet over de subsidies aan erkende bodemsaneringsorganisaties;
- artikel 139 Bodemdecreet over de erkenning van organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II;
- de artikelen 164 en 165 Bodemdecreet. Volgens de artikelen 9 tot en met 135 en artikel 160 Bodemdecreet is de Vlaamse Regering immers bevoegd om in afwijking van de artikelen 9-135 en 135-160 Bodemdecreet en in uitvoering van de artikelen 140-145 Bodemdecreet alle schikkingen, voorstellen tot concordaat inbegrepen, aan te nemen, dadingen te sluiten, schuldvorderingen en zekerheden over te dragen, derden in haar rechten

te subrogeren, van verhaal af te zien, afwijkingen toe te staan en overeenkomsten te sluiten.

De verwerkingsverantwoordelijken zullen de beginselen voor de verwerking van persoonsgegevens (rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie; gerechtvaardigd doel en doelbinding; minimale gegevensverwerking; juistheid; opslagbeperking; integriteit en vertrouwelijkheid; verantwoordingsplicht) in acht nemen. De OVAM heeft in dit kader akte genomen van het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie op het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen in het VLAREBO-besluit van 14 december 2007 om de nodige maatregelen te nemen voor de juistheid van de gegevens en om de transparantiemaatregelen uit te werken (Vlaamse Toezichtcommissie, Advies wetgeving VTC nr. 23/100 van 12 september 2023). Deze voorwaarden zijn uitgewerkt in de praktijk, maar zijn omwille van het verbod op herhalingen van hogere regelgeving (overschrijfverbod) niet (expliciet) opgenomen het Bodemdecreet.

Artikel 3 van het Bodemdecreet beschrijft de algemene doelstellingen die het Bodemdecreet nastreeft. Het ontworpen artikel 174bis, §3, van het Bodemdecreet bevat de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt. Hierna worden niet-exhaustieve voorbeelden van elk van die doeleinden gegeven:

- De opvolging van bodemdossiers: Het gaat o.a. om de uitvoering van het bodembeleid door het opvolgen van bodemdossiers, bv. het beoordelen van bodemonderzoeken, bodemsaneringsprojecten, het opvolgen van bodemsaneringswerken op basis van tussentijdse rapporten en de eindevaluatie-onderzoeken, daarin ook begrepen de kwalificatie van een aangetroffen verontreiniging (als een nieuwe, historische of gemengde verontreiniging); het opleggen en opvolgen van de onderzoeks- en saneringsplichten en andere maatregelen in het kader van het Bodemdecreet; de beoordeling van de vrijstelling van de onderzoeks- en saneringsplicht; de schadegevallenregeling bij de behandeling van bodemverontreiniging in het kader van de artikelen 74-82 Bodemdecreet;
- Het beheer van bodeminformatie: Het gaat o.a. om het beheer van het grondeninformatieregister met het oog op correcte informatie op het bodemattest; de identificatie en inventarisatie van gronden; het actualiseren van kadastrale informatie (art. 5, §3, Bodemdecreet).
- Het beheer van ambtshalve opdrachten: Het gaat o.a. om het ambtshalve uitvoeren van bodemonderzoeken, waterbodemonderzoeken, siteonderzoeken, raamcontracten, bodemsaneringen door de OVAM; evenals de terugvordering van de kosten door de OVAM bij het ambtshalve optreden.
- De behandeling van financiële instrumenten: Het gaat o.a. het behandelen (ontvangen en goedkeuren) van het proces tot stellen van financiële zekerheden tot waarborg van de uitvoering van verbintenis tot bodemsanering (art. 104, §2, en 109, §2, en 115, §4, Bodemdecreet); het beheer van de cofinanciering van bodemsaneringswerken door de OVAM; de subsidies aan de erkende bodemsaneringsorganisaties; het afhandelen en beheren van de financiële zekerheden tot waarborg van de verbintenissen tot bodemsanering.

- Het beheer van doelgroepgerichte instrumenten: Het gaat o.a. om het voorbereiden en uitbetalen van de subsidies voor de erkende bodemsaneringsorganisaties (art. 98 Bodemdecreet); het afsluiten en opvolgen van het brownfieldconvenant of het realisatieconvenant; de interactie met stakeholders (notariaat, ondernemingsverenigingen en sectorfederaties van bodemsaneringsdeskundigen) om in afstemming vorm en uitvoering te geven aan het bodembeleid.
- De aflevering van erkenningen in het kader van het bodembeheer: Het gaat o.a. om het afleveren door de OVAM van erkenningen van bodemsaneringsdeskundigen, het afleveren van erkenningen van bodembeheerorganisaties door de Vlaamse Regering; het erkennen van tussentijdse opslagplaatsen voor uitgegraven bodem, grondreinigingscentra en inrichtingen voor de opslag en behandeling van bagger- en ruimingsspecie.
- De ontsluiting en verspreiding van bodeminformatie: Het gaat o.a. om het beheren van het grondeninformatieregister (inclusief het behandelen van het verzoek tot afleveren van specifieke informatie uit het grondeninformatieregister) en het afleveren van bodemattesten (art. 13-19 VLAREBO); het informeren over bodemverontreiniging; de publieke ontsluiting van de bodeminformatie (art. 20 VLAREBO, inclusief het behandelen van aanvragen over informatie uit het grondeninformatieregister, zoals verslagen van bodemonderzoeken en rapporten over bodemsaneringen en andere maatregelen als vermeld in hoofdstuk VI van titel III Bodemdecreet en de informatie uit het grondeninformatieregister dat via de bodemverontreinigingsfiche en bodemverontreinigingsverkenner zal worden toegankelijk gemaakt).
- Het toezicht op de bodemsaneringsdeskundige en de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II van het Bodemdecreet en de bevordering van de kwaliteit van de uitvoering van hun taken: Het gaat o.a. om de opvolging van de erkenning van de bodemsaneringsdeskundigen (art. 8bis Bodemdecreet), bodembeheerorganisaties, tussentijdse opslagplaatsen voor uitgegraven bodem, grondreinigingscentra en inrichtingen voor de opslag en behandeling van bagger- en ruimingsspecie; de kennis en methodiek van de bodemsaneringsdeskundigen actueel houden via nieuwsbrieven, opstellen van standaardprocedures en codes van goede praktijk.
- De rapportage aan het Vlaams Parlement: Het gaat o.a. om de jaarlijkse rapportering bij een omstandig verslag door de Vlaamse Regering bij het Vlaams Parlement over de uitvoering van het Bodemdecreet (art. 174 Bodemdecreet).
- Het beheer van het administratief beroep: Het gaat o.a. om de administratieve beroepen die bij de Vlaamse regering kunnen worden ingesteld tegen bepaalde beslissingen van de OVAM (zie o.a. art. 11, tweede lid Bodemdecreet; art. 12, §4, Bodemdecreet; art. 22, derde lid, Bodemdecreet; art. 23, §4, Bodemdecreet; art. 27, § 1, tweede lid Bodemdecreet; art. 27quinqies Bodemdecreet; art. 31, §3, Bodemdecreet; art. 35 Bodemdecreet; art. 40, derde lid, Bodemdecreet; art. 55 Bodemdecreet).
- Het beheer van het toezicht en de handhaving: Het gaat o.a. om het toezicht en de handhaving van milieumisdrijven, inclusief het onderzoek ter plaatse.

- De beveiliging van systemen in het kader van de bovenstaande doelstellingen: het gaat om de verwerking van persoonsgegevens in het kader van beveiliging en het uitvoeren van technische en organisatorische maatregelen.

Waar nodig kunnen de doeleinden in de uitvoeringsbesluiten verder verfijnd worden. Hiertoe wordt in paragraaf 8 een delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering.

Het ontworpen artikel 174bis, §4, van het Bodemdecreet bevat de betrokkenen van wie mogelijk persoonsgegevens worden verwerkt. Het gaat om natuurlijke personen of rechtspersonen die (onrechtstreeks) in verband kunnen worden gebracht met natuurlijke personen, waardoor hun gegevens als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd. De meest voorkomende categorie van betrokkene zijn de eigenaar, gebruiker en exploitant. Het gaat om een ruime categorie van betrokkenen. Hun persoonsgegevens worden verwerkt wanneer zij bv. een bodemattest aanvragen. Deze omschrijving omvat ook de saneringsplichtige en de onderzoeksplichtige. In het kader van deze titel die aan het Bodemdecreet wordt toegevoegd, houdt het begrip saneringsplichtige ook de saneringswillige in. Het gaat om de saneringswillige die op grond van artikel 92 e.v. Bodemdecreet vrijwillig de saneringsplicht van de saneringsplichtige uitvoert. De onderzoeksplichtige zijn de personen die overeenkomstig het Bodemdecreet gehouden zijn een oriënterend bodemonderzoek uit te voeren (art. 29 ev. Bodemdecreet).

Ook de gegevens van de rechtsvoorganger, rechtsopvolger of vertegenwoordiger van de eigenaar, gebruiker of exploitant kunnen worden verwerkt. Een vertegenwoordiger is bijvoorbeeld de curator die als de eigenaar van de grond failliet is gegaan de verplichting heeft om een oriënterend bodemonderzoek o.l.v. een erkende bodemsaneringsdeskundige uit te voeren en het verslag ervan bij de OVAM in te dienen.

De contactpersonen van erkende organisaties kunnen contactpersonen bij bv. de bodemsaneringsdeskundige of de bodembeheerorganisaties zijn.

Artikel 13, 3°, b), van het VLAREBO geeft aan dat in het grondeninformatieregister relevante gegevens over de bodemkwaliteit van de grond die vastgesteld zijn door de volgende categorieën van betrokkene bevat: bodemsaneringsdeskundigen, politiediensten of overheidsinstanties als vermeld in artikel II.28, § 1, eerste lid, van het bestuursdecreet van 7 december 2018, die bevoegdheid hebben of openbare verantwoordelijkheden of functies uitoefenen inzake het leefmilieu of het waterbeleid. Artikel 14 VLAREBO verduidelijkt dat de gegevens in het grondeninformatieregister wordt aangevuld met de relevante gegevens die door deze categorieën van betrokkenen zijn vastgesteld, net als met gegevens die zijn vastgesteld door instrumenterende ambtenaren, zoals bv. de notaris.

Ook kunnen gegevens van andere belanghebbende worden verwerkt. Dat kan bijvoorbeeld gaan om belanghebbenden die bij de Vlaamse Regering een beroep tegen de beslissingen van de OVAM kunnen aantekenen. Verder kan bijvoorbeeld om het even wie een aanvraag voor een bodemattest bij de OVAM indienen. Deze

categorie bevat ook andere belanghebbenden, zoals bijvoorbeeld uitvoerders van grondverzet of andere werken op de grond.

Het ontworpen artikel 174bis, §5, van het Bodemdecreet bevat de aard van de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van het Bodemdecreet. Het gaat om de volgende niet-exhaustieve voorbeelden:

- Contactgegevens: Het gaat o.a. om persoonlijke en professionele contactgegevens. Het gaat in de eerste plaats om gegevens die nodig zijn om de betrokkenen te contacteren en te identificeren, zoals naam, voornaam, e-mailadres, telefoonnummer en adresgegevens.
- Identificatiegegevens: Het gaat o.a. om identificatiegegevens uitgegeven door de overheidsdiensten en elektronische identificatiegegevens zoals IP-adressen.
- Rijksregisternummer: De verwerking van het rijksregisternummer past binnen het streven om te werken volgens het principe van de unieke gegevensverzameling met authentieke bronnen. Het rijksregisternummer wordt niet algemeen verwerkt. De verwerking van het rijksregisternummer kan uitzonderlijk plaatsvinden bij het onderzoek naar de vrijstelling van de onderzoeksplicht, het beheer van het toezicht en de handhaving, het beheren en verwerken van betalingen in het kader van de aanvraag van bodemattesten via het toegangs- en gebruikersbeheer van de Vlaamse overheid. Bij de verwerking van het rijksregisternummer wordt de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen nageleefd.
- Ondernemingsnummer: Voor professionelen, zoals bv. een notaris, kan ook het ondernemingsnummer worden verwerkt evenals voor de opvolging van onderzoeks- en saneringsplicht.
- De gegevens die verband houden met de grond: Dit zijn o.a. perceelnummers, plannen, kadastrale gegevens of een duidelijke ruimtelijke afbakening van de grond op basis van het in het Vlaamse Gewest gehanteerde coördinatenstelsel die onweerlegbaar de ligging ten opzichte van de perceelsgrenzen bepaalt, oppervlakte, locatiegebonden milieu-informatie (zoals op grond van art. 13 VLAREBO), zoals gegevens en rapporten over bodemonderzoeken, gegevens afkomstig van de gemeentelijke inventaris, bodemkwaliteit, bodemverontreiniging en gebruiksadviezen en gebruiksbependingen, een kadastraal plan met aanduiding van de contouren van de grond (bv. bij de aanvraag van een bodemattest dat betrekking heeft op een grond zonder kadastraal nummer), de geografische ligging binnen het Belgisch coördinatenstelsel, woningkenmerken en gegevens over de exploitatie van de grond.
- Opleidings- en beroepsgegevens en andere gegevens in het kader van de erkenning: Het kan o.a. gaan om gegevens over de opleiding, ervaring, vorming, het CV en het beroep.
- Gegevens die de aanvrager, onderzoeksplichtige of saneringsplichtige ter beschikking stelt en die noodzakelijk is om de toepassing van beleidsinstrumenten uit het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten op een zorgvuldige wijze te kunnen beoordelen: Het kan o.a. ook gaan om noodzakelijke informatie in het kader van:
 - o de aanvraag tot erkenning als bodemsaneringsdeskundige: bijv. getuigschrift van aanvullende vorming voor bodemsaneringsdeskundigen;

- de aanvraag van vrijstelling van onderzoeksplicht en/of saneringsplicht: bijv. documenten die de saneringsplichtige ter beschikking stelt om aan te tonen dat hij voldoet aan de vrijstellingsvoorwaarden, zo onder meer documenten waaruit blijkt op welk moment hij eigenaar of gebruiker is geworden van de grond.
- de aanvraag van een bodemattest: bijv. aanvraagformulier voor het bodemattest, het bewijs van de betaling van de retributie.
- het bewijs van het stellen van de financiële zekerheid vereist op basis van het Bodemdecreet bij de overdracht van een verontreinigde risicoground waarvoor bodemsanering noodzakelijk is.
- de aanvraag voor cofinanciering van bodemsaneringswerken: de informatie die de saneringsplichtige moet aanleveren conform de bodemwetgeving om de OVAM in staat te stellen op een zorgvuldige wijze te beoordelen of betrokkene in aanmerking komt voor cofinanciering van de uitgevoerde bodemsaneringswerken (o.a. facturen).
- de aanvraag door erkende bodemsaneringsorganisaties aan de Vlaamse Regering van subsidie voor de gedeeltelijke financiering van de taken en de werkingskosten noodzakelijk om haar verplicht decretale taken uit te voeren inzake historische bodemverontreiniging die is veroorzaakt door de activiteit waarvoor de erkende bodemsaneringsorganisatie is opgericht
- de aanvraag tot erkenning als bodemsaneringsdeskundige: o.a. de statuten van de vzw en het bewijs van verzekering van die de beroepsaansprakelijkheid dekt.
- Gegevens die blijken uit het beheer van het toezicht en de handhaving: Het kan o.a. gaan om uiteenlopende gegevens die blijken uit vaststellingen.
- Loggegevens: Het gaat om gegevens over het gebruik van IT-systemen.

Het ontworpen artikel 174bis, §6, van het Bodemdecreet bevat de entiteiten aan wie persoonsgegevens kunnen worden doorgegeven. Het gaat om de volgende niet-exhaustieve voorbeelden:

- Natuurlijke personen of rechtspersonen aan wie gegevens ter beschikking moeten worden gesteld in het kader van de uitvoering van dit decreet: Het kan o.a. gaan om notarissen, overheidsdiensten, lokalen besturen, advocaten, particulieren en rechtspersonen die de OVAM in kennis moet stellen van haar beslissingen in het kader van het Bodemdecreet (bv. saneringsplichtigen en opdrachtgevers van bodemonderzoeken en bodemsanereringen bij de conformverklaring bodemonderzoek en bodemsaneringsproject of vestiging saneringsplicht) en aannemers in het kader van de uitvoering van ambtshalve bodemonderzoek en bodemsanering door de OVAM in de artikelen 156-158 Bodemdecreet).
- Europese, internationale, Belgische en Vlaamse instellingen waaraan de OVAM en de Vlaamse Regering moet rapporteren: Zo moet bv. de Vlaamse Regering jaarlijkse een omstandig verslag bij het Vlaams Parlement indienen over de uitvoering van het Bodemdecreet (art. 174 Bodemdecreet).

- Toezichthouders die belast zijn met het toezicht op de bepalingen van dit decreet: Zoals bv. de gewestelijke toezichthouders van de OVAM.
- Derden wanneer OVAM een verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken: In tegenstelling tot 1° gaat het om verplichtingen buiten de context van het Bodemdecreet en de uitvoeringsbesluiten, zoals o.a. meldingen aan bevoegde autoriteiten, vergunningsautoriteiten.
- De Vlaamse Milieumaatschappij, het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse overheid: Zo werkt de OVAM samen met deze overheidsinstanties in het kader van de Databank Ondergrond Vlaanderen.
- De overheidsdiensten aan wie de OVAM gegevens verstrekt in het kader van haar bevoegdheden: Het kan gaan om o.a. overheidsinstanties, zoals het Departement Zorg van de Vlaamse overheid waar OVAM informatie rond bepaalde sites in het kader van PFAS vertrekt, de politiediensten, (onderzoeks)gerechten en de Vlaamse Ombudsdienst. De OVAM zal met alle overheidsinstanties een protocol of andere overeenkomst inzake verwerking van persoonsgegevens sluiten zoals vereist onder het Decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Deze overeenkomsten zijn te raadplegen op de website van de OVAM.

Het gaat hierbij in de eerste plaats om de persoonsgegevens die verband houden met de grond (het ontworpen artikel 174bis, §5, 5°).

Naast de vermelde entiteiten kunnen deze gegevens worden doorgegeven in het kader van vragen met betrekking tot de openbaarheid van bestuur, en vragen in het kader van de parlementaire werking.

Het ontworpen artikel 174bis, §7, van het Bodemdecreet bepaalt de maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens. Deze termijn is ingegeven door de redelijke maximumtermijn om een dossier te behandelen. In bepaalde gevallen is de wettelijke verjaringstermijn langer. Het gaat om juridische geschillen over een onroerend goed waarop de dertigjarige verjaringstermijn voor zakelijke rechtsvorderingen van artikel 2262 van het oud BW van toepassing is of waarop de dertigjarige verjaringstermijn voor rechtsvorderingen ingesteld door publieke overheden tot vergoeding van de kosten voor maatregelen tot voorkoming en herstel van milieuschade rechtsvorderingen van artikel 2277ter van het oud BW van toepassing. In dat geval is de bewaartermijn de langste termijn.

In andere gevallen heeft de OVAM een decretale taak om informatie te beheren, bv. in het kader van het Grondeninformatieregister, en zullen de persoonsgegevens die in dat kader worden verwerkt ook worden bijgehouden zolang de OVAM deze decretale taak zal uitoefenen. Bodeminformatie is uit zijn aard nuttig dienend als de koppeling van de beschikbare (en historische) bodeminformatie uit het Grondeninformatieregister kan worden gemaakt met een specifieke grond. Gronden zullen in principe niet verdwijnen, waardoor de informatie voldoende lang moet kunnen worden bijgehouden en een lange bewaartermijn noodzakelijk is. De informatie over de gronden kan echter wel evolueren in de tijd. Uiteraard dient de OVAM zich te houden aan het juistheidsbeginsel (art. 5, lid 1, d) AVG) en dienen gegeven die onjuist of achterhaald zouden blijken, te worden gecorrigeerd.

Specifiek voor de bodemverontreinigingsfiche en bodemverontreinigingsverkenner kunnen betrokkenen onjuistheden signaleren bij de OVAM.

Daarnaast zal de OVAM per administratief proces waar persoonsgegevens worden verwerkt een specifieke bewaartermijn met een motivering opnemen in de selectielijsten die in het kader van artikel III.87 Bestuursdecreet worden opgesteld.

Paragraaf 8 van het ontworpen artikel 174ter bevat een delegatie aan de Vlaamse Regering om de verwerking van persoonsgegevens, waar nodig, meer in detail te regelen.

Artikel 16. Verwerking van persoonsgegevens door de gemeente

Dit artikel biedt de gemeenten een basis om persoonsgegevens te verwerken voor het beheer van de gemeentelijke inventaris die zij verplicht moeten bijhouden overeenkomstig artikel 7 van het Bodemdecreet en voor het beoordelen van schadegevallen overeenkomstig artikel 75, tweede lid van het Bodemdecreet.

Deze bepaling is van toepassing in de mate dat het gaat om persoonsgegevens. In het kader van het Bodemdecreet gaat het voornamelijk over locatiegegevens, die op zich geen persoonsgegevens zijn uit hun aard. Maar op basis van de geografische ligging van de gronden kan men door overlap met publiek beschikbare webkaarten de kadastrale percelen of adrespunten achterhalen. Het is dus mogelijk dat de eigenaar van een perceel geïdentificeerd of identificeerbaar wordt. Het is dus mogelijk dat de eigenaar van een perceel geïdentificeerd of identificeerbaar wordt. Daarnaast zullen de gegevens doorgaans informatie over rechtspersonen bevatten. Toch kunnen deze gegevens soms (onrechtstreeks) in verband worden gebracht met natuurlijke personen, waardoor zij als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd (Beraadslaging Vlaamse Toezichtcommissie nr. 26/2017 van 17 mei 2017, paragraaf 10).

De gemeenten treden evenwel ook als verwerkingsverantwoordelijke op van zodra zij informatie ontvangen van de OVAM om hun eigen wettelijke of decretale verplichtingen en taken van algemeen belang uit te voeren. Dit is het geval wanneer de OVAM de gemeente een bodemattest verstuurt of wanneer de gemeente de OVAM informatie uit de gemeentelijke inventaris bezorgt. Deze verwerkingen vallen buiten het kader van het Bodemdecreet. De gemeenten dienen in dat geval uiteraard de AVG na te leven.

Paragraaf 3 geeft een opsomming van de verwerkte persoonsgegevens. Het gaat om de gegevens opgesomd in artikel 23 VLAREBO.

Paragraaf 5 geeft aan dat de gemeenten de in paragraaf 3 opgesomde persoonsgegevens in het kader van haar taken uit het Bodemdecreet en uitvoeringsbesluiten en in het kader van haar taken van algemeen belang kan verstrekken aan bepaalde ontvangers. Het gaat om de gegevens in het uittreksel uit de gemeentelijke inventaris die de gemeente aan OVAM moet bezorgen op grond van artikel 7, §2, Bodemdecreet (bijv. de identificatie van de grond en de opsomming van de risico-inrichtingen op de grond) en de gegevens die de gemeente moet bezorgen als zij een wettelijke verplichting of een taak van

algemeen belang heeft om deze te bezorgen, bijv. in het kader van vastgoedinformatie aan bijvoorbeeld notarissen die gelast zijn met het verlijden van een akte voor de verkoop van een onroerend goed.

Naast de vermelde entiteiten in paragraaf 5 kunnen deze gegevens worden doorgegeven naar aanleiding van vragen in het kader van de openbaarheid van bestuur.

Paragraaf 6 bepaalt de maximale bewaartermijn voor de verwerking van persoonsgegevens door gemeenten. Deze bewaartermijn is ingegeven door de decretale taak van de gemeente om een gemeentelijke inventaris bij te houden, zoals bepaald in artikel 7 van het Bodemdecreet, en de decretale taak van de burgemeester om op te treden als bevoegde overheid bij schadegevallen, vermeld in artikel 75, tweede lid, van het Bodemdecreet.

Artikel 17. Verwerking van persoonsgegevens door de bodemsaneringsdeskundige

Dit artikel biedt de bodemsaneringsdeskundigen een basis om persoonsgegevens te verwerken voor hun taken en bevoegdheden binnen het Bodemdecreet. Deze bepaling regelt niet de taken die de bodemsaneringsdeskundige uitoefent buiten de taken van algemeen belang (bv. eigen diensten aan potentiële kopers). Bij de uitoefening van deze taken zal de bodemsaneringsdeskundige steeds de bepalingen dan de algemene verordening gegevensbescherming naleven.

Deze bepaling is van toepassing in de mate dat het gaat om persoonsgegevens.

De bodemsaneringsdeskundigen zijn verwerkingsverantwoordelijke voor gegevensverwerkingen in het kader van de verslagen van bodemonderzoeken die onder hun leiding worden opgesteld (oriënterend bodemonderzoek, beschrijvend bodemonderzoek, oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek, site-onderzoek, waterbodemonderzoek) en de rapportage in het kader van de bodemsanering (bv. bodemsaneringsproject, tussentijdse rapporten over de uitvoering van de bodemsaneringswerken, eindevaluatieonderzoek, enz.) en grondverzet (technisch verslag).

Paragraaf 5 van de ontworpen bepaling geeft aan dat de erkende bodemsaneringsdeskundige de in paragraaf 3 vermelde persoonsgegevens kan doorgegeven aan welbepaalde ontvangers. Het gaat om documenten met daarin persoonsgegevens als vermeld in paragraaf 3 die de erkende bodemsaneringsdeskundige in het kader van haar decretale taken binnen het Bodemdecreet en uitvoeringsbesluiten moet bezorgen aan de volgende personen:

- aan de OVAM op grond van bijvoorbeeld artikel 28 (verslag van oriënterend bodemonderzoek), artikel 38 (verslag van beschrijvend bodemonderzoek), artikel 44 (verslag van oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek), artikel 47 (bodemsaneringsproject), artikel 67 (verslag van eindevaluatieonderzoek), artikel 69 (melding noodzaak veiligheidsmaatregelen), artikel 70 (melding noodzaak voorzorgsmaatregelen en in voorkomend geval ontwerp van voorzorgsmaatregelen), artikel 125 (verslag van waterbodemonderzoek) en artikel 142 (verslag van siteonderzoek) van het Bodemdecreet;
- aan andere personen dan de OVAM in het kader van een wettelijke verplichting of taak van algemeen belang, zoals bijvoorbeeld in het kader

van de behandeling van bodemverontreiniging bij schadegevallen aan de bevoegde overheid op grond van artikel 75 van het Bodemdecreet (o.a. voorstel van maatregelen om de bodemverontreiniging ingevolge een schadegeval te behandelen) of bijvoorbeeld in het kader van de grondverzetsregeling aan de bodembeheersorganisaties op grond van artikel 138 van het Bodemdecreet (o.a. technisch verslag en studie van de ontvangende grond).

Paragraaf 6 bepaalt de maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens die in het kader van het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten worden verwerkt door erkende bodemsaneringsdeskundigen. De persoonsgegevens worden bewaard tot maximaal 10 jaar na het beëindigen van de specifieke taak als erkende bodemsaneringsdeskundige in het kader waarvan de betreffende persoonsgegevens worden verwerkt, of tot maximaal 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen als die termijnen langer zijn. Op basis van voormelde bepaling zal de erkende bodemsaneringsdeskundige de persoonsgegevens die opgenomen zijn in een verslag van oriënterend bodemonderzoek dat hij als erkende bodemsaneringsdeskundige heeft opgemaakt maximaal 10 jaar na de datum van ondertekening van het verslag van oriënterend bodemonderzoek kunnen bewaren, tenzij de toepasselijke verjaringstermijnen langer zouden zijn. In dat geval zijn de laatstgenoemde termijnen de maximale bewaartermijnen.

Artikel 18 en 19. Verwerking van persoonsgegevens door de organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II en door het Fonds, vermeld in titel II, Hoofdstuk VI, afdeling VIbis

Het ontworpen artikel 174quinquies van het Bodemdecreet regelt de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens door de erkende organisaties (erkende TOP's, GRC's,...) in het kader van de regeling over de traceerbaarheid en het gebruik van bodemmateriaal en de erkende bodemsaneringsorganisaties. Het ontworpen artikel 174sexies van het Bodemdecreet doet hetzelfde voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het Bodemdecreet door het Fonds, vermeld in artikel 82bis, 2°, van het Bodemdecreet.

Artikel 20. Inwerkingtredingsbepaling

De Vlaamse Regering krijgt de bevoegdheid om te bepalen wanneer artikel 4, 5 en 9 van dit wijzigingsdecreet in werking treden. De betreffende bepalingen vergen immers nog een verdere uitvoering door de Vlaamse Regering. De overige bepalingen treden conform de gemeenrechtelijke regel in werking 10 dagen na de bekendmaking van het wijzigingsdecreet in het Belgisch Staatsblad.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme,

Zuhal DEMIR

VOORONTWERP VAN DECREET
van 14 juli 2023

Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen in het bodemdecreet van 27 oktober 2006

Art. 2. Aan artikel 2, 27°, van het bodemdecreet van 27 oktober 2006 wordt een zin toegevoegd, die luidt als volgt:

“De vroegere waterbeheerder van een onbevaarbare waterloop wordt geacht rechtsvoorganger te zijn van de huidige waterbeheerder als laatstgenoemde waterbeheerder is geworden als gevolg van de herindeling van de waterloop op grond van een rangschikkingsbesluit overeenkomstig artikel 4 of 4bis van de Wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen;”.

Art. 3. In artikel 8bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017 en gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, eerste zin, wordt tussen de woorden “verleent zijn medewerking aan de” en het woord “audits” het woord “technische” ingevoegd;

2° in het eerste lid, derde zin, worden de woorden “het kwaliteitssysteem dat” vervangen door de woorden “de technische aspecten die”;

3° het derde lid wordt opgeheven;

4° aan de bestaande tekst, die paragraaf 1 zal vormen, wordt een paragraaf 2 en 3 toegevoegd, die luiden als volgt:

“§2. De erkende bodemsaneringsdeskundige laat periodiek een procesaudit uitvoeren. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over de periodiciteit van de verplichting tot uitvoering van de procesaudit.

De procesaudit heeft tot doel de processen van het kwaliteitssysteem door te lichten dat de bodemsaneringsdeskundige hanteert bij het uitvoeren van zijn taken als bodemsaneringsdeskundige.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de inhoud en de uitvoering van en de rapportage over de technische audit en de procesaudit, het auditverslag, de corrigerende maatregelen en het plan van aanpak.”.

Art. 4. Aan artikel 57 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De bepalingen van artikel 47bis, §1, §2, en §3, eerste tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing. De beslissing dat een project-MER moet worden opgesteld, heeft van rechtswege de niet-ontvankelijkheid van het beperkt bodemsaneringsproject tot gevolg.”.

Art. 5. Aan artikel 104 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008, 23 december 2010 en 28 maart 2014, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Met behoud van de toepassing van artikel 105 zijn de bepalingen van dit artikel niet van toepassing voor de verontreiniging van de waterbodem die op de over te dragen grond tot stand gekomen is en voor de bodemverontreiniging op gronden ingevolge de verspreiding van de betreffende waterbodemverontreiniging.”.

Art. 6. Aan artikel 109 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008, 23 december 2010 en 28 maart 2014, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Met behoud van de toepassing van artikel 110 zijn bepalingen van dit artikel niet van toepassing voor de verontreiniging van de waterbodem die op de over te dragen grond tot stand gekomen is en voor de bodemverontreiniging op gronden ingevolge de verspreiding van de betreffende waterbodemverontreiniging.”.

Art. 7. Artikel 115, §5, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “en §4” opgeheven.

Art. 8. In artikel 132 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 28 maart 2014, wordt paragraaf 1 vervangen als volgt:

“§1. De verplichting om op eigen kosten de bodemsanering voor de verontreiniging, vermeld in artikel 130, § 2, uit te voeren, rust op de beheerder van de waterbodem.

Als in het waterbodemonderzoek wordt vastgesteld op welke grond de verontreiniging van de waterbodem en van de gronden die verontreinigd zijn als gevolg van de verspreiding van de waterbodem of het oppervlaktewater tot stand gekomen is, rust in afwijking van het eerste lid de saneringsplicht voor de verontreiniging op de persoon, vermeld in artikel 22.

Als in het waterbodemonderzoek wordt vastgesteld op welke grond of gronden een deel van de verontreiniging van de waterbodem en van de gronden die verontreinigd zijn ten gevolge van de verspreiding van de verontreiniging van de waterbodem of het oppervlaktewater tot stand gekomen is, rust in afwijking van het eerste en het tweede lid, de saneringsplicht voor de verontreiniging gezamenlijk op de beheerder van de waterbodem en de persoon of personen, vermeld in artikel 22. De (pre)financiering van de gezamenlijke verplichting tot bodemsanering gebeurt door de saneringsplichtige personen volgens een verdeelsleutel die de OVAM op basis van de beschikbare gegevens naar alle redelijkheid vaststelt. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de vaststelling van de verdeelsleutel.”.

Art. 9. In artikel 155, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 12 december 2008, wordt de zinsnede “, de vrijstelling van de saneringsplicht of de exoneration van de verplichting om een site-onderzoek uit te voeren” vervangen door de woorden “of de vrijstelling van de saneringsplicht”.

Art. 10. Aan artikel 156 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De vrijstelling van de bodemonderzoeksverplichting, vermeld in artikel 31, §1 en §2, die eigenaar of de verwerver krachtens artikel 31, §3 of §4, heeft verkregen, vervalt van rechtswege voor de betrokken eigenaar of verwerver bij vaststelling conform artikel 172 dat hij geen gevolg geeft aan het bevel van de OVAM, vermeld in artikel 171. In dat geval heeft de betrokken eigenaar of verwerver van rechtswege de verplichting om het oriënterend bodemonderzoek uit te voeren binnen de door OVAM bepaalde termijn.”.

Art. 11. In artikel 157 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 28 maart 2004, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede “afdelingen III, VI en VII” vervangen door de zinsnede “afdelingen III en VI”;

2° aan het eerste lid wordt een zin toegevoegd, die luidt als volgt:

“Vooraleer de beslissing te nemen om de bodemsanering voor de betreffende bodemverontreiniging ambtshalve uit te voeren, kan de OVAM op basis van het verslag van het beschrijvend bodemonderzoek de persoon die de betreffende bodemverontreiniging heeft veroorzaakt aanmanen om de bodemsanering of de andere maatregelen, vermeld in afdelingen III en VI van hoofdstuk VI, uit te

voeren binnen de door haar bepaalde termijn. Alle belanghebbenden kunnen tegen de aanmaning van de OVAM beroep indienen bij de Vlaamse Regering overeenkomstig de bepalingen van artikelen 153 tot en met 155.”;

3° een derde lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De vrijstelling van de verplichting om het beschrijvend bodemonderzoek of de bodemsanering uit te voeren die de exploitant, gebruiker, eigenaar of de verwerver krachtens de bepalingen van het Bodemdecreet heeft verkregen, vervalt van rechtswege voor de betrokken exploitant, gebruiker, eigenaar of verwerver bij vaststelling conform artikel 172 dat hij geen gevolg geeft aan het bevel van de OVAM, vermeld in artikel 171. In dat geval heeft de betrokken exploitant, gebruiker, eigenaar of verwerver van rechtswege de verplichting om het beschrijvend bodemonderzoek of de bodemsanering uit te voeren binnen de door de OVAM bepaalde termijn.”.

Art. 12. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt een artikel 161bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 161bis. De saneringsplichtige, vermeld in artikel 11, 22 en 132, §1, stelt op verzoek van de OVAM, financiële zekerheden tot waarborg van de uitvoering van de verplichting tot beschrijvend bodemonderzoek, bodemsanering en eventuele nazorg opgelegd door of krachtens dit decreet. De OVAM kan de aanpassing van de voormelde financiële zekerheid eisen. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over het bedrag en de looptijd van de financiële zekerheden, en de wijze waarop die financiële zekerheden worden gesteld en aangepast.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 13. De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van artikel 3, 4 en 8 van dit decreet.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

MINARAAD

milieu & natuur

Minaraad

Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 bus 15
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

Mevrouw Zuhal Demir
Vlaams minister van Justitie en
Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme
Koning Albert II-laan 7
1210 Sint-Joost-ten-Node

Uw bericht van

15 juli 2023

Datum

5 september 2023

Uw kenmerk

ZD/TBD/Aanvraag Minaraad

Contact e-mailKatelijne.symens@minaraad.be**Ons kenmerk**

01/M6/2023/390

Contact telefoon

02 558 01 30

Betreft: adviesaanvraag – Bodemdecreet Quick wins – bericht van niet-advisering

Mevrouw de minister,

Op 15 juli 2023 ontving de Minaraad in goede orde uw adviesvraag over voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 ontvangen.

Ik moet u meedelen dat het dagelijks bestuur van de Minaraad, die de agenda van de Raad bepaalt, beslist heeft om deze adviesvraag niet te doen behandelen, vanwege het prioritaire karakter van andere lopende adviesprojecten.

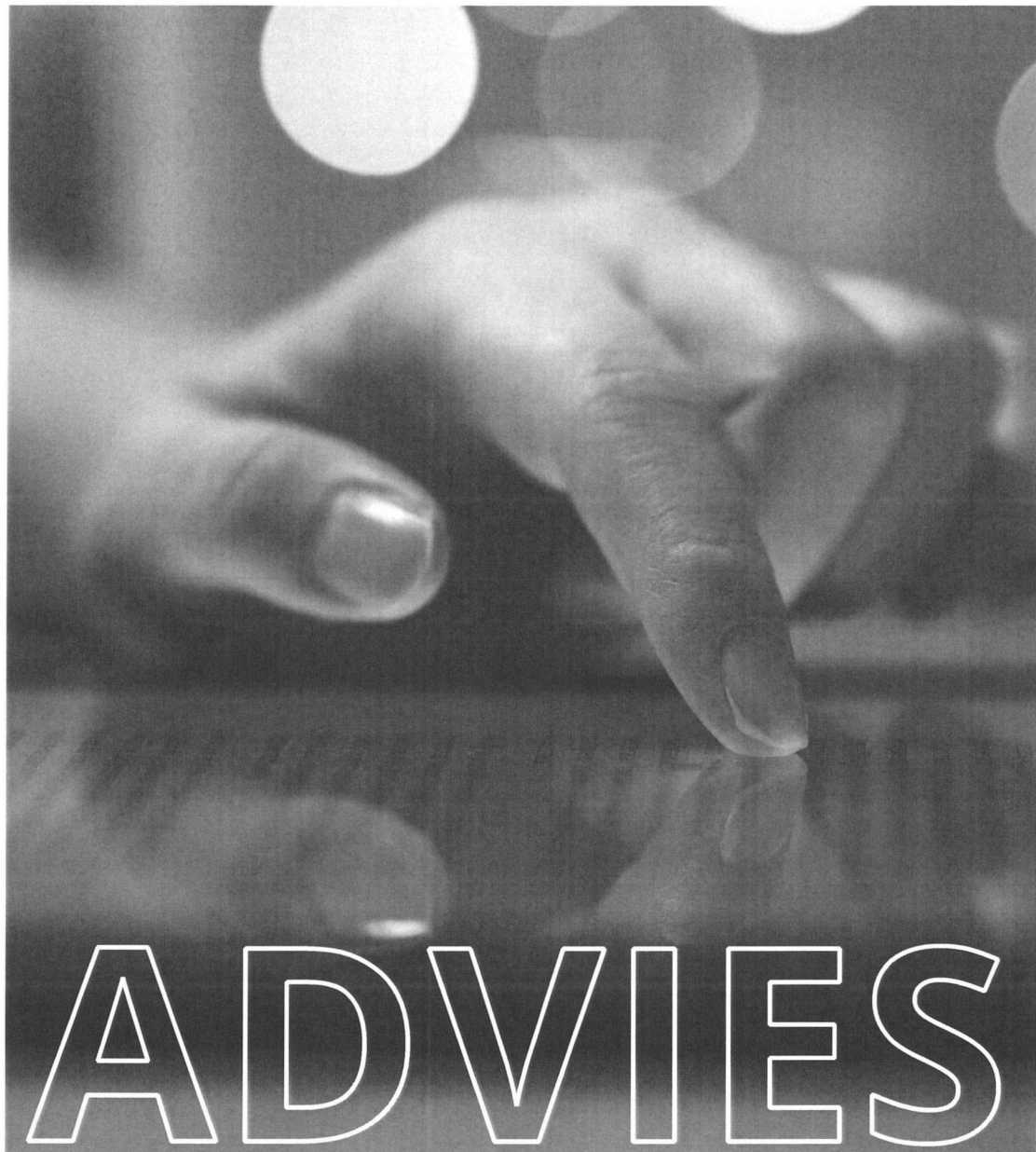
Met vriendelijke groeten,

Jan
Verheeke

Digitaal ondertekend door Jan Verheeke
DN: cn=Jan Verheeke, o=Minaraad
c=BE
email=jan.verheeke@minaraad.be
Datum: 2023.09.05 09:48:21 +0200

Jan Verheeke
secretaris

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

AANPASSING BODEMDECREET – QUICK WINS

Mevrouw Zuhel DEMIR

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Koning Albert II-Laan 7

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Advies bodemdecreet “quick wins”

Mevrouw de minister

Op 17 juli vroeg u de SERV om advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Bodemdecreet. Het betreft zogenaamde quick wins op basis van de aanbevelingen van de PFAS/PFOS commissie.

De SERV besliste om niet in te gaan op deze adviesvraag. Uiteraard is de raad bereid om te adviseren over de diepgaande herevaluatie van het bodemdecreet voorzien in 2023-2024.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter

VOORONTWERP VAN DECREET
van 10 november 2023

Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen in het bodemdecreet van 27 oktober 2006

Art. 2. In artikel 2 van het bodemdecreet van 27 oktober 2006, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 27° wordt een zin toegevoegd, die luidt als volgt:

“De vroegere waterbeheerder van een onbevaarbare waterloop wordt geacht rechtsvoorganger te zijn van de huidige waterbeheerder als laatstgenoemde waterbeheerder is geworden als gevolg van de herindeling van de waterloop op grond van een rangschikkingsbesluit overeenkomstig artikel 4 of 4bis van de Wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen;”;

2° een punt 39° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“39° algemene verordening gegevensbescherming: de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).”.

Art. 3. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt een artikel 5bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 5bis. §1. De OVAM maakt via een bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiches informatie uit het grondeninformatieregister en informatie over zorgzaam beheer van bodems toegankelijk voor het publiek.

De informatie uit het grondeninformatieregister, vermeld in lid 1, heeft onder meer betrekking op de volgende elementen:

- 1° de ligging van gronden;
- 2° de bodemkwaliteit van gronden;
- 3° informatie over de bescherming van mens en milieu tegen de risico's van bodemverontreiniging;
- 4° de onderliggende data van de informatie, vermeld in punt 2° en 3°.

§2. De bodemverontreinigingsverkenner toont op kaart de informatie, vermeld in paragraaf 5, 2° en 3°, waarbij de informatie, vermeld in paragraaf 5, 1°, als ruimtelijke referentie zichtbaar is.

De bodemverontreinigingsverkenner is vrij toegankelijk voor het publiek.

§3. De bodemverontreinigingsfiche geeft per grond een overzicht van de informatie vermeld in paragraaf 5, punt 1° tot en met 3°. De onderliggende informatie, vermeld in paragraaf 5, 4°, wordt via de bodemverontreinigingsfiche ter beschikking gesteld na het doorlopen van een aansluitprocedure en toegangscontrole als vermeld in lid 2.

Een natuurlijke persoon of natuurlijke persoon verbonden aan een rechtspersoon heeft na toegangscontrole toegang tot de bodemverontreinigingsfiche. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de regeling van de toegangscontrole.

§4. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de wijze waarop de inhoud van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches wordt weergegeven.

Art. 4. In artikel 8bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017 en gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, eerste zin, wordt tussen de woorden “verleent zijn medewerking aan de” en het woord “audits” het woord “technische” ingevoegd;

2° in het eerste lid, derde zin, worden de woorden “het kwaliteitssysteem dat” vervangen door de woorden “de technische aspecten die”;

3° het derde lid wordt opgeheven;

4° aan de bestaande tekst, die paragraaf 1 zal vormen, wordt een paragraaf 2 en 3 toegevoegd, die luiden als volgt:

“§2. De erkende bodemsaneringsdeskundige laat periodiek een procesaudit uitvoeren. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over de periodiciteit van de verplichting tot uitvoering van de procesaudit.

De procesaudit heeft tot doel de processen van het kwaliteitssysteem door te lichten dat de bodemsaneringsdeskundige hanteert bij het uitvoeren van zijn taken als bodemsaneringsdeskundige.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de inhoud en de uitvoering van en de rapportage over de technische audit en de procesaudit, het auditverslag, de corrigerende maatregelen en het plan van aanpak.”.

Art. 5. Aan artikel 57 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De bepalingen van artikel 47bis, §1, §2, en §3, eerste tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing. De beslissing dat een project-MER moet worden opgesteld, heeft van rechtswege de niet-ontvankelijkheid van het beperkt bodemsaneringsproject tot gevolg.”.

Art. 6. Aan artikel 104 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008, 23 december 2010 en 28 maart 2014, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Met behoud van de toepassing van artikel 105 zijn de bepalingen van dit artikel niet van toepassing voor de verontreiniging van de waterbodem die op de over te dragen grond tot stand gekomen is en voor de bodemverontreiniging op gronden ingevolge de verspreiding van de betreffende waterbodemverontreiniging.”.

Art. 7. Aan artikel 109 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008, 23 december 2010 en 28 maart 2014, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Met behoud van de toepassing van artikel 110 zijn bepalingen van dit artikel niet van toepassing voor de verontreiniging van de waterbodem die op de over te dragen grond tot stand gekomen is en voor de bodemverontreiniging op gronden ingevolge de verspreiding van de betreffende waterbodemverontreiniging.”.

Art. 8. In artikel 115, §5, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “en §4” opgeheven.

Art. 9. In artikel 132 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 28 maart 2014, wordt paragraaf 1 vervangen als volgt:

“§1. De verplichting om op eigen kosten de bodemsanering voor de verontreiniging, vermeld in artikel 130, § 2, uit te voeren, rust op de beheerder van de waterbodem.

Als in het waterbodemonderzoek wordt vastgesteld op welke grond de verontreiniging van de waterbodem en van de gronden die verontreinigd zijn als

gevolg van de verspreiding van de waterbodem of het oppervlaktewater tot stand gekomen is, rust in afwijking van het eerste lid de saneringsplicht voor de verontreiniging op de persoon, vermeld in artikel 22.

Als in het waterbodemonderzoek wordt vastgesteld op welke grond of gronden een deel van de verontreiniging van de waterbodem en van de gronden die verontreinigd zijn ten gevolge van de verspreiding van de verontreiniging van de waterbodem of het oppervlaktewater tot stand gekomen is, rust in afwijking van het eerste en het tweede lid, de saneringsplicht voor de verontreiniging gezamenlijk op de beheerder van de waterbodem en de persoon of personen, vermeld in artikel 22. De (pre)financiering van de gezamenlijke verplichting tot bodemsanering gebeurt door de saneringsplichtige personen volgens een verdeelsleutel die de OVAM op basis van de beschikbare gegevens naar alle redelijkheid vaststelt. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de vaststelling van de verdeelsleutel.”.

Art. 10. In artikel 155, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 12 december 2008, wordt de zinsnede “, de vrijstelling van de saneringsplicht of de exoneration van de verplichting om een site-onderzoek uit te voeren” vervangen door de woorden “of de vrijstelling van de saneringsplicht”.

Art. 11. Aan artikel 156 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De vrijstelling van de bodemonderzoeksverplichting, vermeld in artikel 31, §1 en §2, die eigenaar of de verwerver krachtens artikel 31, §3 of §4, heeft verkregen, vervalt van rechtswege voor de betrokken eigenaar of verwerver bij vaststelling conform artikel 172 dat hij geen gevolg geeft aan het bevel van de OVAM, vermeld in artikel 171. In dat geval heeft de betrokken eigenaar of verwerver van rechtswege de verplichting om het oriënterend bodemonderzoek uit te voeren binnen de door OVAM bepaalde termijn.”.

Art. 12. In artikel 157 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede “afdelingen III, VI en VII” vervangen door de zinsnede “afdelingen III en VI”;

2° aan het eerste lid wordt een zin toegevoegd, die luidt als volgt:

“Vooraleer de beslissing te nemen om de bodemsanering voor de betreffende bodemverontreiniging ambtshalve uit te voeren, kan de OVAM op basis van het verslag van het beschrijvend bodemonderzoek de persoon die de betreffende bodemverontreiniging heeft veroorzaakt, aanmanen om de bodemsanering of de andere maatregelen, vermeld in afdelingen III en VI van hoofdstuk VI, uit te voeren binnen de door haar bepaalde termijn. Alle belanghebbenden kunnen tegen de aanmaning van de OVAM beroep indienen bij de Vlaamse Regering overeenkomstig de bepalingen van artikelen 153 tot en met 155.”;

3° een derde lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De vrijstelling van de verplichting om het beschrijvend bodemonderzoek of de bodemsanering uit te voeren die de exploitant, gebruiker, eigenaar of de verwerver krachtens de bepalingen van het Bodemdecreet heeft verkregen, vervalt van rechtswege voor de betrokken exploitant, gebruiker, eigenaar of verwerver bij vaststelling conform artikel 172 dat hij geen gevolg geeft aan het bevel van de OVAM, vermeld in artikel 171. In dat geval heeft de betrokken exploitant, gebruiker, eigenaar of verwerver van rechtswege de verplichting om het beschrijvend bodemonderzoek of de bodemsanering uit te voeren binnen de door de OVAM bepaalde termijn.”.

Art. 13. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt een artikel 161bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 161bis. De saneringsplichtige, vermeld in artikel 11, 22 en 132, §1, stelt op verzoek van de OVAM, financiële zekerheden tot waarborg van de uitvoering van de verplichting tot beschrijvend bodemonderzoek, bodemsanering en eventuele nazorg opgelegd door of krachtens dit decreet. De OVAM kan de aanpassing van de voormelde financiële zekerheid eisen. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over het bedrag en de looptijd van de financiële zekerheden, en de wijze waarop die financiële zekerheden worden gesteld en aangepast.”.

Art. 14. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt een titel Vbis ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel Vbis. Bescherming van persoonsgegevens”.

Art. 15. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174bis. §1. Deze bepaling regelt de verwerking van persoonsgegevens door de verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in paragraaf 2.

De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten is noodzakelijk voor de vervulling van een wettelijke of decretale verplichting overeenkomstig artikel 6, eerste lid, c), van de algemene verordening gegevensbescherming of voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. Met behoud van de toepassing van het tweede lid en de artikelen 174ter en 174quater en tenzij uitdrukkelijk elders bepaald, treedt de OVAM op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor verwerkingen van persoonsgegevens beschreven in of volgend uit dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten.

De Vlaamse Regering verwerkt persoonsgegevens in het kader van het administratief beroep en in het kader van de artikelen 95, 98, 139, 164 en 165. Ze treedt daarbij op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§3. De persoonsgegevens worden verwerkt voor de volgende doeleinden:

- 1° de opvolging van de bodemdossiers;
- 2° het beheer van bodeminformatie;
- 3° het beheer van ambtshalve opdrachten;
- 4° de behandeling van bodemrapporten;
- 5° de behandeling van financiële instrumenten;
- 6° het beheer van doelgroepgerichte instrumenten;
- 7° de aflevering van erkenningen in het kader van het bodembeheer;
- 8° de ontsluiting en verspreiding van bodeminformatie;
- 9° het toezicht op de bodemsaneringsdeskundigen en de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, en de bevordering van de kwaliteit van de uitvoering van hun taken;
- 10° de rapportage aan het Vlaams Parlement;
- 11° het beheer van het administratief beroep;
- 12° het beheer van het toezicht en de handhaving;
- 13° de beveiliging van systemen in het kader van de bovenstaande doelstellingen.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar en de gebruiker van de grond en de exploitant op de grond;
- 2° de rechtsvoorgangers, de rechtsopvolgers en de vertegenwoordigers van de personen, vermeld in punt 1°;
- 3° de contactpersonen van erkende organisaties;
- 4° de personen werkzaam bij de politiediensten en overheidsinstanties, vermeld in artikel II.28, §1, eerste lid, van het bestuursdecreet van 7 december 2018, die bevoegdheid hebben of openbare verantwoordelijkheden of functies uitoefenen inzake het leefmilieu of het waterbeleid;
- 5° de instrumenterende ambtenaren;
- 6° andere belanghebbende.

§5. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende categorieën van persoonsgegevens:

- 1° contactgegevens;
- 2° identificatiegegevens;
- 3° rijksregisternummer;
- 4° ondernemingsnummer;
- 5° gegevens die verband houden met de grond;
- 6° opleidings- en beroepsgegevens en andere gegevens in het kader van de erkenningsbeslissingen;
- 7° juridische en gerechtelijke gegevens;
- 8° financiële en fiscale gegevens;
- 9° gegevens die de saneringsplichtige ter beschikking stelt;
- 10° gegevens die blijken uit het beheer van het administratief toezicht en de handhaving;
- 11° loggegevens.

Voor de uitvoering van haar opdrachten heeft de OVAM het recht om het rijksregisternummer te gebruiken.

§6. De OVAM kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 5, verstrekken aan:

- 1° natuurlijke personen of rechtspersonen aan wie gegevens ter beschikking moeten worden gesteld in het kader van de uitvoering van dit decreet;
- 2° Europese, internationale, Belgische en Vlaamse instellingen waaraan de OVAM moet rapporteren;
- 3° toezichthouders die belast zijn met het toezicht op de bepalingen van dit decreet;
- 4° professionele raadgevers van betrokkenen, vermeld in paragraaf 6, 1°, of van de OVAM of andere belanghebbenden;
- 5° bodemsaneringsdeskundigen of de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II;
- 6° derden wanneer OVAM een verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken;
- 7° de Vlaamse Milieumaatschappij;
- 8° het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid;
- 9° het Departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse overheid;
- 10° de overheidsdiensten aan wie de OVAM gegevens verstrekt in het kader van haar bevoegdheden.

§7. De persoonsgegevens worden bewaard tot 10 jaar na afhandelen van het dossier of 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen.

In afwijking van het eerste lid worden de gegevens van het grondeninformatieregister, vermeld in artikel 5, §1, bewaard zolang de decretale taak duurt.

§8. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet.”.

Art. 16. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174ter. §1. De gemeenten treden op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming in het kader van het beheer van de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7, en waar de burgemeester optreedt als bevoegde overheid bij schadegevallen, vermeld in artikel 75, tweede lid.

De verwerkingen door de gemeenten zijn noodzakelijk voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. De gemeente verwerkt de persoonsgegevens voor de volgende doeleinden:

- 1° het beheer van de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7;
- 2° de beoordeling van de schadegevallen, vermeld in artikel 75, tweede lid.

§3. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende gegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° adresgegevens;
- 3° gegevens over de exploitatie;
- 4° gegevens die verband houden met de grond.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar van de grond;
- 2° de exploitant op de grond;
- 3° de bodemsaneringsdeskundigen en de bodembeheerorganisaties.

§5. De gemeente kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, verstrekken aan:

- 1° de OVAM in het kader van artikel 7, §2;
- 2° derden als de gemeente een wettelijke verplichting heeft of een taak van algemeen belang om de persoonsgegevens te verstrekken.

§6. De persoonsgegevens worden bewaard zolang de grond is opgenomen in de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7, of 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen.”.

Art. 17. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174quater. §1. De bodemsaneringsdeskundige treedt op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor de doeleinden, vermeld in paragraaf 2.

De verwerkingen door de bodemsaneringsdeskundige is noodzakelijk voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. De bodemsaneringsdeskundige verwerkt de persoonsgegevens voor de volgende doeleinden:

- 1° de uitvoering van bodemonderzoeken en de opmaak van het verslag ervan;
- 2° het opstellen van bodemsaneringsprojecten;
- 3° de opvolging van bodemsaneringswerken;
- 4° het nemen van maatregelen ten aanzien van de bodem;
- 5° het beheer van het gebruik en de traceerbaarheid van bodemmaterialen.

§3. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende gegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° adresgegevens;
- 3° gegevens die verband houden met de grond.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar en gebruiker van de grond;

- 2° de exploitant op de grond;
- 3° de bodemsaneringsdeskundige;

§5. De bodemsaneringsdeskundige kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, verstrekken aan:

- 1° de OVAM;
- 2° derden als de bodemsaneringsdeskundige een wettelijke of decretale verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken.

§6. De persoonsgegevens worden bewaard tot 10 jaar na het beëindigen van de werkzaamheden van de bodemsaneringsdeskundige, vermeld in paragraaf 2, of 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen.”.

Art. 18. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174quinquies. §1. Voor de doelstellingen, vermeld in artikel 138, zijn bodemsaneringsdeskundigen en de organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, de verwerkingsverantwoordelijken.

§2. Voor de doelstellingen, vermeld in titel III, hoofdstuk VI, afdeling VIIbis, is het Fonds, zoals bepaald in art. 82bis, 2°, de verwerkingsverantwoordelijke.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 19. De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van artikel 4, 5 en 9 van dit decreet.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE GEGEVENSBECHERMINGSAUTORITEIT

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Standaardadvies 65/2023 van 24 maart 2023
Bijgewerkte versie – zitting van 29 september 2023

Betreft: Standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de dames Cédrine Morlière, Nathalie Raghenon en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, lid 3, WOG volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Brengt op 24 maart 2023 het volgende standaardadvies uit.

I. TOEPASSINGSGEBIED EN CONTEXT VAN DIT ADVIES

1. Gezien het uitzonderlijk grote aantal adviesaanvragen dat momenteel bij de Autoriteit wordt ingediend en bij gebrek aan voldoende personele middelen, is de Autoriteit niet in staat om alle adviesaanvragen die zij ontvangt, te behandelen. Wanneer de aanvrager niet aangeeft dat het voorgelegde ontwerp aanleiding kan geven tot hoge risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en wanneer uit zijn antwoorden in het formulier ook niet kan worden afgeleid dat dergelijke risico's aanwezig zijn, kan de Autoriteit beslissen om te verwijzen naar voorliggend standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten¹.
2. In dit algemene advies wordt gewezen op de belangrijkste eisen waaraan elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt, moet voldoen. Het blijft dus geldig bij elke redactie van normatieve teksten. Het is de verantwoordelijkheid van de auteur van een ontwerpnorm om ervoor te zorgen dat deze daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitseisen van een wet, opgelegd op grond van de AVG en gelezen in samenhang met de Grondwet, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (hierna "het EVRM").

II. REDACTIE VAN NORMATIEVE TEKSTEN EN GEGEVENSBESCHERMING

A. Wat betreft de vereiste van noodzakelijkheid en evenredigheid van de gegevensverwerkingen die door het ontwerp worden geregeld

3. De Autoriteit herinnert eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging vormt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen. Een dergelijke inmenging is enkel toelaatbaar als zij noodzakelijk is en evenredig met het nagestreefde gerechtvaardigde doel.
4. Ter herinnering: de verwerking van persoonsgegevens wordt als noodzakelijk beschouwd als zij de minst ingrijpende maatregel vormt om het ermee nagestreefde gerechtvaardigde doel te

¹ De Autoriteit dient strategische keuzes te maken, rekening houdend met de nieuwe taken die haar krachtens de AVG zijn opgelegd, de middelen waarover zij beschikt en de beginselen die in de AVG zijn vervat (zoals het beginsel van de risico-gebaseerde benadering en het beginsel van de 'verantwoordingsplicht'). Daarom onderzoekt zij de adviesaanvragen die haar op grond van artikel 23 van de WOG en/of artikel 36, lid 4, van de AVG worden voorgelegd eerst uitsluitend op basis van het formulier.

Alleen in gevallen waarin de antwoorden in het formulier ernstige aanwijzingen bevatten dat het ontwerp van normatieve tekst een hoog risico inhoudt, gaat de Autoriteit over tot een systematische analyse van het ontwerp van normatieve tekst zelf en brengt zij een concreet advies uit.

In de andere gevallen en gezien de toevloed aan dossiers, gaat de Autoriteit niet over tot een analyse van de tekst van het ontwerp van normatieve tekst en geeft zij voorliggende algemene richtlijnen. Het is aan de aanvrager om er in de praktijk voor te zorgen dat het ontwerp dat hij redigeert, daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitsvereisten van de wet die door de AVG, de Grondwet, het Handvest van de grondrechten en het EVRM, worden opgelegd.

bereiken. De auteur van een normatieve tekst moet daarom nagaan of er geen andere maatregelen zijn die minder ingrijpend zijn voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en waarmee het nagestreefde doel kan worden bereikt. De beoogde gegevensverwerking moet dus toelaten het nagestreefde doel te bereiken (criterium van doeltreffendheid), maar moet tevens de maatregel zijn die het minst ingrijpt in de rechten en vrijheden van de betrokkenen (criterium van noodzakelijkheid in strikte zin). Concreet betekent dit dat als het mogelijk is het beoogde doel te bereiken met een maatregel die minder ingrijpt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer of het recht op bescherming van persoonsgegevens, de oorspronkelijk beoogde gegevensverwerking niet ingevoerd mag worden.

5. Wanneer de noodzaak van de verwerking van persoonsgegevens vaststaat, moet de auteur van de normatieve tekst er zich nog van vergewissen dat de verwerking evenredig is (in strikte zin) met het beoogde doel, d.w.z. dat er een juist evenwicht moet worden gevonden tussen de verschillende belangen die op het spel staan en de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Met andere woorden, er moet een evenwicht zijn tussen de inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, en het doel dat met die verwerking wordt beoogt en dat daadwerkelijk kan worden bereikt. De voordelen die voortvloeien uit de gegevensverwerking in kwestie moeten dus opwegen tegen de nadelen ervan voor de betrokkenen (criterium van evenredigheid in strikte zin).
6. De Autoriteit vestigt de aandacht van de auteurs van normatieve teksten op de verplichting ervoor te zorgen dat de verwerkingen van persoonsgegevens die door het ontwerp worden geregeld of in uitvoering daarvan zullen worden geregeld, werkelijk noodzakelijk zijn en evenredig met het nagestreefde doel.

B. Wat betreft de vereiste van voorspelbaarheid van de verwerking van persoonsgegevens

7. Verder herinnert de Autoriteit eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een rechtsgrond of een rechtmatigheidsgrond moet hebben, zoals bepaald in artikel 6, lid 1, van de AVG. Gegevensverwerkingen die bij een normatieve maatregel zijn ingevoerd, zijn bijna altijd gebaseerd op artikel 6, lid 1, punt c) of e), van de AVG².

²Artikel 6, lid 1, van de AVG: "De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan: (...)

c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; (...)

e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen; (...)"

8. Krachtens artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het EVRM en artikel 6, lid 3, van de AVG, moet voor dergelijke verwerkingen duidelijke en nauwkeurige regelgeving gelden, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn³. Met andere woorden, de regelgeving die de gegevensverwerking regelt of waarvan de toepassing een gegevensverwerking met zich meebrengt, moet voldoen aan de vereisten van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat bij lezing ervan, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden verricht en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan.
9. Dit betekent echter niet dat voor elke gegevensverwerking een *specifieke* norm moet gelden die uitdrukkelijk alle gegevensbeschermingskwesaties in de betrokken context regelt. In bepaalde gevallen kan de voorspelbaarheid van een verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang immers worden gewaarborgd door de norm die deze taak toekent aan de verwerkingsverantwoordelijke, en de AVG (in voorkomend geval gelezen in combinatie met andere normen die eveneens van toepassing zijn).
10. De vraag rijst dan wanneer en in welke mate een *specifiek* normatief kader noodzakelijk is. Aangezien er geen absolute regel of mathematische formule is om met zekerheid te bepalen wanneer moet worden voorzien in een specifieke norm om een verwerking van persoonsgegevens te regelen die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, met het oog op de voorspelbaarheid ervan, geeft de Autoriteit hieronder richtsnoeren in dit verband.
11. Artikel 6, lid 2, van de AVG bepaalt: *"De lidstaten kunnen specifiekere bepalingen handhaven of invoeren ter aanpassing van de manier waarop de regels van deze verordening met betrekking tot de verwerking met het oog op de naleving van lid 1, punten c) en e), worden toegepast; hiertoe kunnen zij een nadere omschrijving geven van specifieke voorschriften voor de verwerking en andere maatregelen om een rechtmatige en behoorlijke verwerking te waarborgen, ook voor andere specifieke verwerkingssituaties als bedoeld in hoofdstuk IX."*
12. Overweging 10 van de AVG, die betrekking heeft op artikel 6, lid 2, van de AVG, bepaalt: *"In samenhang met de algemene en horizontale wetgeving inzake gegevensbescherming ter uitvoering van Richtlijn 95/46/EG beschikken de lidstaten over verscheidene sectorgebonden wetten op gebieden waar behoefte is aan meer specifieke bepalingen. Deze verordening biedt de lidstaten ook ruimte om eigen regels voor de toepassing vast te stellen, onder meer wat de verwerking van bijzondere persoonsgegevenscategorieën ("gevoelige gegevens") betreft. In zoverre staat deze verordening niet in de weg aan lidstatelijk recht waarin specifieke situaties op het gebied van gegevensverwerking nader worden omschreven, meer bepaald door nauwkeuriger*

³ Zie ook overweging 41 van de AVG.

*te bepalen in welke gevallen verwerking van persoonsgegevens rechtmatig geschiedt".
(onderstreept door de Autoriteit)*

13. Bovendien verwijst de AVG ook meermaals naar het nationale recht, hetzij om een specifiek kader voor bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens te eisen, hetzij om het treffen van passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkenen, op te leggen.⁴
14. De Autoriteit stelt met name drie situaties vast waarin een nationale norm de verwerking van persoonsgegevens specifiek moet regelen:
 - wanneer het niet voldoende is om te verwijzen naar de formulering van **de norm waarbij de publieke taak wordt toegekend** om de voorspelbaarheid van de verwerking te **waarborgen**, en wanneer moet worden **voorzien in specifieke waarborgen** om de rechten en vrijheden van de betrokkenen te beschermen;
 - wanneer het noodzakelijk is om een verplichte verwerking van persoonsgegevens in te stellen in de zin van artikel 6, lid 1, punt c), van de AVG. In dat verband wijst de Autoriteit erop dat de norm die de wettelijke verplichting oplegt, enerzijds het concrete doel moet preciseren waarvoor de verplichte gegevensverwerking moet worden uitgevoerd, en anderzijds duidelijk en nauwkeurig moet zijn, zodat de verwerkingsverantwoordelijke in principe geen beoordelingsmarge heeft met betrekking tot de manier waarop de verwerking van persoonsgegevens die nodig is om aan zijn wettelijke verplichting te voldoen, wordt uitgevoerd⁵.
 - wanneer de AVG of de WVG de vaststelling van een dergelijke specifieke norm voor de verwerking van persoonsgegevens oplegt, om bijvoorbeeld te voorzien in specifieke beschermingsmaatregelen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Zo legt de AVG een dergelijke specifieke norm op in twee gevallen, namelijk (1) wanneer wordt overwogen de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG (gegevens over raciale afkomst, gegevens over gezondheid, ...) of in de zin van artikel 10 van de AVG (gegevens betreffende veroordelingen, enz.) te regelen en wanneer in dit verband wordt overwogen te voorzien in passende en specifieke maatregelen om de grondrechten en de belangen van de betrokkenen te vrijwaren, of (2) wanneer in een wettelijke norm het recht van toegang van het publiek tot officiële documenten in overeenstemming moet worden gebracht met het recht op bescherming van persoonsgegevens (artikel 86 van de AVG).

⁴ Dat is bijvoorbeeld het geval voor verwerkingen betreffende bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG (gegevens over ras, gegevens over de gezondheid,...) die nodig zijn voor de uitvoering van de verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijken op het gebied van arbeidsrecht, of voor verwerkingen betreffende deze gegevens die nodig zijn om redenen van zwaarwegend algemeen belang.

⁵ Groep Artikel 29, *advies 06/2014 van over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de verwerking verantwoordelijke" in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG*, blz. 22. De Autoriteit herinnert eraan dat, ondanks een dergelijk gebrek aan beoordelingsmarge, het hoe dan ook aan de verwerkingsverantwoordelijke is om ervoor te zorgen dat de betrokken verwerking in overeenstemming is met de verplichting in kwestie en met de AVG.

15. In deze context, ook al vormt elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, toch moet niet elke verwerking (en dus elke inmenging in het recht op privacy) noodzakelijkerwijs specifiek geregeld worden door een norm van nationaal recht (zoals bijvoorbeeld een specifiek hoofdstuk dat aan de verwerking van persoonsgegevens is gewijd).
16. Wat betreft gegevensverwerkingen die noodzakelijk zijn voor de vervulling van een taak van algemeen belang, merkt de Autoriteit op dat, voor zover de publieke taken (waarvoor de verwerking van persoonsgegevens nodig is) door de wetgever op zodanige wijze zijn omschreven en afgebakend dat de doeleinden van deze verwerkingen als welbepaald en uitdrukkelijk kunnen worden beschouwd, en afgezien van de specifieke omstandigheden beschreven in § 14, het niet systematisch nodig is om een *specifiek* kader voor *deze* gegevensverwerkingen te bieden. Onder deze voorwaarde kan de AVG immers in bepaalde gevallen volstaan om de genoemde gegevensverwerkingen te regelen, met name wanneer er geen specifiek risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bestaat.
17. De Autoriteit verzoekt de auteur van de normatieve tekst derhalve om ervoor te zorgen dat zijn ontwerp voldoet aan de vereiste van voorspelbaarheid, zodat bij de lezing ervan, eventueel in combinatie met de lezing van het relevante normatieve kader, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden uitgevoerd en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan.

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière - Directeur

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/142 van 12 december 2023

over

tekst	Voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006
roepnaam	(wijziging bodemdecreet quick wins)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 10 november 2023
trefwoorden	omgeving; openbaarheid; publiek; kaart;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van justitie en handhaving, omgeving, energie en toerisme van 14 november 2023, ontvangen door de VTC op 14 november 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 12 december 2023 en de beslissing om het dossier af te werken in een schriftelijke procedure;

Brengt op 12 december 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering *tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. “Het Ontwerp beoogt een eerste invulling te geven aan een aantal aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS en bij te dragen tot de realisatie van de operationele doelstellingen rond bodemsanering en bodemzorg om op korte termijn op het terrein te realiseren (quick wins) in afwachting van een diepgaande herevaluatie van het bodembeleid en het Bodemdecreet in 2023-2024.
4. Het voorontwerp van decreet bevat volgende inhoudelijke wijzigingen:
- de invoering van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches met informatie uit het Grondeninformatieregister;
 - de optimalisering van de audit voor erkende bodemsaneringsdeskundigen;
 - de optimalisering van de aanpak van verontreinigde waterbodems en gronden verontreinigd ingevolge verspreiding van waterbodemverontreiniging;
 - de aanscherping van het beginsel ‘de vervuiler betaalt’ in het Bodemdecreet door uitbreiding van het toepassingsgebied van de verplichting tot het stellen van financiële zekerheden en de mogelijkheid om de veroorzaker van de verontreiniging aan te spreken voor de uitvoering van de bodemsanering bij vrijstelling van de saneringsplichtige personen van de huidige cascade-regeling in het Bodemdecreet.
5. Daarnaast omvat het voorontwerp van decreet nog een optimalisering van de decretale procedure rond ambtshalve uitvoering van bodemonderzoek en bodemsanering en verder nog een aantal juridisch-technische aanpassingen en correcties. Tenslotte voorziet het voorontwerp van decreet in een regeling voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het Bodemdecreet en haar uitvoeringsbesluiten.”
6. De volgende bepalingen zijn van belang wat de verwerking van persoonsgegevens betreft:
- artikel 3: invoering van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiche;
 - artikel 14: invoering van een nieuwe titel Vbis “Bescherming van persoonsgegevens”;
 - artikel 15: verwerking van persoonsgegevens door de OVAM en door de Vlaamse Regering;
 - Artikel 16: verwerking van persoonsgegevens door de gemeente;
 - Artikel 17: verwerking van persoonsgegevens door de bodemsaneringsdeskundige;
 - Artikel 18: verwerking van persoonsgegevens door de organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II en door het Bodemsaneringsfonds.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
- de eigenaar en de gebruiker van de grond en de exploitant op de grond;
 - de rechtsvoorgangers, de rechtsoptvolgers en de vertegenwoordigers van de personen, vermeld in punt 1°;
 - de contactpersonen van erkende organisaties;
 - de personen werkzaam bij de politiediensten en overheidsinstanties, vermeld in artikel II.28, §1, eerste lid, van het bestuursdecreet van 7 december 2018, die bevoegdheid hebben of openbare verantwoordelijkheden of functies uitoefenen inzake het leefmilieu of het waterbeleid;
 - de instrumenterende ambtenaren;
 - andere belanghebbende;
 - de bodemsaneringsdeskundigen en de bodembeheerorganisaties.

en dat het minstens de volgende gegevens betreft:

- contactgegevens;
- identificatiegegevens;
- rijksregisternummer;
- ondernemingsnummer;
- gegevens die verband houden met de grond;
- opleidings- en beroepsgegevens en andere gegevens in het kader van de erkenningsbeslissingen;
- juridische en gerechtelijke gegevens;
- financiële en fiscale gegevens;
- gegevens die de saneringsplichtige ter beschikking stelt;
- gegevens die blijken uit het beheer van het administratief toezicht en de handhaving;
- loggegevens;
- adresgegevens;
- gegevens over de exploitatie.

8. Het betreft (mogelijk) informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

9. In de toelichting wordt telkens het voorbehoud gemaakt dat het niet altijd persoonsgegevens zal betreffen omdat het vaak enkel informatie over rechtspersonen zal betreffen of dat de natuurlijke persoon niet identificeerbaar zou zijn, bijvoorbeeld in het geval van bepaalde kaartgegevens. Niettemin werd de analyse grondig gedaan en worden een aantal mogelijke verwerkingen van persoonsgegevens gedetecteerd en geregeld.

10. De Memorie verwijst zelf naar een advies van de VTC over een ontwerpbesluit tot wijziging van het uitvoeringsbesluit, VLAREBO: *“De opmerkingen van de Vlaamse Toezichtcommissie op het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen in het VLAREBO-besluit van 14 december 2007 zijn in overweging genomen (Vlaamse Toezichtcommissie, Advies wetgeving VTC nr. 23/100 van 12 september 2023)”*.

11. Het besluit van advies wetgeving VTC nr. 2023/100 luidde als volgt:

“De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de toegang tot de gegevens herdenken in functie van de gemaakte opmerkingen (luik 1);
- de doeleinden van de verwerking verduidelijken in het Ontwerp (luik 4);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 5);
- de toegang tot de gegevens herdenken in functie van de gemaakte opmerkingen (luik 1);
- de maximale bewaartermijnen bepalen, minstens criteria opnemen die toelaten om de maximale bewaartermijnen te bepalen (luik 6)
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 7)
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 8).”

12. De VTC beoordeelt het positief dat hier werk wordt gemaakt van het bepalen van de gevraagde essentiële elementen in decretale bepalingen.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

13. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden namelijk in volgende artikelen van het Ontwerp:

- artikel 15, 3 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174bis: “De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten is noodzakelijk voor de vervulling van een wettelijke of decretale verplichting overeenkomstig artikel 6, eerste lid, c), van de algemene verordening gegevensbescherming of voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.”
 - artikel 16, 3 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174ter: “De verwerkingen door de gemeenten zijn noodzakelijk voor de vervulling van de taken van algemeen belang¹ overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.”
 - artikel 17, 3 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174quater: “De verwerkingen door de bodemsaneringsdeskundige is noodzakelijk voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.”
14. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet *in concreto* verduidelijkt worden welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.
 15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM², artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen³ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁴
 16. De VTC gaat ervan uit dat bepaalde verwerkingen die volgen uit de decretale regeling kunnen gesteund worden op een rechtvaardigingsgrond als bedoeld in artikel 6, lid 1, c), AVG en andere in artikel 6, lid 1, e), AVG.
 17. Voor verwerkingen, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven sensu stricto, maar eerder enkel betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens, en waarvan de rechtvaardigingsgrond gebaseerd is artikel 6, lid 1, c), AVG moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.
 18. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform

¹ In de toelichting staat hierover het volgende: “De gemeenten treden evenwel ook als verwerkingsverantwoordelijke op van zodra zij informatie ontvangen van de OVAM om hun eigen wettelijke of decretale verplichtingen en taken van algemeen belang uit te voeren. Dit is het geval wanneer de OVAM de gemeente een bodemattest verstuurt of wanneer de gemeente de OVAM informatie uit de gemeentelijke inventaris bezorgt. Deze verwerkingen vallen buiten het kader van het Bodemdecreet. De gemeenten dienen in dat geval uiteraard de AVG na te leven.”

² Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

³ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁴ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., “*L’è-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle*”, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

19. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er kan immers niet naar de wetgeving worden verwezen.
20. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
21. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen⁵. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁶.
22. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 10, AVG, namelijk gerechtelijke gegevens.
23. Persoonsgegevens in de zin van de artikel 10, AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikel 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
24. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (zie verder).

⁵ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens", in dezelfde zin GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

⁶ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

3. Doelbinding

25. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).

26. De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld:

- in artikel 15, 6 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174bis, §3 :

“§3. De persoonsgegevens worden verwerkt voor de volgende doeleinden:

- 1° de opvolging van de bodemdossiers;*
- 2° het beheer van bodeminformatie;*
- 3° het beheer van ambtshalve opdrachten;*
- 4° de behandeling van bodemrapporten;*
- 5° de behandeling van financiële instrumenten;*
- 6° het beheer van doelgroepgerichte instrumenten;*
- 7° de aflevering van erkenningen in het kader van het bodembeheer;*
- 8° de ontsluiting en verspreiding van bodeminformatie;*
- 9° het toezicht op de bodemsaneringsdeskundigen en de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, en de bevordering van de kwaliteit van de uitvoering van hun taken;*
- 10° de rapportage aan het Vlaams Parlement;*
- 11° het beheer van het administratief beroep;*
- 12° het beheer van het toezicht en de handhaving;*
- 13° de beveiliging van systemen in het kader van de bovenstaande doelstellingen.”*

27. De Memorie geeft hierbij volgende verduidelijking (onderlijning VTC):

“Artikel 3 Bodemdecreet beschrijft de algemene doelstellingen die het Bodemdecreet nastreeft. Paragraaf 3 van het nieuwe artikel 174bis bevat de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt. Hierna worden niet exhaustieve voorbeelden van elk van die doeleinden gegeven:

- De opvolging van bodemdossiers: Het gaat o.a. om de uitvoering van het bodembeleid door het opvolgen van bodemdossiers, bv. het beoordelen van bodemonderzoeken, bodemsaneringsprojecten, het opvolgen van bodemsaneringswerken op basis van tussentijdse rapporten en de eindevaluatie-onderzoeken, daarin ook begrepen de kwalificatie van een aangetroffen verontreiniging (als een nieuwe, historische of gemengde verontreiniging); het opleggen en opvolgen van de onderzoeks- en saneringsplichten en andere maatregelen in het kader van het Bodemdecreet; de beoordeling van de vrijstelling van de onderzoeks- en saneringsplicht; de schadegevallenregeling bij de behandeling van bodemverontreiniging in het kader van de artikelen 74-82 Bodemdecreet;

- Het beheer van bodeminformatie: Het gaat o.a. om het beheer van het grondeninformatieregister met het oog op correcte informatie op het bodemattest; de identificatie en inventarisatie van gronden; het actualiseren van kadastrale informatie (art. 5, §3 Bodemdecreet).

- Het beheer van ambtshalve opdrachten: Het gaat o.a. om het ambtshalve uitvoeren van bodemonderzoeken, waterbodemonderzoeken, siteonderzoeken, raamcontracten, bodemsanereringen door de OVAM; evenals de terugvordering van de kosten door de OVAM bij het ambtshalve optreden.

- De behandeling van financiële instrumenten: Het gaat o.a. het behandelen (ontvangen en goedkeuren) van het proces tot stellen van financiële zekerheden tot waarborg van de uitvoering van verbintenis tot bodemsanering (art. 104, § 2 en 109, § 2 en 115, § 4 Bodemdecreet); het beheer van de cofinanciering van bodemsaneringswerken door de OVAM; de subsidies aan de erkende bodemsaneringsorganisaties; het afhandelen en beheren van de financiële zekerheden tot waarborg van de verbintenissen tot bodemsanering.

- Het beheer van doelgroepgerichte instrumenten: Het gaat o.a. om het voorbereiden en uitbetalen van de subsidies voor de erkende bodemsaneringsorganisaties (art. 98 Bodemdecreet); het afsluiten en opvolgen van het brownfieldconvenant of het realisatieconvenant; de interactie met stakeholders (notariaat, ondernemingsverenigingen en sectorfederaties van bodemsaneringsdeskundigen) om in afstemming vorm en uitvoering te geven aan het bodembeleid.

- De aflevering van erkenningen in het kader van het bodembeheer: Het gaat o.a. om het afleveren door de OVAM van erkenningen van bodemsaneringsdeskundigen, het afleveren van erkenningen van bodembeheerorganisaties door de Vlaamse Regering; het erkennen van tussentijdse opslagplaatsen voor uitgegraven bodem, grondreinigingscentra en inrichtingen voor de opslag en behandeling van bagger- en ruimingsspecie.

- De ontsluiting en verspreiding van bodeminformatie: Het gaat o.a. om het beheren van het grondeninformatieregister (inclusief het behandelen van het verzoek tot afleveren van specifieke informatie uit het grondeninformatieregister) en het afleveren van bodemattesten (art. 13- 19 VLAREBO); het informeren over bodemverontreiniging; de publieke ontsluiting van de bodeminformatie (art. 20 VLAREBO, inclusief het behandelen van aanvragen over informatie uit het grondeninformatieregister, zoals verslagen van bodemonderzoeken en rapporten over bodemsaneringen en andere maatregelen als vermeld in hoofdstuk VI van titel III Bodemdecreet en de informatie uit het grondeninformatieregister dat via de bodemverontreinigingsfiche en bodemverontreinigingsverkenner zal worden toegankelijk gemaakt).

- Het toezicht op de bodemsaneringsdeskundige en de organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II Bodemdecreet en de bevordering van de kwaliteit van de uitvoering van hun taken: het gaat o.a. om de opvolging van de erkenning van de bodemsaneringsdeskundigen (art. 8bis Bodemdecreet), bodembeheerorganisaties, tussentijdse opslagplaatsen voor uitgegraven bodem, grondreinigingscentra en inrichtingen voor de opslag en behandeling van bagger- en ruimingsspecie; de kennis en methodiek van de bodemsaneringsdeskundigen actueel houden via nieuwsbrieven, opstellen van standaardprocedures en codes van goede praktijk.

- De rapportage aan het Vlaams Parlement: het gaat o.a. om de jaarlijkse rapportering bij een omstandig verslag door de Vlaamse Regering bij het Vlaams Parlement over de uitvoering van het Bodemdecreet (art. 174 Bodemdecreet).

- Het beheer van het administratief beroep: het gaat o.a. om de administratieve beroepen die bij de Vlaamse regering kunnen worden ingesteld tegen bepaalde beslissingen van de OVAM (zie o.a. art. 11, tweede lid Bodemdecreet; art. 12, § 4 Bodemdecreet; art. 22, derde lid Bodemdecreet; art. 23, § 4 Bodemdecreet; art. 27, § 1, tweede lid Bodemdecreet; art. 27quinquies Bodemdecreet; art. 31, § 3, Bodemdecreet; art. 35 Bodemdecreet; art. 40, derde lid Bodemdecreet; art. 55 Bodemdecreet).

- Het beheer van het toezicht en de handhaving: het gaat o.a. om het toezicht en de handhaving van milieumisdrijven, inclusief het onderzoek ter plaatse.

- De beveiliging van systemen in het kader van de bovenstaande doelstellingen: het gaat om de verwerking van persoonsgegevens in het kader van beveiliging en het uitvoeren van technische en organisatorische maatregelen.”

De toelichting geeft aan dat waar nodig de doeleinden in de uitvoeringsbesluiten verder verfijnd kunnen worden op basis van de delegatie die in paragraaf 8 wordt gegeven aan de Vlaamse Regering om nadere regels te bepalen over de verwerking van persoonsgegevens.

- in artikel 16, 4 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174ter, §2:

“§2. De gemeente verwerkt de persoonsgegevens voor de volgende doeleinden:

1° het beheer van de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7;

2° de beoordeling van de schadegevallen, vermeld in artikel 75, tweede lid.”

- in artikel 17, 4 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174quater, §2:

“§2. De bodemsaneringsdeskundige verwerkt de persoonsgegevens voor de volgende doeleinden:

1° de uitvoering van bodemonderzoeken en de opmaak van het verslag ervan;

2° het opstellen van bodemsaneringsprojecten;

3° de opvolging van bodemsaneringswerken;

4° het nemen van maatregelen ten aanzien van de bodem;

5° het beheer van het gebruik en de traceerbaarheid van bodemmateriaal.”

28. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang.

29. De VTC is van oordeel dat het doeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

30. Artikel 4, 7), AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

31. Het Ontwerp bevat hierover specifieke en expliciete bepalingen namelijk:

- in artikel 15, 4 en 5 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174bis, §2:

“§2. Met behoud van de toepassing van het tweede lid en de artikelen 174ter en 174quater en tenzij uitdrukkelijk elders bepaald, treedt de OVAM op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor verwerkingen van persoonsgegevens beschreven in of volgend uit dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten.

De Vlaamse Regering verwerkt persoonsgegevens in het kader van het administratief beroep en in het kader van de artikelen 95, 98, 139, 164 en 165. Ze treedt daarbij op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.”

De Memorie geeft hierbij volgende verduidelijking:

“Deze paragraaf duidt de OVAM aan als verwerkingsverantwoordelijke voor de (meerderheid van de) gegevensverwerkingen in het Bodemdecreet en de uitvoeringsbesluiten, met uitzondering van onder meer de verwerkingen door de bodemsaneringsdeskundigen en de organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II beschreven in de artikelen 174quater en 174quinquies en de verwerkingen door de gemeente beschreven in artikel 174ter. De OVAM heeft met betrekking tot de bodemsanering de taken opgesomd in artikel 10.3.3., §3 Decreet van 5 april 1995 algemene bepalingen milieubeleid. Zij vervult deze taken op de wijze uiteengezet in artikel 10.3.3., §4 Decreet van 5 april 1995 algemene bepalingen milieubeleid. De Vlaamse Regering treedt op als verwerkingsverantwoordelijke specifiek (en enkel) voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van: - het administratief beroep tegen beslissingen van de OVAM; - artikel 95 Bodemdecreet over de erkenning van bodemsaneringsorganisaties; - artikel 98 Bodemdecreet over de subsidies aan erkende bodemsaneringsorganisaties; - artikel 139 Bodemdecreet over de erkenning van organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II; - de artikelen 164 en 165 Bodemdecreet. Volgens de artikelen 9 tot en met 135 en artikel 160 Bodemdecreet is de Vlaamse Regering immers bevoegd om in afwijking van de artikelen 9-135 en 135-160 Bodemdecreet en in uitvoering van de artikelen 140-145 Bodemdecreet alle schikkingen, voorstellen tot concordaat inbegrepen, aan te nemen, dadingen te sluiten, schuldvorderingen en zekerheden over te dragen, derden in haar rechten te subrogeren, van verhaal af te zien, afwijkingen toe te staan en overeenkomsten te sluiten.”

- in artikel 16, 2 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174ter, §1:

“Artikel 174ter. §1. De gemeenten treden op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming in het kader van het beheer van de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7, en waar de burgemeester optreedt als bevoegde overheid bij schadegevallen, vermeld in artikel 75, tweede lid.”

De Memorie geeft hierbij volgende verduidelijking:

“De gemeenten treden evenwel ook als verwerkingsverantwoordelijke op van zodra zij informatie ontvangen van de OVAM om hun eigen wettelijke of decretale verplichtingen en taken van algemeen belang uit te voeren. Dit is het geval wanneer de OVAM de gemeente een bodemattest verstuurt of wanneer de gemeente de OVAM informatie uit de gemeentelijke inventaris bezorgt. Deze verwerkingen vallen buiten het kader van het Bodemdecreet. De gemeenten dienen in dat geval uiteraard de AVG na te leven.”

- in artikel 17, 2 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174quater, §1:

“Artikel 174quater. §1. De bodemsaneringsdeskundige treedt op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor de doeleinden, vermeld in paragraaf 2.”

De Memorie geeft hierbij volgende verduidelijking:

“De bodemsaneringsdeskundigen zijn verwerkingsverantwoordelijke voor gegevensverwerkingen in het kader van de verslagen van bodemonderzoeken die onder hun leiding worden opgesteld (oriënterend bodemonderzoek, beschrijvend bodemonderzoek, oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek, site-onderzoek, waterbodemonderzoek) en de rapportage in het kader van de bodemsanering (bv. bodemsaneringsproject, tussentijdse rapporten over de uitvoering van de bodemsaneringswerken, eindevaluatieonderzoek, enz.) en grondverzet (technisch verslag).”

- in artikel 18, 2 en 3 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174quinquies §1 en §2:

“§1. Voor de doelstellingen, vermeld in artikel 138, zijn bodemsaneringsdeskundigen en de organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, de verwerkingsverantwoordelijken.

§2. Voor de doelstellingen, vermeld in titel III, hoofdstuk VI, afdeling VIIbis, is het Fonds, zoals bepaald in art. 82bis, 2°, de verwerkingsverantwoordelijke.”

32. De VTC merkt op dat de Vlaamse Regering niet kan worden aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke. De dienst van de Vlaamse Regering die de dossiers voorbereidt, moet worden aangewezen (meestal het betreffende departement) eventueel via delegatie aan de Vlaamse Regering. Het moet al in het Ontwerp zelf duidelijk zijn over welke instantie het gaat.
33. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35, AVG)⁷ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
34. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**⁸ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG. De VTC verwijst in dit kader naar het punt

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG⁹, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent

⁷ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁸ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneem van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

⁹ De bijzondere categorieën gegevens omvatten, overeenkomstig artikel 9 van de AVG, in het bijzonder persoonsgegevens over ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, lidmaatschap van een vakbond, alsook de verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een natuurlijke persoon, gegevens over de gezondheid of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid.

huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld¹⁰ tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5]¹¹;

35. Volgens de VTC is het uitvoeren van een GEB ook aangewezen voor wat de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiche betreft die de Adviesvrager plant publiek toegankelijk te maken (zie infra).
36. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht¹².

5. Minimale gegevensverwerking

37. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
38. De **categorieën betrokkenen** zijn het volgende:
 - in artikel 15, 7 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174bis, §4 wordt:

- “1° de eigenaar en de gebruiker van de grond en de exploitant op de grond;
- 2° de rechtsvoorgangers, de rechtsopvolgers en de vertegenwoordigers van de personen, vermeld in punt 1°;
- 3° de contactpersonen van erkende organisaties;
- 4° de personen werkzaam bij de politiediensten en overheidsinstanties, vermeld in artikel II.28, §1, eerste lid, van het bestuursdecreet van 7 december 2018, die bevoegdheid hebben of openbare verantwoordelijkheden of functies uitoefenen inzake het leefmilieu of het waterbeleid;
- 5° de instrumenterende ambtenaren;
- 6° andere belanghebbende.”

De Memorie geeft hierbij volgende verduidelijking:

“Paragraaf 4 van het nieuwe artikel 174bis van het Bodemdecreet bevat de betrokkenen van wie mogelijk persoonsgegevens worden verwerkt. Het gaat om natuurlijke personen of rechtspersonen die (onrechtstreeks) in verband kunnen worden gebracht met natuurlijke personen, waardoor hun gegevens als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd. De meest voorkomende categorie van betrokkene zijn de eigenaar, gebruiker en exploitant. Het gaat om een ruime categorie van betrokkenen. Hun persoonsgegevens worden verwerkt wanneer zij bv. een bodemattest aanvragen. Deze omschrijving omvat ook de saneringsplichtige en de onderzoeksplichtige. In het kader van deze titel die aan het Bodemdecreet wordt toegevoegd, houdt het begrip saneringsplichtige ook de saneringswillige in. Het gaat om de saneringswillige die op grond van artikel 92 e.v. Bodemdecreet vrijwillig de saneringsplicht van de saneringsplichtige uitvoert. De onderzoeksplichtige zijn de personen die overeenkomstig het Bodemdecreet gehouden zijn een oriënterend bodemonderzoek uit te voeren (art. 29 ev. Bodemdecreet). Ook de gegevens van de rechtsvoorganger, rechtsopvolger of vertegenwoordiger van de eigenaar, gebruiker of exploitant kunnen worden verwerkt. Een vertegenwoordiger is bijvoorbeeld de curator die als de eigenaar van de grond failliet is gegaan de verplichting heeft om een oriënterend bodemonderzoek o.l.v. een erkende bodemsaneringsdeskundige uit te voeren en het verslag ervan bij de OVAM in te dienen. De contactpersonen van erkende organisaties kunnen contactpersonen bij bv. de bodemsaneringsdeskundige of de bodembeheerorganisaties zijn. Artikel 13, 3°, b), van het VLAREBO geeft aan dat in het grondeninformatieregister relevante gegevens over de bodemkwaliteit van de grond die vastgesteld zijn door de volgende categorieën van betrokkene bevat: bodemsaneringsdeskundigen, politiediensten

¹⁰ Doorgifte door een Vlaamse instantie zonder persoonsgegevens terug te krijgen valt hier ook onder. Dit geldt voor alle punten.

¹¹ Hieronder vallen ook het delen van persoonsgegevens in of door samenwerkingsverbanden waarin gemeenten of andere overheden met andere publieke of private partijen bijzondere persoonsgegevens of persoonsgegevens van gevoelige aard (zoals gegevens over gezondheid, verslaving, armoede, problematische schulden, werkloosheid, sociale problematiek, strafrechtelijke gegevens, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk) met elkaar uitwisselen.

¹² Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

of overheidsinstanties als vermeld in artikel II.28, § 1, eerste lid, van het bestuursdecreet van 7 december 2018, die bevoegdheid hebben of openbare verantwoordelijkheden of functies uitoefenen inzake het leefmilieu of het waterbeleid. Artikel 14 VLAREBO verduidelijkt dat de gegevens in het grondeninformatieregister wordt aangevuld met de relevante gegevens die door deze categorieën van betrokkenen zijn vastgesteld, net als met gegevens die zijn vastgesteld door instrumenterende ambtenaren, zoals bv. de notaris. Ook kunnen gegevens van andere belanghebbende worden verwerkt. Dat kan bijvoorbeeld gaan om belanghebbenden die bij de Vlaamse Regering een beroep tegen de beslissingen van de OVAM kunnen aantekenen. Verder kan bijvoorbeeld om het even wie een bodemattestaanvraag bij de OVAM indienen. Deze categorie bevat ook andere belanghebbenden, zoals bijvoorbeeld uitvoerders van grondverzet of andere werken op de grond.”

- art. 16, 6 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174ter, §4:

“§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar van de grond;
- 2° de exploitant op de grond;
- 3° de bodemsaneringsdeskundigen en de bodembeheerorganisaties.”

- art. 17, 6 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174ter, §4:

“§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar en gebruiker van de grond;
- 2° de exploitant op de grond;
- 3° de bodemsaneringsdeskundige;”

39. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van persoonsgegevens** zeer ruime categorieën zijn:

- contactgegevens;
- identificatiegegevens;
- gegevens die verband houden met de grond;
- opleidings- en beroepsgegevens en andere gegevens in het kader van de erkenningsbeslissingen;
- juridische en gerechtelijke gegevens;
- financiële en fiscale gegevens;
- gegevens die de saneringsplichtige ter beschikking stelt;
- gegevens die blijken uit het beheer van het administratief toezicht en de handhaving;
- loggegevens;
- adresgegevens;
- gegevens over de exploitatie;
- gegevens die verband houden met de grond.

40. De Memorie stelt het volgende:

“Artikel 15. Verwerking van persoonsgegevens door de OVAM en door de Vlaamse Regering Paragraaf 1 van het nieuwe artikel 174bis is slechts van toepassing in de mate dat het gaat om een verwerking van persoonsgegevens. Daarmee wordt bedoeld persoonsgegevens in de zin van artikel 4, 1) AVG. In het kader van het Bodemdecreet gaat het voornamelijk over locatiegegevens, die op zich (zonder bijkomende informatie) geen persoonsgegevens zijn uit hun aard omdat ze niet toelaten een persoon te identificeren. Maar op basis van de geografische ligging van de gronden kan men door overlap met publiek beschikbare webkaarten de kadastrale percelen of adrespunten achterhalen. Het is dus mogelijk dat de eigenaar van een perceel geïdentificeerd of identificeerbaar wordt. Daarnaast zullen de gegevens doorgaans informatie over rechtspersonen bevatten. Toch kunnen ook deze gegevens soms

(onrechtstreeks) in verband worden gebracht met natuurlijke personen, waardoor zij als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd (Beraadslaging Vlaamse Toezichtcommissie nr. 26/2017 van 17 mei 2017, para. 10).

(...)

Paragraaf 5 van het nieuwe artikel 174bis van het Bodemdecreet bevat de aard van de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van het Bodemdecreet. Het gaat om de volgende niet-exhaustieve voorbeelden:

- Contactgegevens: Het gaat o.a. om persoonlijke en professionele contactgegevens. Het gaat in de eerste plaats om gegevens die nodig zijn om de betrokkenen te contacteren en te identificeren, zoals naam, voornaam, e-mailadres, telefoonnummer en adresgegevens.

- Identificatiegegevens: Het gaat o.a. om identificatiegegevens uitgegeven door de overheidsdiensten en elektronische identificatiegegevens zoals IPadressen.

- Rijksregisternummer: De verwerking van het rijksregisternummer past binnen het streven om te werken volgens het principe van de unieke gegevensverzameling met authentieke bronnen. Het rijksregisternummer wordt niet algemeen verwerkt. De verwerking van het rijksregisternummer kan uitzonderlijk plaatsvinden bij het onderzoek naar de vrijstelling van de onderzoeksplicht, het beheer van het toezicht en de handhaving, het beheren en verwerken van betalingen in het kader van bodemattestenaanvragen via het toegangs- en gebruikersbeheer van de Vlaamse overheid. Bij de verwerking van het rijksregisternummer wordt de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen nageleefd.

- Ondernemingsnummer: Voor professionelen, zoals bv. een notaris, kan ook het ondernemingsnummer worden verwerkt evenals voor de opvolging van onderzoeks- en saneringsplicht.

- De gegevens die verband houden met de grond: Dit zijn o.a. perceelnummers, plannen, kadastrale gegevens of een duidelijke ruimtelijke afbakening van de grond op basis van het in het Vlaamse Gewest gehanteerde coördinatenstelsel die onweerlegbaar de ligging ten opzichte van de perceelsgrenzen bepaalt, oppervlakte, locatiegebonden milieu-informatie (zoals op grond van art. 13 VLAREBO), zoals gegevens en rapporten over bodemonderzoeken, gegevens afkomstig van de gemeentelijke inventaris, bodemkwaliteit, bodemverontreiniging en gebruiksadviezen en gebruiksbeperkingen, een kadastraal plan met aanduiding van de contouren van de grond (bv. bij de aanvraag van een bodemattest dat betrekking heeft op een grond zonder kadastraal nummer), de geografische ligging binnen het Belgisch coördinatenstelsel, woningenmerken en gegevens over de exploitatie van de grond.

- Opleidings- en beroepsgegevens en andere gegevens in het kader van de erkenning: Het kan o.a. gaan om gegevens over de opleiding, ervaring, vorming, het CV en het beroep.

- Juridische en gerechtelijke gegevens: Het kan o.a. gaan om persoonlijke kenmerken, opleiding, ervaring, vorming, beroep en gegevens die verband houden met de grond.

- Financiële en fiscale gegevens: Deze worden o.a. verwerkt bij het behandelen van financiële instrumenten, verwerkingen met curatoren bij een faillissement van de eigenaar van de grond, bij het afleveren van erkenningen van de bodemsaneringsdeskundige en bij de retributie voor het aanvragen van het bodemattest of informatie uit het grondeninformatieregister.

- Gegevens die de saneringsplichtige ter beschikking stelt: Het kan o.a. ook gaan om commercieel en strategisch gevoelige informatie waarover een ontwikkelaar beschikt en die deze ter beschikking stelt.

- Gegevens die blijken uit het beheer van het administratief toezicht en de handhaving: Het kan o.a. gaan om uiteenlopende alle gegevens die blijken uit vaststellingen.

- Loggegevens: Het gaat om gegevens over het gebruik van IT-systemen."

41. De VTC is van oordeel dat er niet volledig voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking omdat de meeste categorieën ook met de uitleg in de memorie zeer ruim zijn en minstens moeten verduidelijkt worden in een uitvoeringsbesluit, maar bij voorkeur in het decreet zelf.
42. De VTC kan op basis van deze zeer ruime categorieën geen beoordeling van de proportionaliteit uitvoeren.
43. Het Ontwerp stelt in artikel 15, 9 het volgende: "Voor de uitvoering van haar opdrachten heeft de OVAM het recht om het rijksregisternummer te gebruiken."
44. Hiermee wordt er dus een wettelijke basis gecreëerd voor de verwerking van het gebruik van het rijksregisternummer.

45. De VTC vestigt verder alleszins de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer¹³.
46. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft:
47. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere **medewerker** voor bevoegd is.
48. In het Ontwerp (zie hierna) wordt ook specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. Verder, wat eventueel de federale overheden betreft, met artikel 20 van de WVG en artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité belast met het verlenen van een beraadslaging voor mededelingen van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, zoals opgelegd door artikel 42 van de wet van 13 december 2006 houdende diverse bepalingen betreffende gezondheid.
49. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
50. Het Ontwerp stelt het volgende:
- art. 15, 10 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174bis, §6:

“§6. De OVAM kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 5, verstrekken aan:

- 1° natuurlijke personen of rechtspersonen aan wie gegevens ter beschikking moeten worden gesteld in het kader van de uitvoering van dit decreet;*
- 2° Europese, internationale, Belgische en Vlaamse instellingen waaraan de OVAM moet rapporteren;*
- 3° toezichthouders die belast zijn met het toezicht op de bepalingen van dit decreet;*
- 4° professionele raadgevers van betrokkenen, vermeld in paragraaf 6, 1°, of van de OVAM of andere belanghebbenden;*
- 5° bodemsaneringsdeskundigen of de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II;*
- 6° derden wanneer OVAM een verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken;*
- 7° de Vlaamse Milieumaatschappij;*
- 8° het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid;*
- 9° het Departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse overheid;*
- 10° de overheidsdiensten aan wie de OVAM gegevens verstrekt in het kader van haar bevoegdheden.”*

De Memorie geeft hierbij volgende verduidelijking:

“Paragraaf 6 van het nieuwe artikel 174bis van het Bodemdecreet bevat de entiteiten aan wie persoonsgegevens kunnen worden doorgegeven. Het gaat om de volgende niet-exhaustieve voorbeelden:

- Natuurlijke personen of rechtspersonen aan wie gegevens ter beschikking moeten worden gesteld in het kader van de uitvoering van dit decreet: Het kan o.a. gaan om notarissen, overheidsdiensten, lokalen besturen, advocaten, particulieren en rechtspersonen die de OVAM in kennis moet stellen van haar beslissingen in het kader van het Bodemdecreet (bv. saneringsplichtigen en opdrachtgevers van bodemonderzoeken en bodemsaneringen bij de conformverklaring bodemonderzoek en bodemsaneringsproject of vestiging saneringsplicht) en aannemers in het kader van de uitvoering van ambtshalve bodemonderzoek en bodemsanering door de OVAM in de artikelen 156-158 Bodemdecreet).

- Europese, internationale, Belgische en Vlaamse instellingen waaraan de OVAM en de Vlaamse Regering moet rapporteren: Zo moet bv. de Vlaamse Regering jaarlijkse een omstandig verslag bij het Vlaams Parlement indienen over de uitvoering van het Bodemdecreet (art. 174 Bodemdecreet).

¹³ Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*

- Toezichthouders die belast zijn met het toezicht op de bepalingen van dit decreet: Zoals bv. de gewestelijke toezichthouders van de OVAM.
 - Derden wanneer OVAM een verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken: In tegenstelling tot 1° gaat het om verplichtingen buiten de context van het Bodemdecreet en de uitvoeringsbesluiten, zoals o.a. meldingen aan bevoegde autoriteiten, vergunningsautoriteiten.
 - De Vlaamse Milieumaatschappij, het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse overheid: Zo werkt de OVAM samen met deze overheidsinstanties in het kader van de Databank Ondergrond Vlaanderen.
 - De overheidsdiensten aan wie de OVAM gegevens verstrekt in het kader van haar bevoegdheden: Het kan gaan om o.a. overheidsinstanties, zoals het Departement Zorg van de Vlaamse overheid waar OVAM informatie rond bepaalde sites in het kader van PFAS vertrekt, de politiediensten, (onderzoeks)gerechten en de Vlaamse Ombudsdienst. De OVAM zal met alle overheidsinstanties een protocol of andere overeenkomst inzake verwerking van persoonsgegevens sluiten zoals vereist onder het Decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Deze overeenkomsten zijn te raadplegen op de website van de OVAM.
- Naast de vermelde entiteiten kunnen deze gegevens worden doorgegeven in het kader van vragen met betrekking tot de openbaarheid van bestuur, en vragen in het kader van de parlementaire werking."*

- art. 16, 7 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174ter, §5:

"§5. De gemeente kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, verstrekken aan:

- 1° *de OVAM in het kader van artikel 7, §2;*
- 2° *derden als de gemeente een wettelijke verplichting heeft of een taak van algemeen belang om de persoonsgegevens te verstrekken."*

De Memorie geeft hierbij volgende aanvulling:

"Naast de vermelde entiteiten in paragraaf 5 kunnen deze gegevens worden doorgegeven in het kader van vragen met betrekking tot de openbaarheid van bestuur."

- art. 17, 7 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174quater, §5:

"§5. De bodemsaneringsdeskundige kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, verstrekken aan:

- 1° *de OVAM;*
- 2° *derden als de bodemsaneringsdeskundige een wettelijke of decretale verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken."*

- 51. De VTC beoordeelt het positief dat een overzicht wordt gegeven en een wettelijke basis, maar de doeleinden van de mededelingen zijn niet voor elke partij duidelijk en de gegevens die daarmee zullen worden doorgegeven zijn dat evenmin, zodat de proportionaliteit onvoldoende kan nagegaan worden. Ze beveelt aan om dit verder te specificeren in het Ontwerp of een uitvoeringsbesluit.
- 52. Wat de verwijzing naar de wetgeving inzake openbaarheid van bestuursdocumenten betreft, wijst de VTC er op dat die een uitzondering bevat voor wat de persoonlijke levenssfeer betreft.
- 53. Het Ontwerp bevat ook een regeling voor kennisgeving aan het **publiek** in artikel 3 van het Ontwerp:

"Art. 5bis. §1. De OVAM maakt via een bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiches informatie uit het grondeninformatieregister en informatie over zorgzaam beheer van bodems toegankelijk voor het publiek.

De informatie uit het grondeninformatieregister, vermeld in lid 1, heeft onder meer betrekking op de volgende elementen:

- 1° *de ligging van gronden;*
- 2° *de bodemkwaliteit van gronden;*
- 3° *informatie over de bescherming van mens en milieu tegen de risico's van bodemverontreiniging;*

4° de onderliggende data van de informatie, vermeld in punt 2° en 3°.

§2. De bodemverontreinigingsverkenner toont op kaart de informatie, vermeld in paragraaf 5, 2° en 3°, waarbij de informatie, vermeld in paragraaf 5, 1°, als ruimtelijke referentie zichtbaar is.

De bodemverontreinigingsverkenner is vrij toegankelijk voor het publiek.

§3. De bodemverontreinigingsfiche geeft per grond een overzicht van de informatie vermeld in paragraaf 5, punt 1° tot en met 3°. De onderliggende informatie, vermeld in paragraaf 5, 4°, wordt via de bodemverontreinigingsfiche ter beschikking gesteld na het doorlopen van een aansluitprocedure en toegangscontrole als vermeld in lid 2. Een natuurlijke persoon of natuurlijke persoon verbonden aan een rechtspersoon heeft na toegangscontrole toegang tot de bodemverontreinigingsfiche. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de regeling van de toegangscontrole.

§4. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de wijze waarop de inhoud van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches wordt weergegeven.

54. De toelichting geeft hierbij uitvoerig uitleg (onderlijning VTC):

- p. 2

“De invoering van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiche met informatie uit het Grondeninformatieregister van de OVAM die voor het publiek toegankelijk zullen zijn (art. 3 voorontwerp decreet). Deze instrumenten kaderen in de vraag om bodeminformatie waarover de OVAM beschikt nog beter toegankelijk te maken voor het publiek, zoals aanbevolen in het eindverslag van 28 maart 2022 van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS. De onderzoekscommissie wil milieu-informatie verder openbaar maken. Daarnaast pleitte ook de Vlaamse Ombudsdienst in haar jaarverslag 2022 voor meer toegankelijke, accurate en bevattelijke bodeminformatie. Via deze instrumenten kan het publiek digitaal toegang krijgen tot welbepaalde informatie uit het Grondeninformatieregister van de OVAM, zoals informatie over (mogelijke) bodemverontreiniging in de leefomgeving, en tot informatie over het zorgzaam beheer van bodems.”

- p.10-11

“Artikel 3. Invoering bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches (art. 5bis Bodemdecreet)

Deze bepaling voorziet in de invoering van de informatie-instrumenten ‘bodemverontreinigingsverkenner’ en ‘bodemverontreinigingsfiches’ in het Bodemdecreet (art. 5bis). Via deze instrumenten kan de OVAM informatie uit het Grondeninformatieregister die zij in het kader van haar wettelijke taak van algemeen belang beheert en informatie over zorgzaam beheer van bodems voor het publiek digitaal toegankelijk maken. Via de voormelde instrumenten kan het publiek kennis nemen van beschikbare relevante bodeminformatie over gronden in zijn leefomgeving, namelijk de omgeving waar de betrokkene woont, werkt, ontspant en de kinderen naar school gaan. De toegang tot de betreffende milieu-informatie kan dan ook relevant zijn voor individuele burgers bij het nemen van welbepaalde beslissingen inzake hun leefomgeving. De toegang tot voormelde milieu-informatie draagt ook bij aan de transparantie en zal het publieke bewustzijn rond en de betrokkenheid bij het bodembeleid (bodemborg) verhogen.

De bodemverontreinigingsverkenner is een digitale kaart van Vlaanderen met weergave aan de hand van een kleurencode van onder meer de volgende bodeminformatie van gronden in Vlaanderen: risicogronden, gronden met bodemverontreiniging, aandachtsgebieden en stortplaatsen.

De bodemverontreinigingsfiche voor een specifieke grond bevat onder meer de volgende informatie over de grond: de ligging van de grond, de eventuele risico-inrichtingen die op de grond geëxploiteerd worden of werden, gegevens over de eventueel aanwezige bodemverontreiniging op de grond, eventuele verslagen van bodemonderzoeken uitgevoerd en bodemsaneringsprojecten opgemaakt met betrekking tot de bodemverontreiniging op de grond, eventuele voorzorgsmaatregelen, gebruiksadviezen of overlap met aandachtsgebieden (bv. no-regretzones). Verder kunnen op de bodemverontreinigingsfiche voor een grond ook adviezen over het zorgzaam beheer van de betreffende grond vermeld worden.

De OVAM zal tijdig een publiekscampagne lanceren zodat de burger zijn weg zal vinden naar de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches.

De voormelde instrumenten kunnen bv. toegankelijk worden gemaakt via de campagnesite, de website van de OVAM, de website van Databank Ondergrond Vlaanderen en de Woningpas. Deze instrumenten zullen geen direct identificerende persoonsgegevens bevatten.

De bodemverontreinigingsverkenner is vrij publiek toegankelijk. De achterliggende data en informatie is toegankelijk volgens de modellicentie voor gratis hergebruik.

De bodemverontreinigingsfiche is toegankelijk via de website met toegangscontrole via een toegangs- en gebruikersbeheer van de Vlaamse overheid. Voor de achterliggende data en informatie zal er eerst een technische aansluitprocedure doorlopen worden. Bij het opvragen van de informatie nadien zal er ook telkens via de website met toegangscontrole via een toegangs- en gebruikersbeheer van de Vlaamse overheid worden gegaan.

De bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiche wil eigenaars, bewoners, gebruikers, exploitanten, houders van zakelijke rechten, rechtspersonen en overheden bereiken. Deze personen hebben een belang bij deze informatie ingevolge artikel 23 van de Grondwet op grond waarvan ieder het recht heeft op een menswaardig leven. Dit recht omvat ook het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, het recht op bescherming van de gezondheid, het recht op een behoorlijke huisvesting en recht op informatie binnen de werksomgeving.

Verder is één van de centrale doelstellingen van het Bodemdecreet om een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak te scheppen waarbij educatie en voorlichting van de doelgroepen inzake bodembeheer wordt gestimuleerd (art. 3, §1 Bodemdecreet). Ook moet de OVAM haar taken uitvoeren door onder meer gegevens te verzamelen over de factoren, inrichtingen en activiteiten die aanleiding gaven of kunnen geven tot bodemverontreiniging. Deze gegevens worden ook verwerkt met het oog op het rapporteren en informeren (art. 10.3.3, §4 Decreet van 5 april 1995 algemene bepalingen milieubeleid). Op basis van deze bepalingen heeft eenieder een toegangsrecht tot de inhoud van de bodemverontreinigingsfiche voor diens leefomgeving. De leefomgeving omvat de gronden die impact kunnen hebben op o.a. waar iemand woont, werkt, waar de kinderen naar school gaan of waar iemand zich ontspant. In die zin is ieders leefomgeving ruimtelijk niet afgelijnd en veranderlijk, maar desondanks toch relatief klein.

De gebruiker van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches zal zich met oog op toegang tot de bodeminformatie ook telkenmale akkoord moeten verklaren met:

- ofwel de voorwaarden voor gebruik in lijn met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het doel om vanuit het algemeen belang toegang te verlenen tot informatie over de leefomgeving. Een ander gebruik van de informatie wordt niet toegestaan.

- ofwel de modellicentie voor gratis hergebruik, vermeld in artikel 7, 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 2016 tot uitvoering van titel II, hoofdstuk 4, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, betreffende het hergebruik van overheidsinformatie en tot bepaling van de kosteloze uitwisseling van bestuursdocumenten tussen instanties, vermeld in artikel III.72 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

De OVAM zal bij het verlenen van de toegang tot de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches steeds de AVG naleven. Ook elke ontvanger van gegevens uit voornoemde instrumenten dient als afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijke steeds de AVG na te leven en mag de ontvangen informatie behoudens een specifieke toestemming van de OVAM niet verder hergebruiken. De regelgeving inzake het hergebruik van overheidsinformatie uit het Bestuursdecreet blijft met andere woorden onverkort van toepassing. Dat hergebruik (dat bv. een commercieel hergebruik zou kunnen zijn) vereist overeenkomstig artikel II.62/8 ev. van het Bestuursdecreet immers een specifieke aanvraag van de betrokken en beoordeling door de OVAM. Het Bodemdecreet wijkt op dat punt niet af van de regeling uit het Bestuursdecreet.”

55. De VTC merkt op dat is hergebruik van persoonsgegevens op grond van de hergebruikregeling in principe niet mogelijk is: als uitzonderingsgronden van de openbaarheidsregeling de openbaarmaking niet toelaten, dan is ook hergebruik niet mogelijk. Voor de resterende persoonsgegevens waarvan de openbaarmaking geen inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer kan hergebruik enkel maar voor zover voldaan is aan de vereisten van de AVG. Er is wel een bijzondere regeling voor het hergebruik van persoonsgegevens ingevoegd door het digitaliseringsdecreet op grond van de Data Governance Verordening¹⁴ (Hoofdstuk 4/1 van titel II van het Bestuursdecreet), maar die houdt geen verplichting in tot hergebruik.
56. De VTC begrijpt dat de Adviesvrager al rekening heeft willen houden met haar in overleg gegeven opmerkingen over het niet aanvaardbaar zijn van het publiek maken van deze informatie zonder enige afweging of beperking¹⁵.
57. Het ter beschikking stellen van persoonsgegevens op het internet is hoe dan ook disproportioneel: het ter beschikking stellen van persoonsgegevens aan iedereen ter wereld is niet vereist om het doeleinde dat de decreetgever op het oog heeft te realiseren.
58. Met het Ontwerp worden er beperkingen opgelegd aan de (al dan niet commerciële) ontvangers van de informatie. Er wordt ook voorzien in een systeem van toegangsrechten dat gedeeltelijk tegemoetkomt aan de vraag van de VTC om niet alle informatie met elke internetgebruiker te delen.
59. Wat nog ontbreekt volgens de VTC is het volgende:
 - ten eerste: een afweging of de openbaarmaking noodzakelijk is om het doel te bereiken dat de Adviesvrager beoogt: dit wordt niet duidelijk genoeg gedaan;
 - ten tweede: er wordt een systeem met toegangsrechten opgezet¹⁶, maar het is niet duidelijk wie de groep is die toegang zal krijgen en welke afweging daar gemaakt wordt, zodat ook de beoordeling van de proportionaliteit op dit punt nog niet mogelijk is.

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32022R0868>

¹⁵ H.v.J., 22 november 2022, gevoegde zaken C-37/20 en C-601/20, nr. 64 : Meer in het bijzonder blijven de uitzonderingen op de bescherming van de persoonsgegevens en de beperkingen ervan binnen de grenzen van het strikt noodzakelijke, met dien verstande dat wanneer een keuze mogelijk is tussen meerdere geschikte maatregelen voor de verwezenlijking van de rechtmatig nagestreefde doelstellingen, de maatregel moet worden gekozen die het minst belastend is. Bovendien kan een doelstelling van algemeen belang niet worden nagestreefd zonder rekening te houden met het feit dat deze doelstelling moet worden verzoend met de door de maatregel aangetaste grondrechten, zulks via een evenwichtige afweging tussen de doelstelling en de op het spel staande rechten, om ervoor te zorgen dat de door die maatregel berokkende nadelen niet onevenredig zijn aan het nagestreefde doel. Bijgevolg moet de mogelijkheid om een beperking van de door de artikelen 7 en 8 van het Handvest gewaarborgde rechten te rechtvaardigen, worden beoordeeld door de ernst te bepalen van de inmenging die een dergelijke beperking meebrengt, en moet worden nagegaan of het belang van de met die beperking nagestreefde doelstelling van algemeen belang in verhouding staat tot die ernst (zie in die zin arresten van 26 april 2022, Polen/Parlement en Raad, C-401/19, EU:C:2022:297, punt 65, en 21 juni 2022, Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, punten 115 en 116 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

¹⁶ Het is perfect mogelijk om een eigen systeem voor toegang op te zetten (d.w.z. los van de bestaande openbaarheidsregeling). Daarbij kan aan een bepaalde groep een sterker toegangsrecht worden toegekend in functie van bepaalde belangen.

60. Er moet rekening mee gehouden worden dat artikel 7 van het Handvest¹⁷ (persoonlijke levenssfeer) en artikel 8 EVRM vragen dat de minst invasieve inbreuk op de persoonlijke levenssfeer wordt toegepast, terwijl de principes van toepassing bij artikel 8 van het Handvest (bescherming persoonsgegevens) overeenkomen met de principes van artikel 5 AVG, en dat mogelijk zowel artikel 7 als 8 van het Handvest hier van toepassing zijn. De VTC beveelt aan dat deze noodzakelijke afwegingen gebeuren aan de hand van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling.
61. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
62. Wat de **bewaartermijnen** betreft, merkt de VTC dat die vastgelegd worden in het Ontwerp:
- art. 15, 11 en 12 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174bis, §7:

“§7. De persoonsgegevens worden bewaard tot 10 jaar na afhandelen van het dossier of 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen.

In afwijking van het eerste lid worden de gegevens van het grondeninformatieregister, vermeld in artikel 5, §1, bewaard zolang de decretale taak duurt.”

De Memorie geeft hierover volgende verduidelijking:

“Paragraaf 7 van het nieuwe artikel 174bis van het Bodemdecreet bepaalt de bewaartermijn. Deze termijn is ingegeven door de redelijke maximumtermijn om een dossier te behandelen. In bepaalde gevallen is de wettelijke verjaringstermijn langer. Het gaat om juridische geschillen over een onroerend goed waarop de dertigjarige verjaringstermijn voor zakelijke rechtsvorderingen van artikel 2262 van het oud BW van toepassing is of waarop de dertigjarige verjaringstermijn voor rechtsvorderingen ingesteld door publieke overheden tot vergoeding van de kosten voor maatregelen tot voorkoming en herstel van milieuschade rechtsvorderingen van artikel 2277ter van het oud BW van toepassing. In dat geval is de bewaartermijn de langste termijn. In andere gevallen heeft de OVAM een decretale taak om informatie te beheren, bv. in het kader van het grondeninformatieregister, en zullen de persoonsgegevens die in dat kader worden verwerkt ook worden bijgehouden zolang de OVAM deze decretale taak zal uitoefenen. Bodeminformatie is uit zijn aard nuttig dienend als de koppeling van de beschikbare (en historische) bodeminformatie uit het Grondeninformatieregister kan worden gemaakt met een specifieke grond. Gronden zullen in principe niet verdwijnen, waardoor de informatie voldoende lang moet kunnen worden bijgehouden en een lange bewaartermijn noodzakelijk is. De informatie over de gronden kan echter wel evolueren in de tijd. Uiteraard dient de OVAM zich te houden aan het juistheidsbeginsel (art. 5, lid 1, d) AVG) en dienen gegevens die onjuist of achterhaald zouden blijken, te worden gecorrigeerd. Specifiek voor de bodemverontreinigingsfiche en bodemverontreinigingsverkenner kunnen betrokkenen onjuistheden signaleren bij de OVAM. Daarnaast zal de OVAM per administratief proces waar persoonsgegevens worden verwerkt een specifieke bewaartermijn met een motivering opnemen in de selectielijsten die in het kader van artikel III.87 Bestuursdecreet worden opgesteld.”

- art. 16, 8 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174ter, §6:

“§6. De persoonsgegevens worden bewaard zolang de grond is opgenomen in de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7, of 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen.”

- art. 17, 8 van het Ontwerp dat het nieuwe artikel 174quater, §6:

¹⁷ Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007 (Europees Charter - gecons versie: 2010/C 83/02 Pub 30.3.2010)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:NL:PDF>

“§6. De persoonsgegevens worden bewaard tot 10 jaar na het beëindigen van de werkzaamheden van de bodemsaneringsdeskundige, vermeld in paragraaf 2, of 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen.”

63. Wat de verwijzing naar het Bestuursdecreet betreft, wijst de VTC er op dat de voorgestelde bepalingen geen maximale termijnen vastleggen. Voor artikel 16 en 17 wordt er geen verantwoording gegeven zodat de VTC dat niet kan beoordelen.

6. Juistheid

64. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).

65. Het Ontwerp zelf bevat geen bepalingen hierover.

66. De Memorie stelt hierover het volgende:

“De verwerkingsverantwoordelijken zullen de beginselen voor de verwerking van persoonsgegevens (rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie; gerechtvaardigd doel en doelbinding; minimale gegevensverwerking; juistheid; opslagbeperking; integriteit en vertrouwelijkheid; verantwoordingsplicht) in acht nemen. De OVAM heeft in dit kader akte genomen van het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie op het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen in het VLAREBO-besluit van 14 december 2007 om de nodige maatregelen te nemen voor de juistheid van de gegevens en om de transparantiemaatregelen uit te werken (Vlaamse Toezichtcommissie, Advies wetgeving VTC nr. 23/100 van 12 september 2023). Deze voorwaarden zijn uitgewerkt in de praktijk, maar zijn omwille van het verbod op herhalingen van hogere regelgeving (overschrijfverbod) niet (expliciet) opgenomen het Bodemdecreet.

(...)

De informatie over de gronden kan echter wel evolueren in de tijd. Uiteraard dient de OVAM zich te houden aan het juistheidsbeginsel (art. 5, lid 1, d) AVG) en dienen gegevens die onjuist of achterhaald zouden blijken, te worden gecorrigeerd. Specifiek voor de bodemverontreinigingsfiche en bodemverontreinigingsverkenner kunnen betrokkenen onjuistheden signaleren bij de OVAM. Daarnaast zal de OVAM per administratief proces waar persoonsgegevens worden verwerkt een specifieke bewaartermijn met een motivering opnemen in de selectielijsten die in het kader van artikel III.87 Bestuursdecreet worden opgesteld.”

67. De VTC heeft hier geen opmerkingen bij.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

68. Artikel 12 ,AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

69. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 65, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

70. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
71. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
72. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
73. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁸ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁹ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer²⁰ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom²¹.
74. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover²².
75. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
 - aanstellen van een DPO door de verwerker;
 - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.
76. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren²³.

¹⁸ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁹ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

²⁰ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verscheidende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

²¹ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

²² <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

²³ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

77. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- categorieën van persoonsgegevens verder uitwerken (luik 5);
- de doelstellingen en gegevens per ontvanger bepalen, eventueel in een uitvoeringsbesluit (luik 5);
- een belangenafweging toepassen in het kader van het publiek (toegankelijk) maken van persoonsgegevens met de bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiches;
- enkele bewaartermijnen verder motiveren.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-12-18 13:51:13 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

Vlaamse
overheid

VOORONTWERP VAN DECREET
van 19 januari 2024

Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen in het bodemdecreet van 27 oktober 2006

Art. 2. In artikel 2 van het bodemdecreet van 27 oktober 2006, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 27° wordt een zin toegevoegd, die luidt als volgt:

“De vroegere waterbeheerder van een onbevaarbare waterloop wordt geacht rechtsvoorganger te zijn van de huidige waterbeheerder als laatstgenoemde waterbeheerder is geworden als gevolg van de herindeling van de waterloop op grond van een rangschikkingsbesluit overeenkomstig artikel 4 of 4bis van de Wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen;”;

2° een punt 39° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“39° algemene verordening gegevensbescherming: de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).”.

Art. 3. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt een artikel 5bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 5bis. §1. De OVAM maakt via een bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiches informatie uit het grondeninformatieregister en informatie over zorgzaam beheer van bodems toegankelijk voor het publiek.

De informatie uit het grondeninformatieregister, vermeld in lid 1, heeft onder meer betrekking op de volgende elementen:

- 1° de ligging van gronden;
- 2° de bodemkwaliteit van gronden;
- 3° informatie over de bescherming van mens en milieu tegen de risico's van bodemverontreiniging;
- 4° de onderliggende data van de informatie, vermeld in punt 2° en 3°.

§2. De bodemverontreinigingsverkenner toont op kaart de informatie, vermeld in paragraaf 5, 2° en 3°, waarbij de informatie, vermeld in paragraaf 5, 1°, als ruimtelijke referentie zichtbaar is.

De bodemverontreinigingsverkenner is vrij toegankelijk voor het publiek.

§3. De bodemverontreinigingsfiche geeft per grond een overzicht van de informatie vermeld in paragraaf 5, punt 1° tot en met 3°. De onderliggende informatie, vermeld in paragraaf 5, 4°, wordt via de bodemverontreinigingsfiche ter beschikking gesteld na het doorlopen van een aansluitprocedure en toegangscontrole als vermeld in lid 2.

Een natuurlijke persoon of natuurlijke persoon verbonden aan een rechtspersoon heeft na toegangscontrole toegang tot de bodemverontreinigingsfiche. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de regeling van de toegangscontrole.

§4. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de wijze waarop de inhoud van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches wordt weergegeven

Art. 4. In artikel 8bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017 en gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, eerste zin, wordt tussen de woorden “verleent zijn medewerking aan de” en het woord “audits” het woord “technische” ingevoegd;

2° in het eerste lid, derde zin, worden de woorden “het kwaliteitssysteem dat” vervangen door de woorden “de technische aspecten die”;

3° het derde lid wordt opgeheven;

4° aan de bestaande tekst, die paragraaf 1 zal vormen, wordt een paragraaf 2 en 3 toegevoegd, die luiden als volgt:

“§2. De erkende bodemsaneringsdeskundige laat periodiek een procesaudit uitvoeren. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over de periodiciteit van de verplichting tot uitvoering van de procesaudit.

De procesaudit heeft tot doel de processen van het kwaliteitssysteem door te lichten dat de bodemsaneringsdeskundige hanteert bij het uitvoeren van zijn taken als bodemsaneringsdeskundige.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de inhoud en de uitvoering van en de rapportage over de technische audit en de procesaudit, het auditverslag, de corrigerende maatregelen en het plan van aanpak.”.

Art. 5. Aan artikel 57 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De bepalingen van artikel 47bis, §1, §2, en §3, eerste tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing. De beslissing dat een project-MER moet worden opgesteld, heeft van rechtswege de niet-ontvankelijkheid van het beperkt bodemsaneringsproject tot gevolg.”.

Art. 6. Aan artikel 104 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008, 23 december 2010 en 28 maart 2014, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Met behoud van de toepassing van artikel 105 zijn de bepalingen van dit artikel niet van toepassing voor de verontreiniging van de waterbodem die op de over te dragen grond tot stand gekomen is en voor de bodemverontreiniging op gronden ingevolge de verspreiding van de betreffende waterbodemverontreiniging.”.

Art. 7. Aan artikel 109 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008, 23 december 2010 en 28 maart 2014, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Met behoud van de toepassing van artikel 110 zijn bepalingen van dit artikel niet van toepassing voor de verontreiniging van de waterbodem die op de over te dragen grond tot stand gekomen is en voor de bodemverontreiniging op gronden ingevolge de verspreiding van de betreffende waterbodemverontreiniging.”.

Art. 8. In artikel 115, §5, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “en §4” opgeheven.

Art. 9. In artikel 132 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 28 maart 2014, wordt paragraaf 1 vervangen als volgt:

“§1. De verplichting om op eigen kosten de bodemsanering voor de verontreiniging, vermeld in artikel 130, § 2, uit te voeren, rust op de beheerder van de waterbodem.

Als in het waterbodemonderzoek wordt vastgesteld op welke grond de verontreiniging van de waterbodem en van de gronden die verontreinigd zijn als

gevolg van de verspreiding van de waterbodem of het oppervlaktewater tot stand gekomen is, rust in afwijking van het eerste lid de saneringsplicht voor de verontreiniging op de persoon, vermeld in artikel 22.

Als in het waterbodemonderzoek wordt vastgesteld op welke grond of gronden een deel van de verontreiniging van de waterbodem en van de gronden die verontreinigd zijn ten gevolge van de verspreiding van de verontreiniging van de waterbodem of het oppervlaktewater tot stand gekomen is, rust in afwijking van het eerste en het tweede lid, de saneringsplicht voor de verontreiniging gezamenlijk op de beheerder van de waterbodem en de persoon of personen, vermeld in artikel 22. De (pre)financiering van de gezamenlijke verplichting tot bodemsanering gebeurt door de saneringsplichtige personen volgens een verdeelsleutel die de OVAM op basis van de beschikbare gegevens naar alle redelijkheid vaststelt. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de vaststelling van de verdeelsleutel.”.

Art. 10. In artikel 155, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 12 december 2008, wordt de zinsnede “, de vrijstelling van de saneringsplicht of de exoneration van de verplichting om een site-onderzoek uit te voeren” vervangen door de woorden “of de vrijstelling van de saneringsplicht”.

Art. 11. Aan artikel 156 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De vrijstelling van de bodemonderzoeksverplichting, vermeld in artikel 31, §1 en §2, die eigenaar of de verwerver krachtens artikel 31, §3 of §4, heeft verkregen, vervalt van rechtswege voor de betrokken eigenaar of verwerver bij vaststelling conform artikel 172 dat hij geen gevolg geeft aan het bevel van de OVAM, vermeld in artikel 171. In dat geval heeft de betrokken eigenaar of verwerver van rechtswege de verplichting om het oriënterend bodemonderzoek uit te voeren binnen de door OVAM bepaalde termijn.”.

Art. 12. In artikel 157 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede “afdelingen III, VI en VII” vervangen door de zinsnede “afdelingen III en VI”;

2° aan het eerste lid wordt een zin toegevoegd, die luidt als volgt:

“Vooraleer de beslissing te nemen om de bodemsanering voor de betreffende bodemverontreiniging ambtshalve uit te voeren, kan de OVAM op basis van het verslag van het beschrijvend bodemonderzoek de persoon die de betreffende bodemverontreiniging heeft veroorzaakt, aanmanen om de bodemsanering of de andere maatregelen, vermeld in afdelingen III en VI van hoofdstuk VI, uit te voeren binnen de door haar bepaalde termijn. Alle belanghebbenden kunnen tegen de aanmaning van de OVAM beroep indienen bij de Vlaamse Regering overeenkomstig de bepalingen van artikelen 153 tot en met 155.”;

3° een derde lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De vrijstelling van de verplichting om het beschrijvend bodemonderzoek of de bodemsanering uit te voeren die de exploitant, gebruiker, eigenaar of de verwerver krachtens de bepalingen van het Bodemdecreet heeft verkregen, vervalt van rechtswege voor de betrokken exploitant, gebruiker, eigenaar of verwerver bij vaststelling conform artikel 172 dat hij geen gevolg geeft aan het bevel van de OVAM, vermeld in artikel 171. In dat geval heeft de betrokken exploitant, gebruiker, eigenaar of verwerver van rechtswege de verplichting om het beschrijvend bodemonderzoek of de bodemsanering uit te voeren binnen de door de OVAM bepaalde termijn.”.

Art. 13. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt een artikel 161bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 161bis. De saneringsplichtige, vermeld in artikel 11, 22 en 132, §1, stelt op verzoek van de OVAM, financiële zekerheden tot waarborg van de uitvoering van de verplichting tot beschrijvend bodemonderzoek, bodemsanering en eventuele nazorg opgelegd door of krachtens dit decreet. De OVAM kan de aanpassing van de voormelde financiële zekerheid eisen. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over het bedrag en de looptijd van de financiële zekerheden, en de wijze waarop die financiële zekerheden worden gesteld en aangepast.”.

Art. 14. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt een titel Vbis ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel Vbis. Bescherming van persoonsgegevens”.

Art. 15. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174bis. §1. Deze bepaling regelt de verwerking van persoonsgegevens door de verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in paragraaf 2.

De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten is noodzakelijk voor de vervulling van een wettelijke of decretale verplichting overeenkomstig artikel 6, eerste lid, c), van de algemene verordening gegevensbescherming of voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. Met behoud van de toepassing van het tweede lid en de artikelen 174ter en 174quater en tenzij uitdrukkelijk elders bepaald, treedt de OVAM op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor verwerkingen van persoonsgegevens beschreven in of volgend uit dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten.

De Vlaamse Regering verwerkt persoonsgegevens in het kader van het administratief beroep en in het kader van de artikelen 95, 98, 139, 164 en 165. Ze treedt daarbij op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§3. De persoonsgegevens worden verwerkt voor de volgende doeleinden:

- 1° de opvolging van de bodemdossiers;
- 2° het beheer van bodeminformatie;
- 3° het beheer van ambtshalve opdrachten;
- 4° de behandeling van bodemrapporten;
- 5° de behandeling van financiële instrumenten;
- 6° het beheer van doelgroepgerichte instrumenten;
- 7° de aflevering van erkenningen in het kader van het bodembeheer;
- 8° de ontsluiting en verspreiding van bodeminformatie;
- 9° het toezicht op de bodemsaneringsdeskundigen en de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, en de bevordering van de kwaliteit van de uitvoering van hun taken;
- 10° de rapportage aan het Vlaams Parlement;
- 11° het beheer van het administratief beroep;
- 12° het beheer van het toezicht en de handhaving;
- 13° de beveiliging van systemen in het kader van de bovenstaande doelstellingen.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar en de gebruiker van de grond en de exploitant op de grond;
- 2° de rechtsvoorgangers, de rechtsopvolgers en de vertegenwoordigers van de personen, vermeld in punt 1°;
- 3° de contactpersonen van erkende organisaties;
- 4° de personen werkzaam bij de politiediensten en overheidsinstanties, vermeld in artikel II.28, §1, eerste lid, van het bestuursdecreet van 7 december 2018, die bevoegdheid hebben of openbare verantwoordelijkheden of functies uitoefenen inzake het leefmilieu of het waterbeleid;
- 5° de instrumenterende ambtenaren;
- 6° andere belanghebbende.

§5. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende categorieën van persoonsgegevens:

- 1° contactgegevens;
- 2° identificatiegegevens;
- 3° rijksregisternummer;
- 4° ondernemingsnummer;
- 5° gegevens die verband houden met de grond;
- 6° opleidings- en beroepsgegevens en andere gegevens in het kader van de erkenningsbeslissingen;
- 7° gegevens die de aanvrager, onderzoeksplichtige of saneringsplichtige ter beschikking stelt om de beleidsinstrumenten van dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten toe te passen;
- 8° gegevens die blijken uit het beheer van het administratief toezicht en de handhaving;
- 9° loggegevens.

Voor de uitvoering van haar opdrachten heeft de OVAM het recht om het rijksregisternummer te gebruiken.

§6. De OVAM kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 5, verstrekken aan:

- 1° natuurlijke personen of rechtspersonen aan wie gegevens ter beschikking moeten worden gesteld in het kader van de uitvoering van dit decreet;
- 2° Europese, internationale, Belgische en Vlaamse instellingen waaraan de OVAM moet rapporteren;
- 3° toezichthouders die belast zijn met het toezicht op de bepalingen van dit decreet;
- 4° professionele raadgevers van betrokkenen, vermeld in paragraaf 6, 1°, of van de OVAM of andere belanghebbenden;
- 5° bodemsaneringsdeskundigen of de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II;
- 6° derden wanneer OVAM een verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken;
- 7° de Vlaamse Milieumaatschappij;
- 8° het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid;
- 9° het Departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse overheid;
- 10° de overheidsdiensten aan wie de OVAM gegevens verstrekt in het kader van haar bevoegdheden.

§7. De persoonsgegevens worden bewaard tot 10 jaar na afhandelen van het dossier of 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen.

In afwijking van het eerste lid worden de gegevens van het grondeninformatieregister, vermeld in artikel 5, §1, bewaard zolang de decretale taak duurt.

§8. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet.”.

Art. 16. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174ter. §1. De gemeenten treden op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming in het kader van het beheer van de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7, en waar de burgemeester optreedt als bevoegde overheid bij schadegevallen, vermeld in artikel 75, tweede lid.

De verwerkingen door de gemeenten zijn noodzakelijk voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. De gemeente verwerkt de persoonsgegevens voor de volgende doeleinden:

- 1° het beheer van de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7;
- 2° de beoordeling van de schadegevallen, vermeld in artikel 75, tweede lid.

§3. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende gegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° adresgegevens;
- 3° gegevens over de exploitatie;
- 4° gegevens die verband houden met de grond.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar van de grond;
- 2° de exploitant op de grond;
- 3° de bodemsaneringsdeskundigen en de bodembeheerorganisaties.

§5. De gemeente kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, verstrekken aan:

- 1° de OVAM in het kader van artikel 7, §2;
- 2° derden als de gemeente een wettelijke verplichting heeft of een taak van algemeen belang om de persoonsgegevens te verstrekken.

§6. De persoonsgegevens worden bewaard zolang de grond is opgenomen in de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7, of 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen.”.

Art. 17. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174quater. §1. De bodemsaneringsdeskundige treedt op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor de doeleinden, vermeld in paragraaf 2.

De verwerkingen door de bodemsaneringsdeskundige is noodzakelijk voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. De bodemsaneringsdeskundige verwerkt de persoonsgegevens voor de volgende doeleinden:

- 1° de uitvoering van bodemonderzoeken en de opmaak van het verslag ervan;
- 2° het opstellen van bodemsaneringsprojecten;
- 3° de opvolging van bodemsaneringswerken;
- 4° het nemen van maatregelen ten aanzien van de bodem;
- 5° het beheer van het gebruik en de traceerbaarheid van bodemmaterialen.

§3. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende gegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° adresgegevens;
- 3° gegevens die verband houden met de grond.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar en gebruiker van de grond;

- 2° de exploitant op de grond;
- 3° de bodemsaneringsdeskundige;

§5. De bodemsaneringsdeskundige kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, verstrekken aan:

- 1° de OVAM;
- 2° derden als de bodemsaneringsdeskundige een wettelijke of decretale verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken.

§6. De persoonsgegevens kunnen worden bewaard tot maximaal 10 jaar na het beëindigen van de werkzaamheden van de bodemsaneringsdeskundige, vermeld in paragraaf 2, of tot maximaal 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen.”.

Art. 18. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174quinquies. §1. Voor de doelstellingen, vermeld in artikel 138, zijn bodemsaneringsdeskundigen en de organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, de verwerkingsverantwoordelijken.

§2. Voor de doelstellingen, vermeld in titel III, hoofdstuk VI, afdeling VIIbis, is het Fonds, zoals bepaald in art. 82bis, 2°, de verwerkingsverantwoordelijke.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 19. De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van artikel 4, 5 en 9 van dit decreet.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 75.421/16
van 17 april 2024

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006’

Op 22 januari 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006’.

Het voorontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 9 april 2024. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 17 april 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest is een verzameldecreet dat ertoe strekt om diverse wijzigingen aan te brengen in het decreet van 27 oktober 2006 ‘betreffende de bodemsanering en de bodembescherming’ (hierna: “Bodemdecreet”). Een aantal van die wijzigingen zijn inhoudelijk van aard en betreffen de optimalisering van de procedure met betrekking tot de ambtshalve uitvoering van bodemonderzoeken en bodemsanering. Andere wijzigingen zijn juridisch-technische aanpassingen en correcties of betreffen de verwerking van persoonsgegevens.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

3. Het ontworpen artikel 5*bis* van het Bodemdecreet introduceert de informatie-instrumenten ‘bodemverontreinigingsverkenner’ en ‘bodemverontreinigingsfiches’ in het Bodemdecreet.² In de ontworpen paragrafen 2 en 3 zijn verkeerde interne verwijzingen opgenomen. De verwijzingen naar de onbestaande paragraaf 5 moeten telkens worden vervangen door verwijzingen naar paragraaf 1, zoals de gemachtigde heeft bevestigd.

4. Luidens het ontworpen artikel 5*bis*, § 1, eerste lid, van het Bodemdecreet maakt de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (hierna: OVAM) informatie toegankelijk voor het publiek uit het grondeninformatieregister en informatie over zorgzaam beheer van bodems. Het ontworpen tweede lid somt de elementen op waarop de informatie uit het grondeninformatieregister onder meer betrekking heeft.

Een vergelijkbare indicatie voor de invulling van de notie “zorgzaam beheer van bodems” ontbreekt echter. Dit dient te worden verholpen zodat duidelijk is waarop deze informatie betrekking heeft, temeer daar ook de memorie van toelichting op dit punt geen duidelijkheid biedt.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Artikel 3 van het voorontwerp voegt een nieuw artikel 5*bis* in het Bodemdecreet in. De gemachtigde heeft bevestigd dat dit artikel wordt ingevoegd in titel III ‘Bodemsanering’ – hoofdstuk I ‘Identificatie en inventarisatie van gronden’ – afdeling I ‘Grondeninformatieregister’. In de inleidende zin van artikel 3 moet worden verduidelijkt dat de invoeging gebeurt in die afdeling.

5. OVAM is een intern verzelfstandigd agentschap (IVA) met rechtspersoonlijkheid³ en maakt deel uit van de Vlaamse overheid in de zin van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.⁴ De informatie die middels de hier ontworpen instrumenten toegankelijk voor het publiek wordt gemaakt, vormt milieu-informatie in de zin van dat decreet⁵ en de ontworpen bepaling doet geen afbreuk aan de verplichtingen die het Bestuursdecreet ter zake oplegt.

6. Het ontworpen artikel *5bis* is algemeen en open geformuleerd. De definitie van ‘bodemverontreinigingsverkenner’ is echter opgenomen in de memorie van toelichting. Aangezien het gaat om een sleutelbegrip, dient die definitie te worden opgenomen in het Bodemdecreet zelf.

De memorie van toelichting stelt bovendien al een aantal nadere regels in het vooruitzicht. Zo bepaalt het ontworpen artikel *5bis*, § 1, eerste lid, van het Bodemdecreet dat de informatie toegankelijk wordt gemaakt “voor het publiek”, wat neerkomt op een actieve openbaarmakingsplicht voor OVAM ten aanzien van het publiek in het algemeen. In de memorie van toelichting worden echter gezinspeeld op beperkingen op de toegang tot informatie via de toegangscontrole. Daarbij zou de toegang in een eerste fase worden beperkt tot “personen met een binding met het Vlaamse grondgebied”, en enkel met het oog om kennis te krijgen over hun “leefomgeving”. De vraag rijst of die toegang zo niet te beperkend wordt ingevuld. Zo blijkt bijvoorbeeld niet of iemand, mogelijk ook een EU-burger uit een andere lidstaat, die op zoek gaat naar een bouwgrond in een regio waar deze persoon op dat ogenblik niet woont, noch werkt, doorheen de toegangscontrole kan geraken om toegang te hebben tot de bodemverontreinigingsfiche of de onderliggende data.

Het ontworpen artikel *5bis*, § 3, van het Bodemdecreet voorziet weliswaar in een delegatie aan de Vlaamse Regering om de nadere regels vast te stellen over de regeling van de toegangscontrole, maar daaruit volgt niet dat OVAM die toegang tot de informatie mag beperken. Indien dat de bedoeling is, moet die mogelijkheid blijken uit de ontworpen bepaling.

7. Het ontworpen artikel *5bis*, § 1, tweede lid, van het Bodemdecreet somt een aantal elementen van de informatie op die de bodemverontreinigingsverkenner ontleent aan het grondeninformatieregister. Dat register wordt geregeld in het (ongewijzigde) artikel 5 van het Bodemdecreet, maar die bepaling somt niet op welke (persoons)gegevens in dat register zijn opgenomen. Dat overzicht is wel opgenomen in artikel 13 van het VLAREBO-besluit van 14 december 2007.⁶

³ Artikel 10.3.1 van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (hierna: “DABM”).

⁴ Artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

⁵ Artikel I.4, 11°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

⁶ Besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 ‘houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming’ (VLAREBO-besluit van 14 december 2007). Artikel 13 luidt als volgt:

“De OVAM neemt een grond op in het Grondeninformatieregister wanneer ze over de volgende gegevens beschikt: 1° de ligging van de grond: de kadastrale gegevens van de grond of een duidelijke ruimtelijke afbakening van de grond op basis van het in het Vlaamse Gewest gehanteerde coördinatenstelsel die onweerlegbaar de ligging ten opzichte van de perceelsgrenzen bepaalt;

7.1. Uit die bepaling blijkt dat die informatie ook betrekking heeft op persoonsgegevens, die krachtens het ontworpen artikel 5*bis* van het Bodemdecreet verder zullen worden verwerkt. Ter nakoming van het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 22 van de Grondwet, dienen de essentiële elementen van de verwerking van de persoonsgegevens in het grondeninformatieregister te worden bepaald bij decreet.⁷

Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt immers voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke inmenging in het recht op het privéleven, dat het formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd. Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de “essentiële elementen” voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.⁸

Bijgevolg moeten de ‘essentiële elementen’ van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel ‘essentiële elementen’ uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.⁹

In het licht hiervan zal artikel 5 van het Bodemdecreet op dit punt moeten worden aangevuld. Die aanvulling dringt zich ook op omwille van het bij artikel 15 van het voorontwerp ontworpen artikel 174*bis*, § 7, tweede lid, van het Bodemdecreet, dat betrekking heeft op de

2° de identiteit van de eigenaar van de grond;

3° minstens een van de volgende gegevens over de grond:

- a) informatie over de grond afkomstig uit de gemeentelijke inventaris;
- b) relevante gegevens met betrekking tot de bodemkwaliteit van de grond, die vastgesteld zijn door bodemsaneringsdeskundigen, politiediensten of overheidsinstanties als vermeld in artikel II.28, § 1, eerste lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die bevoegdheid hebben of openbare verantwoordelijkheden of functies uitoefenen inzake het leefmilieu of het waterbeleid”.

⁷ Zie artikel 15 van het voorontwerp.

⁸ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

⁹ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119, opmerking 101. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2; GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.74.1; GwH 17 mei 2023, nr. 75/2023, B.55.2.1.

bewaartermijn voor de persoonsgegevens die door OVAM worden verwerkt, zodat duidelijk moet zijn welke gegevens voor de daar vermelde termijn kunnen worden bewaard.¹⁰

7.2. Het ontworpen artikel *5bis*, § 1, tweede lid, van het Bodemdecreet somt een aantal elementen op van de informatie die de bodemverontreinigingsverkenner geacht wordt te ontleen aan het grondeninformatieregister. De informatie vermeld in de punten 3° en 4° van die ontworpen bepaling wordt niet vermeld in artikel 13 van het VLAREBO-besluit van 14 december 2007, zodat onzeker is of die informatie wel beschikbaar is in het grondeninformatieregister. Indien het de bedoeling is dat die informatie uit het grondeninformatieregister kan worden opgevraagd, moet artikel 5 van het Bodemdecreet worden aangevuld om te garanderen dat die informatie daarin daadwerkelijk beschikbaar is. Indien die informatie uit andere bronnen dan het grondeninformatieregister moet worden opgevraagd, moet dat tot uiting worden gebracht in het ontworpen artikel *5bis* van het Bodemdecreet.

Artikel 5

8. Artikel 5 voegt een tweede lid toe aan artikel 57 van het Bodemdecreet. Hierdoor zijn de artikelen *47bis*, §§ 1 en 2 en § 3, eerste tot en met vijfde lid, van het Bodemdecreet van overeenkomstige toepassing op beperkte bodemsaneringsprojecten. De beslissing dat een project-MER moet worden opgesteld, heeft van rechtswege de niet-ontvankelijkheid van het beperkt bodemsaneringsproject tot gevolg.

Aan de gemachtigde is gevraagd of de initiatiefnemer voor zo'n beperkt bodemsaneringsproject ook OVAM zelf kan zijn, en zo ja, waaruit dit blijkt. Indien dat mogelijk is, rijst immers de vraag of het dan ook OVAM is die beslist op basis van de screeningsnota of een project-MER vereist is. Dat zou dan weer op gespannen voet staan met de noodzaak om belangenconflicten te vermijden overeenkomstig artikel *9bis*, tweede lid, van richtlijn 2011/92/EU.¹¹

De gemachtigde antwoordde als volgt:

“Het Bodemdecreet voorziet met het instrument van het *beperkt* bodemsaneringsproject (in plaats van het reguliere bodemsaneringsproject: art. 47 Bodemdecreet) in een vereenvoudigde en snelle procedure voor de bodemsanering van bodemverontreinigingen die binnen een beperkt tijdsbestek (max. 180 dagen) kunnen worden gerealiseerd en die slechts een *beperkte impact* hebben op mens en milieu (art. 56 Bodemdecreet).

¹⁰ Zie ook opmerking 17 over het ontworpen artikel *174bis*, § 7, tweede lid, van het Bodemdecreet (artikel 15 van het voorontwerp).

¹¹ Artikel *9bis* van richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ‘betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten’ luidt als volgt:

“De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde instantie of instanties hun uit deze richtlijn voortvloeiende taken op objectieve wijze vervullen en zich niet bevinden in een situatie die tot een belangenconflict aanleiding geeft.

Indien de bevoegde instantie tevens de opdrachtgever is, brengen de lidstaten in elk geval binnen hun organisatie van administratieve bevoegdheden een passende scheiding aan tussen conflicterende functies bij het uitvoeren van de uit deze richtlijn voortvloeiende taken.”

Hoewel het toepassingsgebied van het beperkt bodemsaneringsproject zich beperkt tot bodemsaneringswerken die slechts een *beperkte* impact op mens en milieu hebben, kan *niet volledig* worden uitgesloten dat het toch activiteiten omvat waarvoor met toepassing van artikel 4.3.2, § 2bis, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid een *project-m.e.r.-screeningsnota* moet worden opgesteld. Voor het beperkt aantal gevallen waarin een project-m.e.r.-screeningsnota in het kader van de opmaak van het beperkt bodemsaneringsproject toch verplicht zou zijn, beoogt de voorgestelde decretale wijziging om de geïntegreerde procedure van artikel 47bis van het bodemdecreet toe te passen die geldt voor het reguliere bodemsaneringsproject.

In het Bodemdecreet heeft de decreetgever de verplichting tot uitvoering van bodemonderzoeken en eventuele bodemsanering (met in dat kader ook de opmaak van een bodemsaneringsproject/beperkt bodemsaneringsproject) toegewezen aan de saneringsplichtige persoon die in het decreet wordt aangeduid volgens een getrapt systeem. De saneringsplichtige persoon (personen) is (zijn) de volgende:

1° als op de grond waar de bodemverontreiniging tot stand is gekomen, een inrichting of activiteit gevestigd is die vergunnings- of meldingsplichtig is krachtens titel V DABM: de exploitant;

2° bij gebrek aan een exploitant, of als de exploitant is vrijgesteld van de saneringsplicht conform artikel 12 of 23 Bodemdecreet: de gebruiker van de grond waar de verontreiniging tot stand is gekomen. Als de exploitant vrijgesteld is van de saneringsplicht voor een deel van de bodemverontreiniging, rust de saneringsplicht van de gebruiker op dat deel van de bodemverontreiniging;

3° bij gebrek aan een exploitant en gebruiker, of als de exploitant en gebruiker vrijgesteld is van de saneringsplicht conform artikel 12 of 23 Bodemdecreet: de eigenaar van de grond waar de verontreiniging tot stand is gekomen. Als de exploitant en de gebruiker vrijgesteld zijn van de saneringsplicht voor een deel van de bodemverontreiniging, rust de saneringsplicht van de eigenaar op dat deel van de bodemverontreiniging.

Voor de bodemverontreinigingsgevallen waarbij voormelde personen in toepassing van artikel 12 of 23 van het Bodemdecreet van de saneringsplicht vrijgesteld zijn, heeft de decreetgever met oog op de bescherming van mens en milieu (algemeen belang) voorzien in de bevoegdheid voor de OVAM om ambtshalve de bodemonderzoeken en de bodemsanering uit te voeren (art. 157, eerste lid Bodemdecreet). In het kader van die taak van algemeen belang zou het dus mogelijk zijn dat de OVAM de initiatiefnemer is voor de opmaak van een beperkt bodemsaneringsproject onder leiding van een erkende bodemsaneringsdeskundige.

Dit geldt ook voor de gewestelijke toezichthouders van de OVAM die in geval van niet-naleving van de saneringsplicht door de hierboven vermelde saneringsplichtige personen in toepassing van artikel 172 van het Bodemdecreet en Titel XVI van het DABM (het zogenaamde ‘Milieuhandhavingsdecreet’) in voorkomend geval als bestuurlijke maatregel het initiatief zouden kunnen nemen om een beperkt bodemsaneringsproject uit te voeren in de plaats van en op kosten van de in gebreke blijvende saneringsplichtige.

Voor de goede orde willen we er op wijzen dat een beperkt bodemsaneringsproject wordt opgesteld *onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige* (artikel 57 en artikel 47, §2 Bodemdecreet). In het kader van het beperkt bodemsaneringsproject is het dan ook de bodemsaneringsdeskundige die de eventueel verplichte project-m.e.r.-screeningsnota opmaakt. Een bodemsaneringsdeskundige is een *onafhankelijke* deskundige erkend met toepassing van titel V, hoofdstuk 6, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (artikel 2, 30° Bodemdecreet). In het VLAREL van 19

november 2010 zijn gebruikseisen opgenomen die een onafhankelijke en objectieve uitvoering van de werkzaamheden van de erkende bodemsaneringsdeskundige moeten waarborgen. Zie onder meer artikel 34, §1 VLAREL dat als algemene gebruikseis vooropstelt dat het gebruik van de erkenning op een kwalitatief goede wijze verloopt, en de erkende persoon daarbij een objectieve en onafhankelijke houding aanneemt.

Verder voorziet artikel 53/5, §1 van het VLAREL als bijzondere gebruikseis dat de erkende bodemsaneringsdeskundige een kwaliteitsvolle uitvoering van de werkzaamheden garandeert, die ook de objectieve en onafhankelijke uitvoering van de dienstverlening omvat. De bodemsaneringsdeskundige kan geen gebruik maken van zijn erkenning als de objectieve en onafhankelijke uitvoering van de dienstverlening ten aanzien van de opdrachtgever of de uitvoerder van de bodemsaneringswerken niet kan worden gewaarborgd.

Met artikel 5 van het voorliggende voorontwerp van decreet wordt voorgesteld om ook de regeling van artikel 47bis van het Bodemdecreet voor reguliere bodemsaneringsprojecten van overeenkomstige toepassing te maken voor de beperkte bodemsaneringsprojecten. Dit impliceert overeenkomstig paragraaf 3 van voormelde bepaling dat de OVAM op basis van de project-m.e.r.-screeningnota die in voorkomend geval in het kader van een beperkt bodemsaneringsproject (beperkte impact op mens en milieu) onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige moet worden opgemaakt de beslissing neemt of een project-MER moet worden opgesteld.

Overeenkomstig artikel 9bis, tweede lid van richtlijn 2011/92/EU zorgen *de lidstaten ervoor dat de bevoegde instantie of instanties hun uit deze richtlijn voortvloeiende taken op objectieve wijze vervullen en zich niet bevinden in een situatie die tot een belangenconflict aanleiding geeft. Indien de bevoegde instantie tevens de opdrachtgever is, brengen de lidstaten in elk geval binnen hun organisatie van administratieve bevoegdheden een passende scheiding aan tussen conflicterende functies bij het uitvoeren van de uit deze richtlijn voortvloeiende taken. In overeenstemming hiermee zal de OVAM binnen de interne organisatie van de uitoefening van haar bevoegdheden een passende functiescheiding aanbrengen, zodat ze op objectieve wijze haar decretale taak kan uitvoeren tot beoordeling van de noodzaak tot opmaak van een project-MER op basis van een project-m.e.r.-nota die in voorkomend geval in het kader van een beperkt bodemsaneringsproject door een erkende bodemsaneringsdeskundige met de OVAM als opdrachtgever zal worden opgemaakt. In de memorie van toelichting bij voorliggende wijzigingsbepaling zal dit uitdrukkelijk worden vermeld.*

Met het voorstel van de gemachtigde om deze verduidelijking op te nemen in de memorie van toelichting kan worden ingestemd.

Artikel 9

9. Artikel 9 van het voorontwerp vervangt artikel 132, § 1, van het Bodemdecreet en voert een objectieve verplichting tot gezamenlijke bodemsanering in met een (pre)financiering op basis van een door OVAM te bepalen verdeelsleutel ten laste van de beheerder van de waterbodem en/of andere personen vermeld in artikel 22 van het Bodemdecreet (de exploitant, gebruiker of eigenaar van een inrichting of activiteit die aanleiding gaf tot de vervuiling).

Bijgevolg is het cruciaal om te weten wie de beheerder van de waterbodem is, wat niet blijkt uit het voorontwerp. De gemachtigde gaf daarover de volgende toelichting:

“Als het om de waterbodem van een ingedeelde onbevaarbare waterloop in de zin van de Wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen (art. 1, 1°) gaat, is de waterbeheerder inderdaad de beheerder van de waterbodem, zoals vermeld in het ontworpen artikel 132, §1 Bodemdecreet (en overigens ook reeds in het huidige artikel 132, §1 en 124 Bodemdecreet in werking sedert 1 juni 2008). Overeenkomstig artikel 16 van voormelde wet maken de *onbevaarbare waterlopen (inclusie de waterbodem) deel uit van het openbaar domein van de overheid die de waterloop in kwestie beheert. Artikel 7 van voormelde wet bepaalt wie de beheerder is van de onbevaarbare waterlopen (waterbeheerder) in het Vlaamse Gewest en wie bijgevolg beheerder is van de waterbodem van de betreffende onbevaarbare waterlopen: VMM, provincies, gemeenten, dan wel de polders en wateringen.*

Als het om de waterbodem van een waterweg (een als bevaarbaar aangeduide waterloop of kanaal met een verbindingsfunctie via het water, alsmede de havens en dokken: artikel 1.1.3., §2, 51° van Gecodificeerd Decreet van 15 juni 2018 betreffende het integraal waterbeleid) gaat, dan is het de beheerder van de waterweg die de beheerder is van de waterbodem van die waterweg, zoals bijvoorbeeld:

De Vlaamse Waterweg nv voor de waterbodem van de waterwegen, aangeduid krachtens artikel 5, §1 van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht.

De afdeling Maritieme Toegangspoort van het departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse overheid voor de waterbodem van de maritieme toegangswegen naar de zeehavens van Antwerpen, Gent, Oostende en Zeebrugge.

De havenbedrijven voor de waterbodem van de (kanaal)dokken in de havengebieden zoals geregeld in het Havendecreet van 2 maart 1999.”

Artikel 2, 2°, van het Bodemdecreet omschrijft “waterbodem” als “waterbodem, zoals gedefinieerd in het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid”.

Het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid’, gecoördineerd op 15 juni 2018 omschrijft in artikel 1.1.3, § 2, 50° “waterbodem” als “de bodem van een oppervlaktewaterlichaam die altijd of een groot gedeelte van het jaar onder water staat” en in artikel 1.1.3, § 2, 7° “oppervlaktewaterlichaam” als “een onderscheiden oppervlaktewater, zoals een meer, een wachtbekken, een spaarbekken, een stroom, een rivier, een kanaal, een overgangswater, of een deel van een stroom, rivier, kanaal of overgangswater”.

Uit al deze definities blijkt dat de waterbodems niet enkel betrekking hebben op de door de gemachtigde vermelde ingedeelde, onbevaarbare waterlopen en waterwegen, maar ook op de meren, wachtbekkens en spaarbekkens zodat ook voor deze oppervlaktewaterlichamen op rechtszekere wijze moet blijken op wie de saneringsplicht rust.

Bijgevolg moet in het Bodemdecreet een definitie van “beheerder van de waterbodem” worden opgenomen die voor elk van de hogervermelde hypothesen de juiste (rechts)persoon identificeert.

10. Aan de gemachtigde is verder gevraagd om te verduidelijken hoe het “deel van de verontreiniging van de waterbodem” wordt bepaald. De gemachtigde antwoordde:

“Bodemverontreiniging wordt in het Bodemdecreet (art. 2,4°) gedefinieerd als de aanwezigheid van stoffen of organismen, veroorzaakt door menselijke activiteiten, op of in de bodem of opstallen, die de kwaliteit van de bodem op rechtstreekse of onrechtstreekse wijze nadelig beïnvloeden of kunnen beïnvloeden. Verontreiniging van de waterbodem (art. 2,2° Bodemdecreet en art. 1.1.3, §2, 50° van het Gecodificeerd Decreet van 15 juni 2018 betreffende het integraal waterbeleid) is ook bodemverontreiniging in voormelde zin.

Een bodemverontreiniging en dus ook de verontreiniging van een waterbodem kan vele verschillende componenten bevatten, onder meer afhankelijk van de bron van de verontreiniging en de aard van de vervuulende stoffen (bijv. zware metalen, PAK's, PFAS). Als in het kader van een (water)bodemonderzoek een (water)bodemverontreiniging met zware metalen en PFAS wordt vastgesteld, is de verontreiniging met zware metalen een deel van de bodemverontreiniging en PFAS een ander deel van de bodemverontreiniging.

Een bodemverontreiniging kan ook bestaan uit één welbepaalde verontreinigende stof, maar kan toe te schrijven zijn aan verschillende bronnen. In de memorie van toelichting bij artikel 9 wordt verduidelijkt dat het kenmerkend voor een waterbodemverontreiniging is dat ze, zeldzame uitzonderingen daargelaten, deels is veroorzaakt door één of meerdere toewijsbare bronnen en deels een diffuus karakter heeft. Het deel (delen) van de waterbodemverontreiniging dat (die) aan een welbepaalde bron (bronnen) kan worden toegeschreven, is een deel van de bodemverontreiniging, meer bepaald het deel (delen) van de waterbodemverontreiniging die toewijsbaar is (zijn). Het niet toewijsbare deel is dan een ander deel van de waterbodemverontreiniging.

De notie ‘deel van bodemverontreiniging’ kan men overigens terugvinden doorheen heel het Bodemdecreet. Zie onder meer de artikelen 11, 12, 22 en 23 (algemene saneringsplicht en vrijstelling), artikel 27 (gemengde bodemverontreiniging: een gemengde bodemverontreiniging bestaat uit een deel van bodemverontreiniging die tot stand gekomen is voor 29 oktober 1995 en uit een deel van bodemverontreiniging die na 28 oktober 1995 tot stand gekomen is), artikel 105 en 110 (vrijstelling saneringsplicht bij overdracht van een verontreinigde risicogrond), artikel 122 (vrijstelling saneringsplicht bij sluiting van een risico-inrichting) en 157 (ambtshalve optreden OVAM) van het Bodemdecreet.”

11. OVAM krijgt in het ontworpen artikel 132, § 1, laatste lid, van het Bodemdecreet de bevoegdheid om naar alle redelijkheid de verdeelsleutel vast te stellen voor de (pre)financiering van de gezamenlijke plicht tot bodemsanering op basis van de beschikbare gegevens. Aan de gemachtigde is gevraagd om te verduidelijken of dit een individuele beslissing is, en wat de administratieve en/of rechterlijke beroepsmogelijkheden zijn die tegen die beslissing open staan. De gemachtigde antwoordde daarop als volgt:

“De beslissing van de OVAM over de vaststelling naar alle redelijkheid van de verdeelsleutel is een administratieve beslissing met individuele draagwijdte en doet rechtsgevolgen ontstaan conform de ontworpen bepaling. In het Bodemdecreet is geen administratieve beroepsmogelijkheid tegen deze beslissing van de OVAM voorzien. Op grond van artikel 14, §1 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 kunnen de voormelde beslissingen bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden aangevochten. De Raad van State heeft op basis van voormelde wetgeving de bevoegdheid om de betreffende beslissingen van de OVAM die in strijd zijn met de geldende rechtsregels te vernietigen of, in dringende aangelegenheden, de tenuitvoerlegging ervan te schorsen.”

Uit het antwoord volgt dat er niet in een administratieve beroepsprocedure zou worden voorzien, hoewel een dergelijke procedure wel georganiseerd wordt in de gelijkaardige

gevallen van de artikelen 27^{quater} en 27^{quinquies} van het Bodemdecreet. Indien er met betrekking tot waterbodems niet in een gelijkaardige administratieve beroepsmogelijkheid wordt voorzien, moet een verantwoording worden gegeven voor dit verschil in behandeling.

Artikel 12

12. In de gevallen waarin de exploitant, gebruiker en eigenaar van de gronden waar de bodemverontreiniging tot stand kwam zijn vrijgesteld van de saneringsplicht, kan OVAM beslissen om ambtshalve een beschrijvend bodemonderzoek, bodemsanering of de andere maatregelen, vermeld in de afdelingen III, en VI van hoofdstuk VI uit te voeren (artikel 157 van het Bodemdecreet). De ontworpen bijkomende zinnen bepalen dat vooraleer OVAM overgaat tot ambtshalve sanering van gronden of waterbodems, OVAM de persoon die de betreffende bodemverontreiniging heeft veroorzaakt, kan aanmanen om de bodemsanering of de andere vermelde maatregelen uit te voeren binnen de door OVAM bepaalde termijn. Alle belanghebbenden kunnen tegen de aanmaning van OVAM een beroep indienen bij de Vlaamse Regering overeenkomstig de artikelen 153 tot en met 155 van het Bodemdecreet.

Hoewel er in de ontworpen bepaling slechts sprake is van “de persoon die de betreffende bodemverontreiniging heeft veroorzaakt”, wordt in de memorie van toelichting gesteld dat ook de rechtsoptvolgers van die persoon kunnen worden aangemaand. Indien dat de bedoeling is, moet dit in de tekst zelf tot uiting worden gebracht.

13. De inleidende zin van artikel 12, 2°, van het voorontwerp moet worden aangepast zodat duidelijk blijkt dat niet één maar twee zinnen worden toegevoegd aan het eerste lid.

Artikel 15

14. Het ontworpen artikel 174bis van het Bodemdecreet regelt de verwerking van persoonsgegevens door de verwerkingsverantwoordelijken die zijn vermeld in § 2 van die bepaling, namelijk OVAM en de Vlaamse Regering. OVAM fungeert hierbij als “vangnet-verwerkingsverantwoordelijke”. De Vlaamse Regering wordt verwerkingsverantwoordelijke in het kader van het administratief beroep en in het kader van de artikelen 95, 98, 139, 164 en 165 van het Bodemdecreet.¹² Voor beide verwerkingsverantwoordelijken worden dezelfde doeleinden vooropgesteld en dezelfde natuurlijke personen en dezelfde categorieën van persoonsgegevens en dezelfde bewaartermijnen bepaald. Alleen voor OVAM wordt bepaald aan wie de persoonsgegevens kunnen worden verstrekt.

15. Naar analogie van het ontworpen artikel 174bis, § 6, van het Bodemdecreet, moet niet enkel voor OVAM maar ook voor de persoonsgegevensverwerking door de Vlaamse Regering worden bepaald aan wie de gegevens kunnen worden doorgegeven.

¹² In een aantal van die gevallen, in het bijzonder de erkenningen in het kader van artikel 139 van het Bodemdecreet (samen gelezen met artikel 206 van het VLAREVO-besluit van 14 december 2007) worden de gegevens echter niet

16. Het ontworpen artikel 174*bis*, § 7, van het Bodemdecreet bepaalt de maximale bewaartermijn voor de persoonsgegevens die worden verwerkt door OVAM en de Vlaamse Regering. Volgens het eerste lid is dit in beginsel “tot 10 jaar na afhandelen van het dossier of 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijn”.

Zoals dat lid is geformuleerd, is echter niet duidelijk in welke hypothese de ene dan wel de andere bewaartermijn geldt. Dit blijkt wel uit de memorie van toelichting. Omdat de bewaartermijn een essentieel element betreft in toepassing van artikel 22 van de Grondwet moet die bepaling worden aangevuld zodat uit de tekst zelf duidelijk blijkt wanneer welke bewaartermijn geldt.

17. Artikel 174*bis*, § 7, tweede lid, van het Bodemdecreet stelt dat in afwijking van het eerste lid de gegevens van het grondeninformatieregister, vermeld in artikel 5, § 1, van het Bodemdecreet bewaard worden zolang de decretaale taak duurt. Zoals in de opmerkingen 7 en 7.1 werd vastgesteld, ontbreekt in die bepaling echter de door artikel 22 van de Grondwet vereiste decretaale grondslag om persoonsgegevens op te nemen in het grondeninformatieregister, ook al blijkt uit de memorie van toelichting dat dit de bedoeling is. Bijgevolg zal dit tweede lid slechts zinvol uitwerking kunnen hebben als eerst in de artikelen 5 en 5*bis* van het Bodemdecreet in een volwaardig decretaal kader voor de andere essentiële elementen van de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van het grondeninformatieregister wordt voorzien.

18. In het ontworpen artikel 174*bis*, § 8, van het Bodemdecreet wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de “nadere regels” te bepalen “over de verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet”. Die bepaling lijkt aldus een ruimer toepassingsgebied te hebben dan de rest van artikel 174*bis* van het Bodemdecreet.

Indien het de bedoeling is om de Vlaamse Regering in het algemeen te machtigen om nadere regels vast te stellen voor de verwerking van persoonsgegevens om de lacunes ter zake in het Bodemdecreet te vullen, is die bepaling te ruim en in strijd met het legaliteitsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet, en moet die bepaling uit het voorontwerp worden weggelaten.

Indien de stellers van het voorontwerp hiermee slechts de algemene uitvoeringsbevoegdheid in herinnering willen brengen die de Vlaamse Regering put uit artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, is dit artikel overbodig. Ook in die lezing heeft deze bepaling geen plaats in het voorontwerp.

verwerkt door de Vlaamse Regering zelf, maar door de minister. Gelet op de definitie van “verwerkingsverantwoordelijke” in artikel 4, 7), van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), kan ook in die gevallen echter de Vlaamse Regering als verwerkingsverantwoordelijke worden aangewezen, aangezien de verwerkingsverantwoordelijke niet zelf de gegevens hoeft te verwerken. Er moet dan wel decretaal worden bepaald dat de minister toegang heeft tot die gegevens. Aangezien het aanwijzen van de verwerkingsverantwoordelijke geen voorbehouden aangelegenheid is in de context van artikel 22 van de Grondwet, zou de Vlaamse Regering die rol bovendien kunnen subdelegeren aan de minister.

Artikel 16

19. Het ontworpen artikel 174ter van het Bodemdecreet betreft de verwerking van persoonsgegevens door de gemeenten voor het beheer van de gemeentelijke inventaris (artikel 7 van het Bodemdecreet) en voor de beoordeling van schadegevallen (artikel 75, tweede lid, van het Bodemdecreet). De ontworpen paragraaf 6 bepaalt dat de persoonsgegevens worden bewaard zolang de grond is opgenomen in de gemeentelijke inventaris als vermeld in artikel 7 of 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijn.

19.1. Aan de gemachtigde is gevraagd om te verduidelijken wanneer welk van die twee bewaartermijnen van toepassing is.

De gemachtigde antwoordde:

“Net als bij de regeling voor OVAM in artikel 174bis, §7 geldt ook hier dat er wordt uitgegaan van een bewaartermijn die loopt tot de grond is opgenomen in de gemeentelijke inventaris. Zijn er gevallen waarin er een juridisch geschil loopt over een onroerend goed waarop de dertigjarige verjaringstermijn voor zakelijke rechtsovereenkomsten van artikel 2262 van het oud BW van toepassing is of waarop de dertigjarige verjaringstermijn voor rechtsovereenkomsten ingesteld door publieke overheden tot vergoeding van de kosten voor maatregelen tot voorkoming en herstel van milieuschade rechtsovereenkomsten van artikel 2277ter van het oud BW van toepassing, is er sprake van een langere verjaringstermijn, met name 30 jaar.

Zie bijvoorbeeld het arrest van 10 mei 2016 van het Hof van Beroep te Brussel inzake gemeente Zemst (KERKSTOEL, L., Over vergunningverlening op onstabiele ondergrond, bestuurlijke informatieplicht en overheidsaansprakelijkheid, STORM, 2019, 8/01).”

Omdat de bewaartermijn van persoonsgegevens een essentieel element is bij de toepassing van artikel 22 van de Grondwet, volstaat het niet om die uitleg op te nemen in de memorie van toelichting, maar dient de ontworpen bepaling ook zelf duidelijk te maken in welke hypothese deze of gene bewaartermijn geldt.¹³

19.2. Dezelfde opmerking geldt *mutatis mutandis* voor artikel 17 van het voorontwerp, met betrekking tot het bewaren van persoonsgegevens door bodemsaneringsdeskundigen.

Artikel 18

20. Dit artikel voegt in het Bodemdecreet een artikel 174^{quinquies} in. De ontworpen eerste paragraaf wijst de verwerkingsverantwoordelijken aan voor verwerkingen die betrekking hebben op de doelstellingen uit artikel 138 van het Bodemdecreet.¹⁴ Aldus worden de

¹³ Bovendien moet de memorie van toelichting – die als bewaringstermijn de duur van de decretale opdracht bedoeld in artikel 7 van het Bodemdecreet naar voor schuift – worden afgestemd op de werkelijke termijnen vermeld in het ontworpen artikel 174ter, § 6, van het Bodemdecreet, waarbij ook rekening moet worden gehouden met het feit dat die bepaling niet enkel geldt voor de toepassing van artikel 7 van het Bodemdecreet, maar ook voor de toepassing van artikel 75, tweede lid, van het Bodemdecreet.

¹⁴ Art. 138 Bodemdecreet bepaalt:

bodemsaneringsdeskundigen, bodembeheerorganisaties, tussentijdse opslagplaatsen voor bodemmateriële, grondreinigingscentra en inrichtingen voor de opslag van bagger- en ruimingsspecie die erkend zijn voor het uitvoeren van de taken met betrekking tot de procedure voor het traceren van bodemmateriële aangeduid als verwerkingsverantwoordelijken. De ontworpen tweede paragraaf bepaalt dat het Fonds, zoals bepaald in artikel 82*bis*, 2°, de verwerkingsverantwoordelijke is in het kader van verwerkingen bij bodemonderzoeken die verband houden met gasolietanks.

De ontworpen bepaling betreft de verwerking van persoonsgegevens, waarvan – in tegenstelling tot de gevallen die geregeld worden in de ontworpen artikelen 174*bis* tot 174*quater* van het Bodemdecreet, maar die niet relevant lijken voor de hypothesen die worden gevisieerd door het ontworpen artikel 174*quinquies* – de essentiële elementen van de gegevensverwerking, zoals opgesomd in opmerking 7.1, niet verder worden omschreven.

De gemachtigde werd gevraagd in welke decretale bepalingen de essentiële elementen van de in ontworpen artikel 174*quinquies*, § 1, van het Bodemdecreet bedoelde verwerkingen dan wel geregeld zijn.

Hij antwoordde:

“De essentiële elementen voor de verwerkingen door deze organisaties zijn niet in de regelgeving opgenomen, omdat dit niet vereist is. De Memorie van toelichting verwijst terzake naar de vaste adviespraktijk van zowel de GBA als de VTC op basis waarvan het voor welbepaalde verwerkingen voldoende is dat in de regelgeving het doeleinde is opgenomen.

‘Wanneer een verwerking geen ernstige inmenging in het privéleven vormt, maar wel volgt uit een wettelijke of decretale bepaling, is het noodzakelijk, maar tevens voldoende dat die wetgevende bepaling minstens volgende essentiële elementen bevatten (zie o.a. Gegevensbeschermingsautoriteit, advies nr. 243/2022 van 21 oktober 2022; Vlaamse Toezichtcommissie, advies nr. 2023/061 van 13 juni 2023, para. 17; Vlaamse Toezichtcommissie, advies nr. 2022/041 van 19 april 2022, para. 19):

- 1° het (de) precieze en concrete doeleinde(n) van de gegevensverwerkingen;
- 2° de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij dit duidelijk is).’

“§ 1. Om de verspreiding van bodemverontreiniging te beheersen en het duurzame gebruik van bodemmateriële te bevorderen stelt de Vlaamse Regering nadere regelen vast betreffende de voorwaarden voor het gebruik van bodemmateriële, de procedure voor het traceren van bodemmateriële en de taken die een bodembeheerorganisatie, tussentijdse opslagplaats, grondreinigingscentrum en inrichting voor de opslag en behandeling van bagger- en ruimingsspecie als vermeld in artikel 139 hierbij vervult.

§ 2. De Vlaamse Regering kan het gebruik van bodemmateriële afhankelijk maken van het opstellen van een technisch verslag. De Vlaamse Regering stelt nadere regelen vast met betrekking tot de inhoud van het technisch verslag.

Een technisch verslag wordt opgesteld onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige conform de standaardprocedure, vastgesteld door de Vlaamse Regering op voorstel van de OVAM. Bij ontstentenis van dergelijke standaardprocedure wordt het technisch verslag opgesteld volgens een code van goede praktijk.”

In toepassing hiervan verwijst artikel 174quinquies, §1 naar de doelstellingen vermeld in artikel 138 van het Bodemdecreet en duidt het ook aan wie voor de verwerkingen voor deze doelstellingen de verwerkingsverantwoordelijken zijn.

Dit betreft enerzijds de bodemsaneringsdeskundigen en aan de andere kant de organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II Bodemdecreet. Dit zijn de verwerkingen door bodembeheerorganisaties, tussentijdse opslagplaatsen voor bodemmateriële, grondreinigingscentra en inrichtingen voor de opslag van bagger- en ruimingsspecie die erkend zijn voor het uitvoeren van de taken met betrekking tot de procedure voor het traceren van bodemmateriële. De doelstellingen voor deze verwerkingen staan in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling IV, onderafdeling III VLAREBO en titel III, hoofdstuk XIII, afdeling V VLAREBO. Het gaat om het beheren van het gebruik en de traceerbaarheid van bodemmateriële.

De verdere regeling van deze verwerkingen dient te gebeuren door de verwerkingsverantwoordelijken zelf, als onderdeel van de andere verwerkingen die zij verrichten in het kader van hun activiteiten.”

De gemachtigde werd dezelfde vraag gesteld met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens die aan de orde is in het ontworpen artikel 174quinquies, § 2, van het Bodemdecreet, waarop hij de volgende toelichting gaf:

“Paragraaf 2 van het nieuwe artikel 174quinquies van het Bodemdecreet regelt de verwerkingen door de organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II Bodemdecreet. Het gaat om verwerkingen door bodembeheerorganisaties, tussentijdse opslagplaatsen voor bodemmateriële, grondreinigingscentra en inrichtingen voor de opslag van bagger- en ruimingsspecie. De doelstellingen voor deze verwerkingen staan ook in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling IV, onderafdeling III VLAREBO en titel III, hoofdstuk XIII, afdeling V VLAREBO. Het gaat om het beheren van het gebruik en de traceerbaarheid van bodemmateriële (o.a. de beoordeling van technische verslagen en studies van de ontvangende grond). verwerking geen ernstige inmenging in het privéleven vormt, maar wel volgt uit een wettelijke of decretale bepaling.

In de ontworpen bepaling geregeld 1° het (de) precieze en concrete doeleinde(n) van de gegevensverwerkingen;

2° de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke

De essentiële elementen voor de verwerkingen door dit fonds zijn niet in de regelgeving opgenomen, omdat dit niet vereist is.

De Memorie van toelichting verwijst ter zake naar de vaste adviespraktijk van zowel de GBA als de VTC op basis waarvan het voor welbepaalde verwerkingen voldoende is dat in de regelgeving het doeleinde is opgenomen:

‘Wanneer een verwerking geen ernstige inmenging in het privéleven vormt, maar wel volgt uit een wettelijke of decretale bepaling, is het noodzakelijk, maar tevens voldoende dat die wetgevende bepaling minstens volgende essentiële elementen bevatten (zie o.a. Gegevensbeschermingsautoriteit, advies nr. 243/2022 van 21 oktober 2022; Vlaamse Toezichtcommissie, advies nr. 2023/061 van 13 juni 2023, para. 17; Vlaamse Toezichtcommissie, advies nr. 2022/041 van 19 april 2022, para. 19):

1° het (de) precieze en concrete doeleinde(n) van de gegevensverwerkingen;

2° de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij dit duidelijk is).’

In toepassing hiervan verwijst paragraaf 2 naar de doelstellingen, vermeld in titel III, hoofdstuk VI, afdeling VIIbis en duidt het Fonds aan als verwerkingsverantwoordelijke.”

In de adviespraktijk van de Raad van State en in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof aangaande het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 22 van de Grondwet wordt geen onderscheid gemaakt tussen belangrijke en niet-belangrijke of weinig risicovolle inmengingen.¹⁵ De omschrijving van de categorie van te verwerken gegevens, de categorie van de betrokken personen, de personen met toegang tot de gegevens en de maximale bewaartermijn zijn essentiële elementen van de ontworpen regeling die in het aan te nemen decreet moeten worden opgenomen, ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid. Het volstaat dus niet om enkel de doelstellingen en de verwerkingsverantwoordelijken te identificeren in het Bodemdecreet. In de mate dat de gemachtigde, in het bijzonder wat de verwerkingen bedoeld in artikel 82bis, 2°, van het Bodemdecreet daarnaast verwijst naar bepalingen die zijn opgenomen in het VLAREBO-besluit van 14 december 2007 moet worden opgemerkt dat alle hogervermelde essentiële elementen, gelet op het legaliteitsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet, bij decreet moeten worden geregeld, zodat die bepalingen geen sluitend rechtskader kunnen vormen voor de verwerking van persoonsgegevens.

De stellers van het voorontwerp moeten de ontworpen bepaling dan ook, naar analogie van de ontworpen artikelen 174bis tot 174quater van het Bodemdecreet aanvullen met de ontbrekende essentiële elementen.

21. Het ontworpen artikel 174quinquies, § 2, van het Bodemdecreet verwijst foutief naar ‘afdeling VIIbis’. Bedoeld wordt om te verwijzen naar titel III, hoofdstuk VI, afdeling VIbis, wat aldus moet worden gecorrigeerd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

¹⁵ Zie in dit verband adv.RvS 72.450/3 van 21 december 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van 20 juli 2023 ‘tot wijziging van de ordonnantie van 23 maart 2017 houdende de oprichting van de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag’, randnummer 34; adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, opmerking 101, *Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119. Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1 en GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2; GwH 23 november 2023, nr. 154/2023, B.8.8.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het bodemdecreet van 27 oktober 2006

Art. 2. In artikel 2 van het bodemdecreet van 27 oktober 2006, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 27° wordt een zin toegevoegd, die luidt als volgt:

“De vroegere waterbeheerder van een onbevaarbare waterloop wordt geacht rechtsvoorganger te zijn van de huidige waterbeheerder als laatstgenoemde waterbeheerder is geworden als gevolg van de herindeling van de waterloop op grond van een rangschikkingsbesluit overeenkomstig artikel 4 of 4bis van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen;”;

2° een punt 39° en een punt 40° worden toegevoegd, die luiden als volgt:

“39° algemene verordening gegevensbescherming: de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);

40° beheerder van de waterbodem:

- a) de rechtspersoon die door of krachtens een wet of een decreet verantwoordelijk is voor het beheer van het oppervlaktewater, zoals gedefinieerd in artikel 1.1.3, §2, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, waarvan de bodem de waterbodem vormt;
- b) bij gebrek aan rechtspersoon als vermeld in punt a), of als die rechtspersoon op basis van artikel 133 vrijstelling van de verplichting tot bodemsanering heeft bekomen: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die titularis is van een zakelijk of persoonlijk recht op de waterbodem, met uitzondering van de eigenaar.

Als de rechtspersoon, vermeld in punt a), voor een deel van de bodemverontreiniging vrijstelling van de verplichting tot bodemsanering heeft bekomen, wordt de natuurlijke persoon of rechtspersoon die titularis is van een zakelijk of persoonlijk recht op de waterbodem, met uitzondering van de eigenaar, voor dat deel van de bodemverontreiniging als beheerder van de waterbodem beschouwd;

- c) bij gebrek aan rechtspersoon als vermeld in punt a) en gebruiker als vermeld in punt b), of als die personen vrijstelling van de verplichting tot bodemsanering hebben bekomen: de eigenaar van de waterbodem.

Als de rechtspersoon, vermeld in punt a), en de persoon, vermeld in punt b), voor een deel van de bodemverontreiniging vrijstelling van de verplichting tot bodemsanering hebben bekomen, wordt de eigenaar van de waterbodem voor dat deel van de bodemverontreiniging als beheerder van de waterbodem beschouwd.”.

Art. 3. In titel III, hoofdstuk I, afdeling I, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 december 2015, wordt een artikel 5bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 5bis. §1. De OVAM maakt informatie uit het grondeninformatieregister en informatie over zorgzaam beheer van bodems via een bodemverontreinigingsverkenner en bodemverontreinigingsfiches toegankelijk.

De informatie uit het grondeninformatieregister, vermeld in het eerste lid, heeft onder meer betrekking op de volgende elementen:

- 1° de ligging van gronden;
- 2° de bodemkwaliteit van gronden;
- 3° informatie over de bescherming van mens en milieu tegen de risico's van bodemverontreiniging;
- 4° de onderliggende data van de informatie, vermeld in punt 2° en 3°.

§2. De bodemverontreinigingsverkenner is een digitale kaart van Vlaanderen die via kleurcodes de informatie, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 2° en 3°, toont waarbij de informatie, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 1°, als ruimtelijke referentie zichtbaar is.

De bodemverontreinigingsverkenner is vrij toegankelijk voor het publiek.

§3. De bodemverontreinigingsfiche geeft per grond een overzicht van de informatie, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, punt 1° tot en met 3°.

Een natuurlijke persoon of natuurlijke persoon verbonden aan een rechtspersoon heeft na toegangscontrole via een toegangs- en gebruiksbeheer van de Vlaamse overheid toegang tot de bodemverontreinigingsfiche. De Vlaamse Regering kan nadere regels over de toegangscontrole vaststellen en in dat kader ook beperkingen aan de toegang tot de bodemverontreinigingsfiche voorzien.

De onderliggende data van de informatie, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 4°, wordt via de bodemverontreinigingsfiche ter beschikking gesteld na het doorlopen van de toegangscontrole, vermeld in het tweede lid, en een aansluitingsprocedure.

§4. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de wijze waarop de inhoud van de bodemverontreinigingsverkenner en de bodemverontreinigingsfiches wordt weergegeven.”.

Art. 4. In artikel 8bis van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017 en gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid, eerste zin, wordt tussen de woorden “verleent zijn medewerking aan de” en het woord “audits” het woord “technische” ingevoegd;
- 2° in het eerste lid, derde zin, worden de woorden “het kwaliteitssysteem dat” vervangen door de woorden “de technische aspecten die”;

3° het derde lid wordt opgeheven;

4° aan de bestaande tekst, die paragraaf 1 zal vormen, worden een paragraaf 2 en een paragraaf 3 toegevoegd, die luiden als volgt:

“§2. De erkende bodemsaneringsdeskundige laat periodiek een procesaudit uitvoeren. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over de periodiciteit van de verplichting tot uitvoering van de procesaudit.

De procesaudit heeft tot doel de processen van het kwaliteitssysteem door te lichten dat de bodemsaneringsdeskundige hanteert bij het uitvoeren van zijn taken als bodemsaneringsdeskundige.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen over de inhoud en de uitvoering van en de rapportage over de technische audit en de procesaudit, het auditverslag, de corrigerende maatregelen en het plan van aanpak.”.

Art. 5. Aan artikel 57 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De bepalingen van artikel 47bis, §1, §2, en §3, eerste tot en met vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing. De beslissing dat een project-MER moet worden opgesteld, heeft van rechtswege de niet-ontvankelijkheid van het beperkt bodemsaneringsproject tot gevolg.”.

Art. 6. Aan artikel 104 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008, 23 december 2010 en 28 maart 2014, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Met behoud van de toepassing van artikel 105 zijn de bepalingen van dit artikel niet van toepassing voor de verontreiniging van de waterbodem die op de over te dragen grond tot stand gekomen is en voor de bodemverontreiniging op gronden ingevolge de verspreiding van de betreffende waterbodemverontreiniging.”.

Art. 7. Aan artikel 109 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008, 23 december 2010 en 28 maart 2014, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Met behoud van de toepassing van artikel 110 zijn bepalingen van dit artikel niet van toepassing voor de verontreiniging van de waterbodem die op de over te dragen grond tot stand gekomen is en voor de bodemverontreiniging op gronden ingevolge de verspreiding van de betreffende waterbodemverontreiniging.”.

Art. 8. In artikel 115, §5, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “en §4” opgeheven.

Art. 9. In artikel 132 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 28 maart 2014, wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. De verplichting om op eigen kosten de bodemsanering voor de verontreiniging, vermeld in artikel 130, §2, uit te voeren, rust op de beheerder van de waterbodem.

Als in het waterbodemonderzoek wordt vastgesteld op welke grond de verontreiniging van de waterbodem en van de gronden die verontreinigd zijn als gevolg van de verspreiding van de waterbodem of het oppervlaktewater tot stand gekomen is, rust in afwijking van het eerste lid de saneringsplicht voor de verontreiniging op de persoon, vermeld in artikel 22.

Als in het waterbodemonderzoek wordt vastgesteld op welke grond of gronden een deel van de verontreiniging van de waterbodem en van de gronden die verontreinigd zijn ten gevolge van de verspreiding van de verontreiniging van de waterbodem of het oppervlaktewater tot stand gekomen is, rust in afwijking van het eerste en het tweede lid, de saneringsplicht voor de verontreiniging gezamenlijk op de beheerder van de waterbodem en de persoon of personen, vermeld in artikel 22. De (pre)financiering van de gezamenlijke verplichting tot bodemsanering gebeurt door de saneringsplichtige personen volgens een verdeelsleutel die de OVAM op basis van de beschikbare gegevens naar alle redelijkheid vaststelt. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de vaststelling van de verdeelsleutel.

Alle belanghebbenden kunnen tegen de beslissing van de OVAM over de verdeelsleutel, vermeld in het derde lid, beroep aantekenen bij de Vlaamse Regering, conform artikel 153 tot en met 155.”.

Art. 10. In artikel 155, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 12 december 2008, wordt de zinsnede “, de vrijstelling van de saneringsplicht of de exoneration van de verplichting om een site-onderzoek uit te voeren” vervangen door de woorden “of de vrijstelling van de saneringsplicht”.

Art. 11. Aan artikel 156 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De vrijstelling van de bodemonderzoeksverplichting, vermeld in artikel 31, §1 en §2, die de eigenaar of de verwerver krachtens artikel 31, §3 of §4, heeft verkregen, vervalt van rechtswege voor de betrokken eigenaar of verwerver bij vaststelling conform artikel 172 dat hij geen gevolg geeft aan het bevel van de OVAM, vermeld in artikel 171. In dat geval heeft de betrokken eigenaar of verwerver van rechtswege de verplichting om het oriënterend bodemonderzoek uit te voeren binnen de door OVAM bepaalde termijn.”.

Art. 12. In artikel 157 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 28 maart 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede “afdelingen III, VI en VII” vervangen door de zinsnede “afdelingen III en VI”;

2° aan het eerste lid worden de volgende zinnen toegevoegd:

“Vooraleer de beslissing te nemen om de bodemsanering voor de betreffende bodemverontreiniging ambtshalve uit te voeren, kan de OVAM op basis van het verslag van het beschrijvend bodemonderzoek de persoon die de betreffende bodemverontreiniging heeft veroorzaakt of de rechtsopvolgers van die persoon, aanmanen om de bodemsanering of de andere maatregelen, vermeld in afdeling III en VI van hoofdstuk VI, uit te voeren binnen de door haar bepaalde termijn. Alle belanghebbenden kunnen tegen de aanmaning van de OVAM beroep indienen bij de Vlaamse Regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 153 tot en met 155.”;

3° een derde lid wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De vrijstelling van de verplichting om het beschrijvend bodemonderzoek of de bodemsanering uit te voeren die de exploitant, gebruiker, eigenaar of de verwerver krachtens de bepalingen van het Bodemdecreet heeft verkregen, vervalt van rechtswege voor de betrokken exploitant, gebruiker, eigenaar of verwerver bij vaststelling conform artikel 172 dat hij geen gevolg geeft aan het bevel van de OVAM, vermeld in artikel 171. In dat geval heeft de betrokken exploitant, gebruiker, eigenaar of verwerver van rechtswege de verplichting

om het beschrijvend bodemonderzoek of de bodemsanering uit te voeren binnen de door de OVAM bepaalde termijn.”.

Art. 13. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt een artikel 161bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 161bis. De saneringsplichtige, vermeld in artikel 11, 22 en 132, §1, stelt op verzoek van de OVAM, financiële zekerheden tot waarborg van de uitvoering van de verplichting tot beschrijvend bodemonderzoek, bodemsanering en eventuele nazorg opgelegd door of krachtens dit decreet. De OVAM kan de aanpassing van de voormelde financiële zekerheid eisen. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast over het bedrag en de looptijd van de financiële zekerheden, en de wijze waarop die financiële zekerheden worden gesteld en aangepast.”.

Art. 14. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt een titel Vbis ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel Vbis. Bescherming van persoonsgegevens”.

Art. 15. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174bis. §1. Deze bepaling regelt de verwerking van persoonsgegevens door de verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in paragraaf 2, in het kader van dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten.

De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten is noodzakelijk voor de vervulling van een wettelijke of decreetale verplichting overeenkomstig artikel 6, eerste lid, c), van de algemene verordening gegevensbescherming of voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. Met behoud van de toepassing van het tweede lid en artikel 174ter en 174quater en tenzij uitdrukkelijk elders bepaald, treedt de OVAM op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor verwerkingen van persoonsgegevens beschreven in of volgend uit dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten.

De Vlaamse Regering verwerkt persoonsgegevens in het kader van het administratief beroep en in het kader van artikel 95, 98, 139, 164 en 165. Ze treedt daarbij op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§3. De persoonsgegevens worden verwerkt voor de volgende doeleinden:

- 1° de opvolging van de bodemdossiers;
- 2° het beheer van bodeminformatie;
- 3° het beheer van ambtshalve opdrachten;
- 4° de behandeling van bodemrapporten;
- 5° de behandeling van financiële instrumenten;
- 6° het beheer van doelgroepgerichte instrumenten;
- 7° de aflevering van erkenningen in het kader van het bodembeheer;
- 8° de ontsluiting en verspreiding van bodeminformatie;
- 9° het toezicht op de bodemsaneringsdeskundigen en de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, en de bevordering van de kwaliteit van de uitvoering van hun taken;
- 10° de rapportage aan het Vlaams Parlement;

- 11° het beheer van het administratief beroep;
- 12° het beheer van het toezicht en de handhaving;
- 13° de beveiliging van systemen in het kader van de bovenstaande doelstellingen.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar en de gebruiker van de grond en de exploitant op de grond;
- 2° de rechtsvoorgangers, de rechtsopvolgers en de vertegenwoordigers van de personen, vermeld in punt 1°;
- 3° de contactpersonen van erkende organisaties;
- 4° de personen werkzaam bij de politiediensten en overheidsinstanties, vermeld in artikel II.28, §1, eerste lid, van het bestuursdecreet van 7 december 2018, die bevoegdheid hebben of openbare verantwoordelijkheden of functies uitoefenen inzake het leefmilieu of het waterbeleid;
- 5° de instrumenterende ambtenaren;
- 6° andere belanghebbenden.

§5. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende categorieën van persoonsgegevens:

- 1° contactgegevens;
- 2° identificatiegegevens;
- 3° rijksregisternummer;
- 4° ondernemingsnummer;
- 5° gegevens die verband houden met de grond;
- 6° opleidings- en beroepsgegevens en andere gegevens in het kader van de erkenningsbeslissingen;
- 7° gegevens die de aanvrager, onderzoeksplichtige of saneringsplichtige ter beschikking stelt om de beleidsinstrumenten van dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten toe te passen;
- 8° gegevens die blijken uit het beheer van het administratief toezicht en de handhaving;
- 9° loggegevens.

Voor de uitvoering van haar opdrachten heeft de OVAM het recht om het rijksregisternummer te gebruiken.

§6. De OVAM en de Vlaamse Regering kunnen de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 5, verstrekken aan:

- 1° natuurlijke personen of rechtspersonen aan wie gegevens ter beschikking moeten worden gesteld in het kader van de uitvoering van dit decreet;
- 2° Europese, internationale, Belgische en Vlaamse instellingen waaraan de OVAM of de Vlaamse Regering moeten rapporteren;
- 3° toezichthouders die belast zijn met het toezicht op de bepalingen van dit decreet;
- 4° professionele raadgevers van de betrokkenen, vermeld in paragraaf 6, 1°, of van de OVAM of andere belanghebbenden;
- 5° bodemsaneringsdeskundigen of de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II;
- 6° derden wanneer de OVAM of de Vlaamse Regering een verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken;
- 7° de Vlaamse Milieumaatschappij;
- 8° het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid;
- 9° het Departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse overheid;
- 10° de overheidsdiensten aan wie de OVAM of de Vlaamse Regering gegevens verstrekt in het kader van haar bevoegdheden.

§7. De persoonsgegevens worden bewaard tot maximaal 10 jaar na de afhandeling van het dossier of tot maximaal 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen als die termijnen langer zijn.

In afwijking van het eerste lid worden de gegevens van het grondeninformatieregister, vermeld in artikel 5, §1, bewaard zolang de decretale taak duurt.”.

Art. 16. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174ter. §1. De gemeenten treden op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming in het kader van het beheer van de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7, en waar de burgemeester optreedt als bevoegde overheid bij schadegevallen, vermeld in artikel 75, tweede lid.

De verwerkingen door de gemeenten zijn noodzakelijk voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. De gemeente verwerkt de persoonsgegevens voor de volgende doeleinden:

- 1° het beheer van de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7;
- 2° de beoordeling van de schadegevallen, vermeld in artikel 75, tweede lid.

§3. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende gegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° adresgegevens;
- 3° gegevens over de exploitatie;
- 4° gegevens die verband houden met de grond.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar van de grond;
- 2° de exploitant op de grond;
- 3° de bodemsaneringsdeskundigen en de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II.

§5. De gemeente kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, verstrekken aan:

- 1° de OVAM in het kader van artikel 7, §2;
- 2° derden als de gemeente een wettelijke verplichting heeft of een taak van algemeen belang om de persoonsgegevens te verstrekken.

§6. De persoonsgegevens die de gemeente in het kader van het beheer van de gemeentelijke inventaris, vermeld in artikel 7, verwerkt, worden door de gemeente bewaard tot maximaal zolang de grond is opgenomen in de gemeentelijke inventaris, of tot maximaal 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen als die termijnen langer zijn.

De persoonsgegevens die in het kader van het optreden van de burgemeester als bevoegde overheid bij schadegevallen, vermeld in artikel 75, tweede lid, worden verwerkt, worden door de gemeente bewaard tot maximaal 10 jaar na het afhandelen van het dossier, of tot maximaal 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen als die termijnen langer zijn.”.

Art. 17. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Artikel 174quater. §1. De bodemsaneringsdeskundige treedt op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor de doeleinden, vermeld in paragraaf 2.

De verwerkingen door de bodemsaneringsdeskundige zijn noodzakelijk voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. De bodemsaneringsdeskundige verwerkt de persoonsgegevens voor de volgende doeleinden:

- 1° de uitvoering van bodemonderzoeken en de opmaak van het verslag ervan;
- 2° het opstellen van bodemsaneringsprojecten;
- 3° de opvolging van bodemsaneringswerken;
- 4° het nemen van maatregelen ten aanzien van de bodem;
- 5° het beheer van het gebruik en de traceerbaarheid van bodemmaterialen.

§3. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende gegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° adresgegevens;
- 3° gegevens die verband houden met de grond.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar en gebruiker van de grond;
- 2° de exploitant op de grond;
- 3° de bodemsaneringsdeskundige.

§5. De bodemsaneringsdeskundige kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, verstrekken aan:

- 1° de OVAM;
- 2° derden als de bodemsaneringsdeskundige een wettelijke of decretale verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken.

§6. De persoonsgegevens kunnen worden bewaard tot maximaal 10 jaar na de beëindiging van de werkzaamheden van de bodemsaneringsdeskundige, vermeld in paragraaf 2, of tot maximaal 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen als die termijnen langer zijn."

Art. 18. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Artikel 174quinquies. §1. De organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, treden op als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor de doeleinden, vermeld in paragraaf 2.

De verwerkingen door de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, zijn noodzakelijk voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. De organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, verwerken de persoonsgegevens voor het beheer van het gebruik en de traceerbaarheid van bodemmateriële en de doeleinden, vermeld in artikel 138, §1.

§3. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende gegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° adresgegevens;
- 3° gegevens die verband houden met de grond.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar en gebruiker van de grond;
- 2° de exploitant op de grond;
- 3° de bodemsaneringsdeskundige;
- 4° de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II.

§5. De organisaties vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, kunnen de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 3, verstrekken aan:

- 1° de OVAM;
- 2° derden als de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, een wettelijke of decretale verplichting hebben om de persoonsgegevens te verstrekken.

§6. De persoonsgegevens kunnen worden bewaard tot maximaal 10 jaar na de beëindiging van de werkzaamheden van de organisaties, vermeld in titel III, hoofdstuk XIII, afdeling II, of tot maximaal 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen als die termijnen langer zijn.”

Art. 19. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 mei 2022, wordt in titel Vbis, ingevoegd bij artikel 14, een artikel 174sexies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 174sexies. §1. Het Fonds, vermeld in artikel 82bis, 2°, treedt op als werkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor de doeleinden, vermeld in paragraaf 2.

De verwerkingen door het Fonds, vermeld in artikel 82bis, 2°, zijn noodzakelijk voor de vervulling van de taken van algemeen belang overeenkomstig artikel 6, eerste lid, e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. Het Fonds, vermeld in artikel 82bis, 2°, verwerkt de persoonsgegevens voor de opvolging van bodemdossiers, vermeld in titel III, hoofdstuk VI, afdeling VIbis.

§3. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende gegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° adresgegevens;
- 3° gegevens die verband houden met de grond.

§4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op de volgende natuurlijke personen voor zover zij geïdentificeerd of identificeerbaar zijn:

- 1° de eigenaar en gebruiker van de grond;
- 2° de exploitant op de grond;
- 3° de bodemsaneringsdeskundige.

§5. Het Fonds, vermeld in artikel 82bis, 2°, kan de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 3, verstrekken aan:

- 1° de OVAM;
- 2° derden als het voormelde Fonds een wettelijke of decretale verplichting heeft om de persoonsgegevens te verstrekken.

§6. De persoonsgegevens kunnen worden bewaard tot maximaal 10 jaar na de beëindiging van de in paragraaf 2 vermelde werkzaamheden van het Fonds, vermeld in artikel 82bis, 2°, of tot maximaal 1 jaar na het verstrijken van de toepasselijke verjaringstermijnen als die termijnen langer zijn.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 20. De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van artikel 4, 5 en 9 van dit decreet.

Brussel, 26 april 2024.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR